

**Извештај о ревизији правилности пословања
Јавног предузећа за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) у
делу који се односи на примене прописа у вези са
расподелом добити и потраживања од купаца
исказаних у финансијским извештајима за 2023.
годину**

**Број 400–47/2024–06/16
Београд, 23. децембар 2024. године**

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

1 Насловна фотографија је преузета из архиве Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са по Београд (Нови Београд)

Зашто смо спровели ову ревизију?

У ревизијама корисника јавних средстава које су вршене у претходним годинама утврђене су значајне неправилности у примењивању прописа код расподеле добити и потраживања од купаца.

Неправилности су се односиле на следеће:

- Одлуке о расподели добити нису донете у складу са Законом о јавним предузећима и Законом о буџету Републике Србије;
- Потраживања од купаца у пословним књигама нису исказана у складу са Законом о рачуноводству;
- Продаја производа и услуга није вршена складу са прописима и општим актима;
- Потраживања од купаца нису формирана у складу са донетим ценовницима;
- Није вршено обрачунавање законске затезне камате;
- Нису предузимане мере за наплату потраживања.

Шта смо препоручили?

За уређење области која је била предмет ревизије дали смо 16 препорука.

Препоруке су усмерене на следеће:

- да расподелу добити врши у складу са законом, општим актом и одлукама о расподели добити;
- да прибави сагласност оснивача на акта Предузећа о општим условима за испоруку производа и услуга и на све ценовнике производа и услуга;
- да закључује годишње уговоре са купцима у оквиру планираних количина за производњу дрвних сортимената и врши испоруку у складу са закљученим уговорима;
- да донесе интерни акт и писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања;
- да благовремено предузима мере наплате потраживања;
- да врши обрачун затезне камате у складу са прописима.

Резиме

Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд)

Одлукама Надзорног одбора о расподели добити за 2018, 2019. и 2020. годину одређено је да се изврши исплата добити запосленима у износу од 375,05 милиона динара, а Предузеће је по наведеним одлукама запосленима исплатило 336,93 милиона динара. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са наведеним одлукама и није извршило исплату добити запосленима у свим деловима Предузећа.

Предузеће није прибавило сагласност оснивача на акта о општим условима за испоруку производа и услуга, нити на све ценовнике за продају производа које је донео Надзорни одбор Предузећа, што није у складу са Законом о јавним предузећима.

Општи акт о продаји производа и услуга, у делу који си односи на закључивање дугорочних уговора за продају дрвних сортимената, није у складу са Стратегијом шумарства Републике Србије. У Одлуци о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и јавном позиву, Предузеће није одредило како се вреднује сваки критеријум прописан за избор купаца дрвених сортимената. Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву за закључивање уговора о испоруци дрвених сортимената у 2023. години, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвених сортимената за испоруку у 2023. години.

Предузеће је закључило уговоре са купцима за испоруку дрвених сортимената на шумском камионском путу и стоваришту у 2023. години у количини која је за 27 % већа од планиране количине за производњу дрвених сортимената у 2023. години.

Предузеће је неким купцима у 2023. години испоручило већу количину а неким мању количину од уговорене количине дрвених сортимената и није презентовало доказе да је свим купцима слало профактуре и писана обавештења да преузму уговорене количине дрвених сортимената у складу са закљученим уговорима и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвених сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

Предузеће није поступало у складу са одредбама закључених уговора за продају дрвених сортимената који се односи на начин плаћања јер је купцима дрвених сортимената са којима је уговорило авансно плаћање извршило испоруку дрвених сортимената у износу од најмање 49,82 милиона динара, пре него што су уплатили аванс.

Предузеће није, у Напоменама уз финансијске извештаје, обелоданило податке о усаглашавању потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству.

Предузеће нема интерни акт, ни писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања и није предузимало мере наплате за потраживања од купаца у најмањем износу од 148,41 милиона динара која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19,97 милиона динара застарела и нису наплатива судским путем.

Предузеће није вршило обрачун законске затезне камате у складу са Законом о облигационим односима и Законом о затезној камати.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	6
1. Расподела добити	6
1.1. Предузеће је у складу са Законом о јавним предузећима и Законом о буџету Републике Србије донело одлуке о расподели добити остварене у 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022. години и извршило уплату 50 % остварене добити у буџет Републике Србије. Међутим, одлукама Надзорног одбора о расподели добити за 2018, 2019. и 2020. годину одређено је да се изврши исплата добити запосленима у износу од 375,05 милиона динара, а Предузеће је по наведеним одлукама запосленима исплатило 336,93 милиона динара. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са наведеним одлукама и није извршило исплату добити запосленима у свим деловима Предузећа.....	6
2. Потраживања од купаца	9
2.1. Предузеће није у складу са Законом о јавним предузећима прибавило сагласност оснивача на акта о општим условима за испоруку производа и услуга. Општи акт о продаји, у делу који се односи на закључивање дугорочних уговора, за продају дрвних сортимената Предузећа није у складу са Стратегијом шумарства Републике Србије. У Одлуци о условима и начину продаје дрвних сортимената за 2023. годину и јавном позиву није одредило како се вреднује сваки критеријум прописан за избор купаца дрвних сортимената. Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву за закључивање уговора о испоруци дрвних сортимената у 2023. години, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвних сортимената за испоруку у 2023. години.....	9
2.2. Предузеће је примењивало ценовнике који су донети од стране Надзорног одбора, али за поједине ценовнике за продају производа и услуга, није прибавило сагласност оснивача, што није у складу са Законом о јавним предузећима. Предузеће је закључило уговоре са купцима за испоруку дрвних сортимената на шумском камионском путу и стоваришту у 2023. години у количини која је за 27 % већа од планиране количине за производњу дрвних сортимената у 2023. години. Предузеће није поступало у складу са одредбама закључених уговора за продају дрвних сортимената које се односе на начин плаћања. Такође, Предузеће није презентовало доказе да је свим купцима слало профактуре и писана обавештења да преузму уговорене количине дрвних сортимената у складу са закљученим уговорима и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.	14
2.3. Предузеће је вршило усаглашавања потраживања од купаца, али није у Напоменама уз финансијске извештаје обелоданило податке о усаглашавању потраживања од купаца како је прописано Законом о рачуноводству.	18
2.4. Предузеће нема интерни акт, ни писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања, није предузимало мере наплате за сва потраживања која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19,97 милиона динара застарела и нису наплатива судским путем и није вршило обрачун законске затезне камате за сва доспела ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости у складу са Законом о облигационим односима и Законом о затезној камати.	18

Скретање пажње.....	21
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	22
Захтев за достављање одазивног извештаја	29
III КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	31
IV Прилози.....	35
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	36
Прилог 2 – Расподела добити	42
Прилог 3 – Потраживања од купаца	48

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. Расподела добити

1.1. Предузеће је у складу са Законом о јавним предузећима и Законом о буџету Републике Србије донело одлуке о расподели добити остварене у 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022. години и извршило уплату 50 % остварене добити у буџет Републике Србије. Међутим, одлукама Надзорног одбора о расподели добити за 2018, 2019. и 2020. годину одређено је да се изврши исплата добити запосленима у износу од 375,05 милиона динара, а Предузеће је по наведеним одлукама запосленима исплатило 336,93 милиона динара. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са наведеним одлукама и није извршило исплату добити запосленима у свим деловима Предузећа.

1.1.1. Предузеће је у складу са Законом о јавним предузећима, донело одлуке о расподели добити за 2018, 2019, 2020, 2021 и 2022. годину у складу са Законом о буџету Републике Србије и упутило их оснивачу на сагласност.

Предузеће је у складу са Законом о јавним предузећима, донело одлуке о расподели добити за 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022. годину у складу са Законом о буџету Републике Србије и упутило их оснивачу на сагласност. Предузеће је добило сагласност на Одлуке о расподели добити за 2018, 2019. и 2020. годину, а није добило сагласност на одлуке о расподели добити за 2021. и 2022. годину.

Надзорни одбор Предузећа је 27. децембра 2019. године, донео Одлуку о расподели нето добити за 2018. годину, у којој је наведено да се утврђена добит у укупном износу од 857,74 милиона динара распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50%, што износи 428,87 милиона динара и Предузећу 50%, што износи 428,87 милиона динара, од тог износа се 230,07 милиона динара расподељује за финансирање инвестиционих улагања, а износ од 198,80 динара расподељује се запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2018. године и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Влада Републике Србије је дала сагласност на наведену одлуку 6. фебруара 2020. године.

Надзорни одбор Предузећа је 24. марта 2022. године, донео Одлуку о расподели нето добити за 2019. годину, у којој је наведено да се утврђена добит у укупном износу од 756,16 милиона динара распоређује на следећи начин: Оснивачу 50%, што износи 378,07 милиона хиљада динара и Предузећу 50%, што износи 378,07 милиона динара, од тог износа се 200 милиона динара расподељује у резерве, износ од 90,49 милиона динара у инвестициона улагања, а износ од 87,58 милиона динара се расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2019. године и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Влада Републике Србије је дала сагласност на наведену одлуку 31. марта 2022. године.

Надзорни одбор Предузећа је 24. марта 2022. године, донео Одлуку о расподели нето добити за 2020. годину, у којој је наведено да се утврђена добит у износу од 474,54 милиона динара распоређује на следећи начин: Оснивачу, 50% што износи 237,27 милиона динара и Предузећу 50%, што износи 237,27 милиона динара, од

тог износа се 48,59 милиона динара расподељује за финансирање инвестиционих улагања, износ од 100 милиона динара расподељује се у резерве, а износ од 88,67 милиона динара расподељује се запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембара 2020. године и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Влада Републике Србије је дала сагласност на наведену одлуку 31. марта 2022. године.

Надзорни одбор Предузеће је 31. октобра 2022. године, донео Одлуку о расподели нето добити за 2021. годину, у којој је наведено да се утврђена добит у износу од 871,13 милиона динара распоређује на следећи начин: Оснивачу 50%. што износи 435,57 милиона динара и Предузећу 50%. што износи 435,57 милиона динара, од тог износа се 125,27 милиона динара распоређује за финансирање инвестиционих улагања, износ од 100 милиона динара расподељује се у резерве Предузећа, а износ од 210,29 милиона динара се расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2021. године, и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Наведена одлука упућена је на сагласност Влади 1. новембра 2022. године.

Надзорни одбор Предузеће је 30. јануара 2024. године, донео Одлуку о расподели нето добити за 2022. годину, у којој је наведено да се утврђена добит у износу од 737,74 милиона динара и распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50% што износи 368,93 милиона динара и Предузећу 50% што износи 368,93 милиона динара, од тог износа се 100 милиона динара расподељује за финансирање инвестиционих улагања, износ од 95,22 милиона динара расподељује се у резерве Предузећа, а износ од 173,72 милиона динара расподељује се запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2022. године и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Наведена одлука упућена је на сагласност Влади 31. јануара 2024. године.

1.1.2. Предузеће је у складу са Законом о буџету Републике Србије извршило уплату 50 % остварене добити у 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022. години у износу од укупно 1,84 милијарде динара.

Предузеће је у року прописаном Законом о буџету Републике Србије за 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. годину, до краја новембра текуће године вршило уплату 50 % остварене добити у претходној години, у износу од укупно 1,84 милијарде динара.

1.1.3. Предузеће није извршило исплату добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину, у складу са одлукама Надзорног одбора о расподелу добити за 2018, 2019. и 2020. годину на које је сагласност дала Влада Републике Србије.

Предузеће није извршило исплату добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину у складу са одлукама Надзорног одбора о расподели добити за наведене године на које је сагласност дала Влада Републике Србије, јер није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са наведеним одлукама, није извршило исплату добити запосленима у свим деловима Предузећа и исплаћени износи на име добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину мањи су за укупно 38,12 милиона динара од износа добити који је наведеним одлукама Надзорног одбора одређен за исплату запосленима.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 1).

2. Потраживања од купаца

2.1. Предузеће није у складу са Законом о јавним предузећима прибавило сагласност оснивача на акта о општим условима за испоруку производа и услуга. Општи акт о продаји, у делу који се односи на закључивање дугорочних уговора, за продају дрвних сортимената Предузећа није у складу са Стратегијом шумарства Републике Србије. У Одлуци о условима и начину продаје дрвних сортимената за 2023. годину и јавном позиву није одредило како се вреднује сваки критеријум прописан за избор купаца дрвних сортимената. Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву за закључивање уговора о испоруци дрвних сортимената у 2023. години, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвних сортимената за испоруку у 2023. години.

2.1.1. Предузеће није прибавило сагласност оснивача на акта о општим условима за испоруку производа и услуга, што није у складу са Законом о јавним предузећима.

Предузеће није прибавило сагласност оснивача на Пословну политику Предузећа за 2023. годину, коју је донео Надзорни одбор Предузећа 30. новембра 2022. године, ни на Одлуку в. д. директора о условима и начину продаје дрвних сортимената за 2023. годину, број 16861 од 14. новембра 2022. године, којима се утврђују услови и начин продаје дрвних сортимената, што није у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима, којим је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.), осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

2.1.2. Предузеће је у Пословној политици одредило критеријуме за закључивање дугорочних уговора за продају дрвних сортимената који нису јасно и прецизно одређени и из којих произилази да се на основу пословне политике може закључити дугорочни уговор и са купцима који немају производне капацитете, што није у складу са опредељењем Владе Републике Србије, које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије. Предузеће је са седам купаца закључило дугорочне уговоре, на пет или десет година, којима је уговорило годишњу испоруку 96.000 м³ дрвних сортимената у периоду трајања дугогодишњег уговора за које није презентован доказ да имају, односно где им се налазе инсталирани производни капацитети.

У Пословној политици Предузећа за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. годину наведено је да директор Предузећа може потписати уговор о дугорочној пословној сарадњи са стратешким купцима са минулом сарадњом или без минуле сарадње, уколико купац задовољава критеријуме/параметре који су наведени: да се у области енергетике пружају услуге од општег економског интереса, што је утврђено актом

надлежног органа; за количине преко 20.000 м³ дрвних сортимената (односно 10.000 м³ дрвних сортимената за уговор на пет година); технолошке опремљености; инсталирани производни капацитети; остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године; број фаза прераде у току производног процеса; степен развијености општине у којој се налази седиште купца, односно погони са већинским бројем запослених; за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса.

Критеријуми за закључивање дугорочних уговора, који су наведени у Пословној политици Предузећа нису јасно и прецизно одређени, јер није наведено која је то потребна технолошка опремљеност купца, колики инсталирани производни капацитети су потребни, колики број фаза прераде је потребан да би Предузеће са неким купцем закључило дугорочни уговор; да ли је самосталан критеријум да је остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године или је потребно још неки критеријум кумулативно испунити; како се примењује критеријум за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса и да ли је самосталан критеријум да се дугорочни уговор може закључити за количине преко 10.000 м³ односно 20.000 м³ дрвних сортимената.

Из овако одређених критеријума произилази да се на основу пословне политике може закључити дугорочни уговор и са купцима који немају производне капацитете. Предузеће је закључило уговоре о дугорочној пословној сарадњи са седам купаца за које није презентован доказ да имају и где им се налазе инсталирани производни капацитети или се подаци у презентованим доказима разликују од јавно доступних података, са којима је уговорило годишњу испоруку 96.000 м³ дрвних сортимената у периоду трајања дугогодишњег уговора (пет или десет година).

Наведено није у складу са опредељењем Владе које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

С друге стране, два купца са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 20.500 м³ дрвних сортимената годишње, нису испуњавала ниједан од критеријума за закључивање дугорочних уговора које је Предузеће прописало у делу Пословне политике Предузећа, која се односи на комерцијалне послове. Два купца са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 50.000 м³ дрвних сортимената годишње, која у време закључења дугорочног уговора нису имала остварену пословну сарадњу у претходном периоду, не краћем од годину дана, нису доставила банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 5).

2.1.3. Предмет уговора о дугорочној пословној сарадњи, које је Предузеће закључило у периоду 2018 – 2022. године, није јасно одређен, јер је одредба дугорочног уговора у којој је уговорена обавеза продавца да прода и купца да купи дефинисану количину одређене врсте дрвних сортимената годишње контрадикторна другој одредби истог уговора у којој је уговорено да ће се годишњим уговором регулисати предмет купопродаје по врсти и количини дрвних сортимената.

У 2023. години у Предузећу је био на снази 41 уговор о дугорочној пословној сарадњи, који су закључени у претходним годинама, у периоду 2018 – 2022. године, којима је Предузеће са купцима уговорило купопродају дрвних сортимената из производног асортимана Предузећа на пет или десет година и на основу којих је Предузеће преузело обавезу да испоручи, а купци преузели обавезу да преузму и плате 963.250 м³ дрвних сортимената годишње на шумском камионском путу, од чега 766.350 м³ огревног дрвета и 196.900 м³ техничког дрвета.

Предмет ових Уговора о дугорочној пословној сарадњи није јасно одређен, јер је одредба дугорочног уговора, у којој је уговорена обавеза продавца да прода и купца да купи дефинисану количину одређене врсте дрвних сортимената годишње контрадикторна другој одредби истог уговора у којој је уговорено да ће се годишњим уговором регулисати предмет купопродаје по врсти и количини дрвних сортимената.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 6).

2.1.4. Предузеће у Одлуци о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и јавном позиву, није одредило како се вреднује сваки критеријум прописан за избор купаца дрвених сортимената и није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву од 14. новембра 2022. године за закључивање уговора о испоруци дрвених сортимената у 2023. години, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвених сортимената за испоруку у 2023. години.

У Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године и у јавном позиву од 14. новембра 2022. године утврђени су критеријуми за избор купаца дрвених сортимената и редослед за распоређивање количина дрвених сортимената техничког дрвета у зависности од производа који израђују и огревног дрвета у зависности од намене потрошње, али није одређено како се вреднује сваки критеријум прописан за избор купаца дрвених сортимената.

Увидом у захтеве за закључење уговора о купопродаји дрвених сортимената за испоруку у 2023. години, поднете по јавном позиву од 14. новембра 2022. године, уговорене количине као и презентовани преглед Предузећа о поднетим захтевима по јавном позиву и одобреним количинама, утврђено је да постоје купци са којима је закључен уговор за тражену количину, купци са којима је закључен уговор за мању количину од захтеване и купци који су послали захтев, а са којима није закључен уговор, а Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвених сортимената заинтересованим лицима за куповину дрвених сортимената по јавном позиву, односно како су примењени критеријуми за избор купаца дефинисани у Одлуци директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и у јавном позиву и како су примењени подаци које су заинтересована лица за куповину дрвених сортимената доставила у прописаном обрасцу Захтева за закључење уговора о испоруци дрвених сортимената приликом расподеле (висина прихода од продаје производа од дрвета и број стално запослених у делатности прераде дрвета).

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 7).

2.1.5. Предузеће је закључило уговоре са 11 купаца за испоруку дрвних сортимената у 2023. години, који нису доставили доказе о поседовању капацитета за прераду дрвета захтеване у јавном позиву за продају дрвних сортимената у 2023. години и није поштовало редослед за распоред количина купцима огревног дрвета који је наведен у јавном позиву.

Такође, постоје случајеви да је Предузеће са купцима, који имају мањи приход и мањи број запослених и чија регистрована претежна делатност није прерада дрвета, закључивало уговоре за испоруку количина у већем проценту од тражених количина дрвних сортимената, од купаца који имају већи приход и већи број запослених са којима је закључивало уговоре за испоруку количина у мањем проценту од тражених количина дрвних сортимената.

Предузеће је са 11 купаца, који нису доставили доказ о поседовању погона за прераду дрвета, закључило уговоре о купопродаји дрвних сортимената за испоруку у току 2023. године, што није у складу са критеријумима из Одлуке в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године (у којој су критеријуми за избор купаца да има инсталиране сопствене дрвнопрерађивачке капацитете и фаза прераде коју обавља, односно степен обраде), ни са захтевом Предузећа из Јавног позива од 14. новембра 2022. године, у коме је наведено да су сви купци који потписују уговор о продаји дрвних сортимената по овом јавном позиву дужни да доставе и доказ о власништву производног погона за прераду дрвета (власнички лист) или уговор о закупу погона за прераду дрвета (а ови купци су у својим захтевима навели да купују дрвне сортименете ради прераде).

Предузеће је закључило два уговора о продаји укупно 22.500 м³ просторног – огревног дрвета са купцима који су у својим захтевима за куповину огревног дрвета по јавном позиву навели да огревно дрво купују ради даље продаје, док 157 купаца који су у захтевима за куповину навели да огревно дрво купују ради прераде, није добило ниједан м³, што није у складу са редоследом по коме ће се вршити распоред огревног дрвета, који је Предузеће навело у Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и јавном позиву од 14. новембра 2022. године.

Постоје случајеви да је Предузеће са купцима, који имају мањи приход и мањи број запослених и чија регистрована претежна делатност није прерада дрвета, закључивало уговоре за испоруку количина у већем проценту од тражених количина дрвних сортимената, од купаца који имају већи приход и већи број запослених са којима је закључивало уговоре за испоруку количина у мањем проценту од тражених количина дрвних сортимената.

Цена дрвних сортимената (које Предузеће производи обављајући делатност газдовања државним шумама које су добро од општег интереса) одређена је Ценовником Предузећа, на који сагласност даје Влада и иста је за све купце, па је потребно да дрвни сортименти по цени утврђеној од стране Владе буду на располагању прерађивачима у количинама довољним за њихове прерађивачке капацитете (односно процентуално сразмерно умањеним количинама у односу на тражене, уколико нема довољне количине за све прерађиваче), а да само преостали вишак буде понуђен купцима за даљу продају.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 8).

2.2. Предузеће је примењивало ценовнике који су донети од стране Надзорног одбора, али за поједине ценовнике за продају производа и услуга, није прибавило сагласност оснивача, што није у складу са Законом о јавним предузећима. Предузеће је закључило уговоре са купцима за испоруку дрвних сортимената на шумском камионском путу и стоваришту у 2023. години у количини која је за 27 % већа од планиране количине за производњу дрвних сортимената у 2023. години. Предузеће није поступало у складу са одредбама закључених уговора за продају дрвних сортимената које се односе на начин плаћања. Такође, Предузеће није презентовало доказе да

2.2.1. Предузеће је примењивало цене дефинисане ценовницима који су донети од стране Надзорног одбора Предузећа. Међутим, Предузеће није прибавило сагласност оснивача на све ценовнике за продају производа и услуга које је донео Надзорни одбор Предузећа, што није у складу са Законом о јавним предузећима.

Предузеће је у 2023. години приликом фактурисања производа и услуга примењивало цене дефинисане ценовницима који су донети од стране Надзорног одбора Предузећа.

Међутим, Предузеће није прибавило сагласност оснивача на следеће ценовнике које је донео Надзорни одбор Предузећа и које Предузеће примењује у свом пословању:

Ценовник коришћења шумског земљишта од 12. априла 2017 године; заштитни ценовник за продају огревног дрвета тврдих лишћара прве класе синдикатима и удружењима пензионера од 1. новембра 2022. године; ценовник борових облица, полуоблица и услуга машинске обраде и ценовник дрвне галантерије Предузећа од 20. децембра 2022. године; ценовник уловљене дивљачи и услуга у лову

је свим купцима слало профактуре и писана обавештења да преузму уговорене количине дрвних сортимената у складу са закљученим уговорима и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

за ловну 2023/2024. годину од 12. априла 2023. године; ценовник живе дивљачи и меса дивљачи и делова дивљачи за ловну 2023/2024 сезону у ловиштима Предузећа од 12. априла 2023. године; ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа од 20. децембра 2022. године; ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа за инострано тржиште од 12. априла 2023. године и ценовник хортикутурног садног материјала ШГ Београд Предузећа од 20. децембра 2022. године

Наведено није у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима којим је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу, Влада даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др) осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган, и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 4).

2.2.2. Предузеће је закључило уговоре за испоруку дрвних сортимената на шумском камионском путу и стоваришту у 2023. години за 27 % већу количину дрвних сортимента него што по плану производње дрвних сортимената може да има на располагању у 2023. години, због чега постоји ризик да га купци туже за накнаду штете за неизвршење уговора.

Предузеће је неким купцима у 2023. години испоручило већу количину дрвних сортимената од уговорене количине, а неким мању количину од уговорене количине дрвних сортимената, а није презентовало доказе да је свим купцима слало профактуре и писана обавештења да преузму уговорене количине дрвних сортимената у складу са закљученим уговорима и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

Предузеће није поступало у складу са одредбама закључених уговора за продају дрвних сортимената, који се односи на начин плаћања, јер је купцима дрвних сортимената са којима је уговорило авансно плаћање извршило испоруку дрвних сортимената у износу од најмање 49,82 милиона динара, пре него што су уплатили аванс.

Предузеће је са купцима закључило уговоре за испоруку 2.039.822 м³ дрвних сортимената, на шумском камионском путу и стоваришту, са роком испоруке од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023. године, док је укупна планирана количина за производњу дрвних сортимената на шумском камионском путу и стоваришту и пању у 2023. години 1.607.127 м³. Предузеће је наведеним уговорима преузело обавезу да у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године испоручи за 27 % већу количину дрвних сортимената (432.695 м³) него што по плану може да има на располагању, због чега постоји ризик да га купци туже за накнаду штете за неизвршење уговора.

Неким купцима Предузеће је у 2023. години испоручило већу количину дрвних сортимената од уговорене количине, а некима мању количину од уговорене количине дрвних сортимената. Предузеће није презентовало доказе да је свим купцима слало писана обавештења да преузму уговорене количине дрвних сортимената, слало профактуре и диспозиције, а што је прописано одредбама закључених уговора о продаји дрвних сортимената за 2023. годину и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

Купци дрвних сортимената који су се определили за авансно плаћање преузели су дрвне сортименте, иако исти нису платили аванс пре преузимања дрвних сортимената што је супротно одредбама уговора о продаји дрвних сортиментима којима је дефинисано да дан након извршене уплате аванса купац може да дође на преузимање робе која је предмет испоруке. Предузеће је по том основу на дан 31. децембра 2023. године исказало потраживања од купаца за дрвне сортименте у износу од најмање 49.816.379 динара.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 9).

2.2.3. Предузеће је закључило 12 уговора о закупу земљишта и објеката у јавној својини Републике Србије непосредном погодбом, што није у складу са Законом о јавној својини.

Предузеће је закључило 12 уговора, на основу којих је дало у закупу земљиште и објекте у јавној својини Републике Србије, у вредности годишње закупнине од 28.116,21 евра које Предузеће користи, без поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, при чему нису били испуњени услови за давање у закуп непосредном погодбом, што није у

складу са члановима 6 и 10 Уредбе о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда у вези члана 34 Закона о јавној својини. Од ових уговора, шест уговора се односи на закуп објеката, за које у поступку ревизије Предузеће није презентовало како је утврдило појединачни износ годишњег закупа сваког објекта, чија је укупна годишња вредност 26.786,28 евра.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 10).

2.2.4. Предузеће је у 2023. години доносило решења и издавало рачуне купцима за накнаду за коришћење заштићених подручја за обављање делатности у заштићеном подручју и за одржавање туристичких, рекреативних, спортских и других манифестација и активности. Међутим, Предузеће не обрачунава, нити наплаћује накнаду за коришћење заштићеног подручја посетиоцима заштићених подручја, корисницима возила на моторни погон у заштићеним подручјима, корисницима земљишта за викендице, нити корисницима сплавова и платформи, што није у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара.

Предузеће је у 2023. години доносило решења и издавало рачуне купцима за накнаду за коришћење заштићених подручја за обављање делатности у заштићеном подручју и за одржавање туристичких, рекреативних, спортских и других манифестација и активности. Међутим, Предузеће не обрачунава, нити наплаћује накнаду за коришћење заштићеног подручја посетиоцима заштићених подручја, корисницима возила на моторни погон у заштићеним подручјима, корисницима земљишта за викендице, нити корисницима сплавова и платформи, што није у складу са чланом 108 у вези члана 105 Закона за коришћење јавних добара.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 11).

2.3. Предузеће је вршило усаглашавања потраживања од купаца, али није у Напоменама уз финансијске извештаје обелоданило податке о усаглашавању потраживања од купаца како је прописано Законом о рачуноводству.

2.4. Предузеће нема интерни акт, ни писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања, није предузимало мере наплате за сва потраживања која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19,97 милиона динара застарела и нису наплатива судским путем и није вршило обрачун законске затезне камате за сва доспела

2.3.1. Предузеће је вршило усаглашавања потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству.

Предузеће је у складу са одредбама члана 18 Закона о рачуноводству вршило усаглашавање потраживања од купаца, путем ИОС образаца, на нивоу делова Предузећа на дан 30. новембар 2023. године, као и након 30. новембра 2023. године.

2.3.2. Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2023. годину обелоданило податке о усаглашавању потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству.

Предузеће је у Напоменама уз финансијске извештаје, обелоданило да је извршило усаглашавање потраживања и обавеза са стањем на дан 30. новембар 2023. године, да је на основу извода отворених ставки, потврђено 82,68 % потраживања од купаца и да није било материјално значајних – неусаглашених стања потраживања од купаца. Предузеће није у складу са чланом 22 став 4 Закона о рачуноводству обелоданило број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 12).

2.4.1. Предузеће нема интерни акт, ни писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања, што није у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Предузеће нема интерни акт, нити било какве писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања (које би обухватале писмене опомене, покретање извршног поступка ради наплате потраживања, могућност о отплати дуга на рате и друго), као и отпису доспелих, а ненаплаћених потраживања, што није у складу са члановима 8, 12, 17 и 18 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 13).

ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости у складу са Законом о облигационим односима и Законом о затезној камати.

2.4.2. Предузеће је у аналитичкој евиденцији потраживања од купаца исказало потраживања и исправку вредности потраживања у износу од најмање 70,01 милиона динара и то за потраживања од дужника који су брисани из Регистра привредних субјеката и која нису призната или која нису пријављена у стечајном поступку.

Предузеће не води аналитичку евиденцију сумњивих и спорних потраживања која су исказана у износу 461,14 милиона динара и која су обезвређена у целости, на начин који омогућава преглед утужених потраживања, потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације, статус осталих потраживања од купаца које евидентира у оквиру сумњивих и спорних потраживања и која омогућава усаглашавање са подацима из евиденције правне службе, односно правни статус потраживања и увид у мере које су предузете ради наплате сумњивих и спорних потраживања, као и даље управљање наведеним потраживањима.

Такође, Предузеће није на дан 31. децембар 2023. године вршило усаглашавање евидентираних потраживања у пословним књигама са статусом тих потраживања у поступцима покренутим ради наплате истих, због чега је Предузеће у пословним књигама (аналитичкој евиденцији) исказало потраживања и исправку вредности потраживања у износу од најмање 70,01 милиона динара и то за потраживања од дужника који су брисани из Регистра привредних субјеката и за потраживања која нису призната или која нису пријављена у стечајном поступку.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 14).

2.4.3. Предузеће није предузимало мере наплате за потраживања од купаца у најмањем износу од 148,41 милиона динара, која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19,97 милиона динара застарела и нису наплатива судским путем.

Предузеће није предузимало мере наплате за потраживања од купаца у најмањем износу од 148,41 милиона динара која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19,97 милиона динара застарела по члану 360 Закона о облигационим односима и нису наплатива судским путем.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 15).

2.4.4. Предузеће није вршило обрачун законске затезне камате за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости, у складу са Законом о облигационим односима и Законом о затезној камати.

Предузеће је исказало приходе од обрачунатих камата у износу од 31,16 милиона динара, које су највећим делом у износу од 20,25 милиона динара односе на камате обрачунате по судским пресудама и решењима о извршењу. Међутим, Предузеће у 2023. години није обрачунавало законску затезну камату за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости, што није у складу са одредбама члана 277 Закона о облигационим односима и члана 2 и 3 Закона о затезној камати.

У вези са утврђеним, дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 16).

Скретање пажње

1. Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 1 – да су чланови надзорног одбора Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са по Београд (Нови Београд), којима је престао мандат 12. марта 2019. године, 24. маја 2022. године и 26. септембра 2023. године, наставили да врше дужност чланова надзорног одбора дуже од шест месеци, након истека периода на који су именовани, што није у складу са чланом 21 став 3 Закона о јавним предузећима.

2. Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 3 – да је Законом о накнадама за коришћење јавних добара уведена накнада за заштиту животне средине која обухвата и накнаду за коришћење заштићеног подручја.

Накнада за коришћење заштићеног подручја плаћа се за: 1) обављање делатности у заштићеном подручју (делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности; делатности ресторана и покретних угоститељских објеката; делатност трговине, занатских услуга; рударства; енергетике; саобраћаја и др.); 2) постављање викендица и других некомерцијалних објеката за одмор у заштићеном подручју; 3) употребу возила на моторни погон на заштићеном подручју; 4) одржавање туристичких, рекреативних, спортских и других манифестација и активности; 5) коришћење имена и знака заштићеног подручја; 6) посету заштићеном подручју, његовим деловима и објектима; 7) заузеће простора за објекте који својим изгледом нарушавају својства заштићеног подручја, а који су у власништву правног лица, предузетника или физичког лица.

Утврђивање накнаде за коришћење заштићеног подручја врши управљач заштићеног подручја решењем за календарску годину, односно сразмерно периоду коришћења, када је период коришћења краћи од календарске године, у управном поступку. Предузеће је уредбама Владе Републике Србије и одлукама органа локалне самоуправе и града Београда одређено за управљача 56 заштићених подручја. Предузеће у писаном образложењу наводи да се, као управљач заштићених подручја, након ступања на снагу Закона о накнадама за коришћење јавних добара, 2019. године, нашло у улози управног органа који покреће и води поступке по службеној дужности, на терет обвезника накнаде, да има законску обавезу да сам прибавља све расположиве исправе и доказе и да има тешкоће да утврди оне податке који нису доступни у службеним регистрима и евиденцијама, а које обвезник накнаде у великом броју случајева одбија да достави или не доставља све што је од значаја за потпуно и тачно утврђивање чињеничног стања. Поред тога, када Предузеће, на основу члана 103 Закона о општем управном поступку, тражи податке од другог органа који води службене евиденције, а које нису јавно доступне, у великом броју случајева не добија податке, нити било какав одговор од замољеног органа, ни после поновљених ургенција, што све утиче на сложеност поступка и немогућност доласка до података који су услов за утврђивање накнаде и доношење решења.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1¹

У поступку ревизије нису откривене неправилности првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2²

1. Предузеће није прибавило сагласност оснивача на Пословну политику Предузећа за 2023. годину, коју је донео Надзорни одбор Предузећа 30. новембра 2022. године, ни на Одлуку в. д. директора о условима и начину продаје дрвних сортимената за 2023. годину број 16861 од 14. новембра 2022. године, којима се утврђују услови и начин продаје дрвних сортимената, што није у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима, којим је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др), осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

2. Предузеће није прибавило сагласност оснивача на следеће ценовнике које је донео Надзорни одбор Предузећа и које Предузеће примењује у свом пословању:

– ценовник коришћења шумског земљишта од 12. априла 2017. године дел.бр. 61/2017–60 (који садржи ценовник коришћења шумског земљишта по основу закупа и ценовник за повремено и привремено коришћење шумског земљишта и коришћење шумског земљишта по други основама);

– заштитни ценовник за продају огревног дрвета тврдих лишћара прве класе синдикатима и удружењима пензионера дел.бр. 134/2022–6 од 1. новембра 2022. године;

– ценовник борових облица, полуоблица и услуга машинске обраде Предузећа дел.бр. 138/2022–9 од 20. децембра 2022. године; ценовник дрвне галантерије Предузећа дел.бр. 138/2022–8 од 20. децембра 2022. године;

– ценовник уловљене дивљачи и услуга у лову за ловну 2023/2024. године дел.број 142/2023–35 од 12. априла 2023. године;

– ценовник живе дивљачи и меса дивљачи и делова дивљачи за ловну 2023/2024 сезону у ловиштима Предузећа дел.бр. 142/2023–36 од 12. априла 2023. године;

– ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа дел.бр. 138/2022–6 од 20. децембра 2022. године;

– ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа за инострано тржиште дел.бр. 138/2022–7 од 12. априла 2023. године и

– ценовник хортикутурног садног материјала ШГ Београд Предузећа дел.бр. 138/2022–5 од 20. децембра 2022. године.

1 ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана,

2 ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

Наведено није у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима којим је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу, Влада даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др), осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга (Прилог 3 – Потраживања од купаца)

3. Предузеће није извршило исплату добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину у складу са одлукама Надзорног одбора о расподели добити за наведене године, на које је сагласност дала Влада Републике Србије, јер није сачинило списак запослених који су стекли право на исплату добити у складу са наведеним одлукама, није извршило исплату добити запосленима у свим деловима Предузећа и исплаћени износи на име добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину мањи су за укупно 38.121.229 динара од износа добити који је наведеним одлукама Надзорног одбора одређен за исплату запосленима.

Наиме, Предузеће није извршило исплату добити за 2018. годину у складу са Одлуком о расподели добити за 2018. годину Надзорног одбора, на коју је Влада Републике Србије дала сагласност 6. фебруара 2020. године, којом је дефинисано да се 198.797.468 динара расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембара 2018. године и на дан доношења ове одлуке, јер Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у делу Предузећа који није остварило интерни позитиван резултат у 2018. години и исплаћени износ на име добити за 2018. годину мањи је за 14.988.417 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2018. годину. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2018. годину и није презентовало акт из кога се види како је утврђено да се по запосленом исплаћује нето износ од 40.000 динара.

Предузеће није извршило исплату добити за 2019. годину у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2019. годину од 24. марта 2022. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 31. марта 2022. године, којом је дефинисано да се 87.582.031 динара расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2019. године и на дан доношења ове одлуке, јер Предузеће није исплатило добит ниједном запосленом у делу Предузећа који није остварило интерни позитиван резултат у 2019. години и исплаћени износ на име добити за 2019. годину мањи је за 12.031.250 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2019. годину. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2019. годину.

Предузеће није извршило исплату добити за 2020. годину у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2020. годину од 24. марта 2022. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 31. марта 2022. године, којом је дефинисано да се 88.675.781 динара расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембара 2020. године и на дан доношења ове одлуке, јер Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у деловима Предузећа који нису остварили интерни позитиван резултат у 2020. години, док је у три дела Предузећа која нису остварила интерни позитиван резултат у 2020. години извршило исплату добити и исплаћени износ на име добити за 2020. годину мањи је за 11.101.562 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2020. годину. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2020. годину. (Прилог 2 – Расподела добити)

4. Предузеће је у оквиру потраживања од купаца, која су исказана у износу од 13.009.937 динара, исказало потраживања од запослених у износу од 1.754.449 динара, што није у складу са чланом 16 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. (Прилог 3 – Потраживања од купаца)

5. У Пословној политици Предузећа за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. годину наведено је да директор Предузећа може потписати уговор о дугорочној пословној сарадњи са стратешким купцима са минулом сарадњом или без минуле сарадње, уколико купац задовољава критеријуме/параметре који су наведени и набројани: да се у области енергетике пружају услуге од општег економског интереса, што је утврђено актом надлежног органа; за количине преко 20.000 м³ дрвних сортимената (односно 10.000 м³ дрвних сортимената за уговор на пет година); технолошке опремљености; инсталирани/планирани производни капацитети; остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године; број фаза прераде у току производног процеса; степен развијености општине у којој се налази седиште купца, односно погони са већинским бројем запослених; за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса.

Критеријуми за закључивање дугорочних уговора који су наведени у Пословној политици Предузећа нису јасно и прецизно одређени, јер није наведено која је то потребна технолошка опремљеност купца, колики инсталирани производни капацитети су потребни, колики број фаза прераде је потребан да би Предузеће са неким купцем закључило дугорочни уговор; да ли је самосталан критеријум да је остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године или је потребно још неки критеријум кумулативно испунити; како се примењује критеријум за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса и да ли је самосталан критеријум да се дугорочни уговор може закључити за количине преко 10.000 м³, односно 20.000 м³ дрвних сортимената.

Из овако одређених критеријума произилази да се на основу пословне политике може закључити дугорочни уговор и са купцима који немају производне капацитете, што није у складу са одређењем Владе, које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

Предузеће је закључило уговоре о дугорочној пословној сарадњи са седам купаца, за које није презентован доказ да имају, односно где им се налазе инсталирани производни капацитети или се подаци у презентованим доказима разликују од јавно доступних података, са којима је уговорило годишњу испоруку 96.000 м³ дрвних сортимената у периоду трајања дугогодишњег уговора (пет или десет година), што није у складу са одређењем Владе које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

С друге стране, два купца, са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 20.500 м³ дрвних сортимената годишње, нису испуњавала ниједан од критеријума за закључивање дугорочних уговора које је Предузеће прописало у делу Пословне политике Предузећа која се односи на комерцијалне послове. Два купца, са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 50.000 м³ дрвних сортимената годишње, која у време закључења дугорочног уговора нису имала остварену пословну сарадњу, у претходном периоду не краћем од годину дана, нису доставила банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа. (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

6. У 2023. години у Предузећу је био на снази 41 уговор о дугорочној пословној сарадњи, који су закључени у периоду 2018 – 2022. године, којима је Предузеће са купцима уговорило купопродају дрвних сортимената из производног асортимана Предузећа на пет или десет година и на основу којих је Предузеће преузело обавезу да испоручи, а купци преузели обавезу да преузму и плате 963.250 м³ дрвних сортимената годишње, на шумском камионском путу, од чега 766.350 м³ огревног дрвета и 196.900 м³ техничког дрвета.

Предмет ових Уговора о дугорочној пословној сарадњи није јасно одређен, јер је одредба дугорочног уговора у којој је уговорена обавеза продавца да прода и купца да купи дефинисану количину одређене врсте дрвних сортимената годишње, контрадикторна другој одредби истог уговора у којој је уговорено да ће се годишњим уговором регулисати предмет купопродаје по врсти и количини дрвних сортимената. (Прилог 3 – Потраживања од купаца)

7. Предузеће је са 11 купаца који нису доставили доказ о поседовању погона за прераду дрвета закључило уговоре о купопродаји дрвних сортимената за испоруку у току 2023. године, што није у складу са критеријумима из Одлуке в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године (у којој су критеријума за избор купаца да има инсталиране сопствене дрвнопрерађивачке капацитете и фаза прераде коју обавља, односно степен обраде), ни са захтевом Предузећа из Јавног позива од 14. новембра 2022. године, у коме је наведено да су сви купци који потписују уговор о продаји дрвених сортимената по овом јавном позиву дужни да доставе и доказ о власништву производног погона за прераду дрвета (власнички лист) или уговор о закупу погона за прераду дрвета (а ови купци су у својим захтевима навели да купују дрвне сортименете ради прераде).

Предузеће је закључило два уговора о продаји укупно 22.500 м³ просторног – огревног дрвета, са купцима који су у својим захтевима за куповину огревног дрвета по јавном позиву, навели да огревно дрво купују ради даље продаје, док 157 купаца који су у захтевима за куповину навели да огревно дрво купују ради прераде, нису добили ниједан м³, што није у складу са редоследом по коме ће се вршити распоред огревног дрвета, који је Предузеће навело у Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и јавном позиву од 14. новембра 2022. године.

Постоје случајеви да је Предузеће са купцима, који имају мањи приход и мањи број запослених и чија регистрована претежна делатност није прерада дрвета, закључивало уговоре за испоруку количина у већем проценту од тражених количина дрвених сортимената, од купаца који имају већи приход и већи број запослених са којима је закључивало уговоре за испоруку количина у мањем проценту од тражених количина дрвених сортимената.

Цена дрвених сортимената (које Предузеће производи обављајући делатност газдовања државним шумама које су добро од општег интереса) одређена је Ценовником Предузећа, на који сагласност даје Влада и иста је за све купце, па је потребно да дрвни сортименти, по цени утврђеној од стране Владе, буду на располагању прерађивачима у количинама довољним за њихове прерађивачке капацитете (односно процентуално сразмерно умањеним количинама у односу на тражене, уколико нема довољне количине за све прерађиваче), а да само преостали вишак буде понуђен купцима за даљу продају (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

8. Предузеће је са купцима закључило уговоре за испоруку 2.039.822 м³ дрвених сортимената, на шумском камионском путу и стоваришту, са роком испоруке од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023. године, док је укупна планирана количина за производњу дрвених сортимената на шумском камионском путу и стоваришту и пању у 2023. години 1.607.127 м³. Предузеће је наведеним уговорима преузело обавезу да у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године испоручи за 27 % већу количину дрвених сортимента (432.695 м³) него што по плану може да има на располагању, због чега постоји ризик да га купци туже за накнаду штете за неизвршење уговора.

Неким купцима је Предузеће у 2023. години испоручило већу количину дрвених сортимената од уговорене количине, а неким мању количину од уговорене количине дрвених сортимената. Предузеће није презентовало доказе да је свим купцима слало писана обавештења да преузму уговорене количине дрвених сортимената, профактуре и диспозиције, а што је прописано одредбама закључених уговора о продаји дрвених сортимената за 2023. годину и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвених сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

9. Купци дрвних сортимената, који су се определили за авансно плаћање, преузели су дрвне сортименте иако исти нису платили аванс пре преузимања дрвних сортимената, што је супротно одредбама уговора о продаји дрвних сортиментима, којима је дефинисано да дан након извршене уплате аванса купац може да дође на преузимање робе која је предмет испоруке. Предузеће је по том основу, на дан 31. децембар 2023. године, исказало потраживања од купаца за дрвне сортименте у износу од најмање 49.816.379 динара (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

10. Предузеће је закључило 12 уговора, на основу којих је дало у закупу земљиште и објекте у јавној својини Републике Србије, у вредности годишње закупнине од 28.116,21 евра које Предузеће користи, без поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, при чему нису били испуњени услови за давање у закуп непосредном погодбом, што није у складу са члановима 6 и 10 Уредбе о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда, у вези са чланом 34 Закона о јавној својини. Од ових уговора, шест уговора се односи на закуп објеката, за које у поступку ревизије Предузеће није презентовало како је утврдило појединачни износ годишњег закупа сваког објекта, чија је укупна годишња вредност 26.786,28 евра (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

11. Предузеће је у Напоменама уз финансијске извештаје, обелоданило да је извршило усаглашавање потраживања и обавеза са стањем на дан 30. новембар 2023. године, да је на основу извода отворених ставки, потврђено 82,68 % потраживања од купаца и да није било материјално значајних – неусаглашених стања потраживања од купаца. Предузеће није у складу са чланом 22 став 4 Закона о рачуноводству обелоданило број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

12. Предузеће нема интерни акт, нити било какве писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања (које би обухватале писмене опомене, покретање извршног поступка ради наплате потраживања, могућност о отплати дуга на рате и друго), као и отпису доспелих, а ненаплаћених потраживања, што није у складу са члановима 8, 12, 17 и 18 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

13. Предузеће не води аналитичку евиденцију сумњивих и спорних потраживања, која су исказана у износу 461.140.438 динара и која су обезвређена у целости, на начин који омогућава преглед утужених потраживања, потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације, статус осталих потраживања од купаца које евидентира у оквиру сумњивих и спорних потраживања и која омогућава усаглашавање са подацима из евиденције правне службе, односно правни статус потраживања и увид у мере које су предузете ради наплате сумњивих и спорних потраживања, као и даље управљање наведеним потраживањима.

Такође, Предузеће није, на дан 31. децембар 2023. године вршило усаглашавање евидентираних потраживања у пословним књигама са статусом тих потраживања у поступцима покренутим ради наплате истих, због чега је Предузеће у пословним књигама (аналитичкој евиденцији) исказало потраживања и исправку вредности потраживања у износу од најмање 70.019.557 динара и то за потраживања од дужника који су брисани из Регистра привредних субјеката и за потраживања која нису призната или која нису пријављена у стечајном поступку (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

14. Предузеће није предузимало мере наплате за потраживања од купаца у најмањем износу од 148.406.817 динара, која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19.970.721 динар застарела по члану 360 Закона о облигационим односима и нису наплатива судским путем (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

15. Предузеће је у 2023. години није обрачунавало законску затезну камату за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости, што није у складу са одредбама члана 277 Закона о облигационим односима и члановима 2 и 3 Закона о затезној камати (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

ПРИОРИТЕТ 3³

16. У Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвних сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године и у јавном позиву од 14. новембра 2022. године утврђени су критеријуми за избор купаца дрвних сортимената и редослед за распоређивање количина дрвних сортимената, техничког дрвета у зависности од производа који израђују и огревног дрвета у зависности од намене потрошње, али није одређено колики се значај, односно колико се бодова даје по сваком критеријуму за избор купаца.

Увидом у захтеве за закључење уговора о купопродаји дрвних сортимената за испоруку у 2023. години, поднете по јавном позиву од 14. новембра 2022. године, уговорене количине, као и презентовани преглед Предузећа о поднетим захтевима по јавном позиву и одобреним количинама, утврђено је да постоје купци са којима је закључен уговор за тражену количину, купци са којима је закључен уговор за мању количину од захтеване и купци који су послали захтев, а са којима није закључен уговор, а Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвних сортимената заинтересованим лицима за куповину дрвних сортимената по јавном позиву, односно како су примењени критеријуми за избор купаца дефинисани у Одлуци директора о условима и начину продаје дрвних сортимената за 2023. годину и у јавном позиву и како су примењени подаци које су заинтересована лица за куповину дрвних сортимената доставила у прописаном обрасцу Захтева за закључење уговора о испоруци дрвних сортимената приликом расподеле (висина прихода од продаје производа од дрвета и број стално запослених у делатности прераде дрвета). (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

17. Предузеће не обрачунава нити наплаћује накнаду за коришћење заштићеног подручја посетиоцима заштићених подручја, корисницима возила на моторни погон у заштићеним подручјима, корисницима земљишта за викендице, нити корисницима сплавова и платформи, што није у складу са чланом 108 у вези са чланом 105 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

Предузеће није доставило Министарству финансија годишњи извештај о наплаћеним накнадама за 2023. годину у складу са чланом 268 Закона о накнадама за коришћење јавних добара (Прилог 3 – Потраживања од купаца).

³ ПРИОРИТЕТ 3 – Неправилности које је могуће отклонити у року до три године

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

У поступку ревизије нису дате препоруке првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2

1. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да прибаве сагласност оснивача на акта Предузећа о општим условима за испоруку производа и услуга у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 3).
2. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да прибави сагласност оснивача на све ценовнике производа које продаје и услуга које врши, у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 4).
3. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да расподелу добити запосленима врши у складу са законом, општим актом и одлукама о расподели добити (Прилог 2 – Расподела добити – Препорука број 1).
4. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да потраживања од купаца евидентирају у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 2).
5. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да Пословну политику Предузећа доносе у складу са Стратегијом шумарства Републике Србије (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 5).
6. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да утврди значај сваког критеријума за доделу уговора о купопродаји дрвних сортимената путем јавног позива и да на основу одређених критеријума и њиховог вредновања доноси одлуку о додели уговора о купопродаји дрвних сортимената по објављеном јавном позиву (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 7).
7. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да продају дрвних сортимената врше само купцима који испуњавају критеријуме за избор купаца и по распореду који су прописани у јавном позиву за продају дрвних сортимената (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 8).
8. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да закључује годишње уговоре са купцима у оквиру планираних количина за производњу дрвних сортимената и врши испоруку дрвних сортимената у складу са закљученим уговорима. (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 9)
9. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да поступа у складу са Законом о јавној својини и у складу Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда. (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 10)
10. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да у Напоменама уз финансијске извештаје, које чине саставни део сета финансијских извештаја обелодањује податке о неусаглашеним потраживањима у складу са чланом 22 став 4 Закона о рачуноводству (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 12).

11. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да донесу интерни акт којим треба да се уреди начин наплате потраживања и мере наплате потраживања, као и поступак за предузимање мера за наплату потраживања од купаца који не измирују своје обавезе у року доспећа (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 13).

12. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да аналитичку евиденцију потраживања купаца устроје на начин који омогућава преглед утужених потраживања, потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације, статус осталих потраживања од купаца које евидентира у оквиру сумњивих и спорних потраживања и која омогућава усаглашавање са подацима из евиденције правне службе и увид у мере које су предузете ради наплате сумњивих и спорних потраживања, као и даље управљање наведеним потраживањима (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 14).

13. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да благовремено предузима мере наплате потраживања од купаца, како би се отклонио ризик од застаревања потраживања од купаца (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 15).

14. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да обрачунавају законску затезну камату за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као и на потраживања која су плаћена након рока доспелости, у складу са одредбама члана 277 Закона о облигационим односима и члановима 2 и 3 Закона о затезној камати (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 16).

ПРИОРИТЕТ 3

15. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да приликом закључивања дугорочних уговора јасно одређује права и обавезе свих уговорних страна (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 6).

16. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да наставе са предузимају активности које омогућавају да Предузеће као управљач заштићеног подручја утврђује и наплаћује накнаду за коришћење заштићеног подручја посетиоцима заштићених подручја, корисницима возила на моторни погон у заштићеним подручјима, корисницима земљишта за викендице, корисницима сплавова и платформи накнаду за коришћење заштићеног подручја, како је прописано чланом 108 у вези са чланом 105 овог Закона. (Прилог 3 – Потраживања од купаца – Препорука број 11).

Захтев за достављање одазивног извештаја

Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд), је обавезно да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) обавезно је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) обавезно је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева број 41
11000 Београд, Србија
23. децембар 2024. године

III КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9 Закона о Државној ревизорској институцији⁴, Програма ревизије Државне ревизорске институције за 2024. годину⁵ и Закључка о спровођењу ревизије Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд)⁶.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са по Београд (Нови Београд) у делу који се односи на примене прописа у вези са расподелом добити и потраживања од купаца исказаних у финансијским извештајима за 2023. годину.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2023. године до 31. децембра 2023. године.

3. Информације о субјекту ревизије

Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са по Београд (Нови Београд) основано је 1991. године од стране Народне Скупштине Републике Србије на основу Закона о шумама⁷. Превођење из регистра Трговинског суда у регистар Агенције за привредне регистре извршено је 28. фебруара 2005. године, Решењем број БД 3327/2005.

Оснивач Предузећа је Република Србија, а права оснивача врши Влада Републике Србије.

Делатност Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ утврђена је Законом о шумама⁸, Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ са п.о. Београд са Законом о јавним предузећима 05 број 023-11194/2016 од 29. новембра 2016. године⁹ и Статутом Предузећа, деловодни број 144/2023-3 од 30. маја 2023. године, који је донео Надзорни одбор Предузећа на седници 30. маја 2023. године, на који је Влада дала сагласност Решењем 05 број 110-4862/2023 од 22. јуна 2023. године¹⁰.

Пун назив: Јавно предузеће за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд)

Седиште: Београд–Нови Београд
Улица и број: Булевар Михаила Пупина 113
Матични број: 07754183
ПИБ: 100002820

Претежна делатност Јавног предузећа је: Гајење шума и остале шумарске делатности
Шифра делатности: 0210

4 „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон,

5 Број: 06–1875/2023–02/1 од 20. децембра 2023. године,

6 Број: 400–47/2024–06/1 од 5. јануара 2024. године,

7 „Службени гласник РС“, број 46/91 од 31.07.1991. године

8 „Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015 и 95/2018 – др. закон

9 „Службени гласник РС“, број 96/2016

10 „Службени гласник РС“ број 52/2023

Делатност Предузећа од општег интереса је заштита, коришћење унапређивање и управљање шумама и дивљачи, као добрима од општег интереса које обухвата: 1) гајење, одржавање и обнову шума, реконструкцију и мелиорацију деградираних шума и шикара; 2) производњу шумског семена и садног материјала и подизање нових шума и шумских засада, производњу шумских сортимената и коришћење других шумских производа и њихов транспорт, коришћење шума за рекреацију, узгој и лов дивљачи и друго коришћење шума; 3) пројектовање, изградњу и одржавање шумских саобраћајница, паркова и зелених рекреативних површина и других објеката који служе газдовању шумама; 4) израду програма, пројеката и основа газдовања шумама; 5) извођење геодетских радова за посебне намене; 6) вршење стручних послова у шумама сопственика. Поред наведених делатности Предузеће обавља и следеће делатности: слатководни риболов и слатководна аква-култура, узгој и лов дивљачи, управљање заштићеним подручјима и може да обавља и друге делатности у складу са законом.

Предузеће је у 2023. години делатност обављало преко 19 делова предузећа (17 шумских газдинства, Биро за планирање и пројектовање у шумарству и Заштитна радионица), састављених од 67 шумских управа и 17 радних јединица, које представљају основне јединице планирања и организовања послова газдовања шумама. У Агенцији за привредне регистре, као огранци Предузећа регистровано је 26 делова Предузећа. На подручју Косова и Метохије, газдовање шумама од 1999. године до данас онемогућено је у седам шумских газдинстава.

Органи Јавног предузећа су Надзорни одбор и директор.

На дан 31. децембар 2023. године просечан број запослених је 3.168.

На основу података из финансијских извештаја за 2022. годину, Предузеће је разврстано у велико правно лице.

Законом о управљању привредним друштвима која су у власништву Републике Србије¹¹ који се примењује од 16. септембра 2024. године прописано је да Јавно предузеће, чији је оснивач Република Србија, врши промену правне форме у друштво с ограниченом одговорношћу или акционарско друштво и да Влада доноси акт о критеријумима за избор правне форме друштва капитала у коју ће се јавно предузеће трансформисати. Влада је донела Уредбу о критеријумима за избор правне форме друштва капитала која је ступила на снагу 28. септембра 2024. године¹². Овом Уредбом је прописано да је јавно предузеће дужно да најкасније у року од 30 дана од ступања на снагу ове уредбе, ради провере испуњености критеријума, достави надлежном министарству иницијативу са предлогом о избору правне форме. Предузеће је 24. октобра 2024. године доставило Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде иницијативу за промену правне форме из јавног предузећа у акционарско друштво.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије, по свим материјално значајним питањима у складу са применљивим критеријумима.

11 „Службени гласник РС“, број 76/2023

12 „Службени гласник РС“, број 77/2024

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да бисмо добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са применом прописа који се односи на расподелу добити и потраживања од купаца у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања у делу примене прописа у вези са расподелом добити и потраживања од купаца код Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд).

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

У ревизији правилности пословања Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са по Београд (Нови Београд) извршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима који су идентификовани као извор критеријума:

- 1) Закон о Државној ревизорској институцији¹³ (члан 10);
- 2) Закон о шумама¹⁴ (чланови 3, 8, 59, 70, 99 и 99а);
- 3) Закон о јавним предузећима¹⁵ (чланови 17,21, 52, 22, 58 и 69);
- 4) Закон о рачуноводству¹⁶ (чланови 8, 14, 18, 20 и 22);
- 5) Закон о облигационим односима¹⁷ (чланови 277, 360, 387 и 388);
- 6) Закон о затезној камати¹⁸ (чланови 2 и 3);
- 7) Закон о буџету Републике Србије за 2019. годину¹⁹ (члан 16);
- 8) Закон о буџету Републике Србије за 2020. годину²⁰ (члан 16)
- 9) Закон о буџету Републике Србије за 2021. годину²¹ (члан 16)
- 10) Закон о буџету Републике Србије за 2022. годину²² (члан 16)
- 11) Закон о буџету Републике Србије за 2023. годину²³ (члан 16)
- 12) Закон о буџету Републике Србије за 2024. годину²⁴ (члан 16)
- 13) Закон о раду²⁵ (чланови 14 и 105)
- 14) Закон о накнадама за коришћење јавних добара²⁶ (чланови 4, 63, 66, 99, 105, 106, 107, 108, 110, 268 и 271)
- 15) Закон о јавној својини²⁷ (чланови 8, 10, 20, 21, 34 и 52)
- 16) Закон о општем управном поступку²⁸ (чланови 78, 90, 94, 103, 136, 146, 151, 154)

13 „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/2007, 36/2010 и 44/2018 – др.закон

14 „Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015 и 95/2018 – др.закон

15 „Службени гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019

16 „Службени гласник РС“, бр. 73/2019 и 44/2021 – др.закон

17 „Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003 - Уставна повеља и „Службени гласник РС“, бр. 18/2020)

18 „Службени гласник РС“, број 119/2012

19 „Службени гласник РС“, бр. 95/2018 и 72/2019

20 „Службени гласник РС“, бр. 84/2019, 60/2020, 62/2020, 65/2020 и 135/2020ж

21 „Службени гласник РС“, бр. 149/2020, 40/2021 и 100/2021

22 „Службени гласник РС“, бр. 110/2021 и 125/2022

23 „Службени гласник РС“, бр. 138/2022 и 75/2023

24 „Службени гласник РС“, бр. 92/2023 и 79/2024

25 „Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење

26 „Службени гласник РС“, бр. 95/2018, 49/2019, 86/2019 - усклађени дин. изн., 156/2020 - усклађени дин. изн., 15/2021 - доп. усклађених дин. изн., 15/2023 - усклађени дин. изн., 92/2023 и 120/2023 - усклађени дин.

27 „Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104-2016 – др.закон, 108/2016, 113/2017, 95/2018 и 153/2020

28 „Службени гласник РС“, бр. 18/2016, 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023 – одлука УС

17) Закон о буџетском систему²⁹ (чланови 81 и 82);

18) Интерна акта субјекта ревизије.

Критеријуми на основу којих се извршило оцењивање предмета ревизије су:

1) Да ли је расподела добити вршена у складу са прописима и општим актима које примењује Субјект ревизије?

2) Да ли је Предузеће продају производа и услуга вршило у складу са прописима и општим актом?

3) Да ли је потраживања од купаца формирана у складу са ценовницима Предузећа, уговорима и у складу са законом?

4) Да ли је вршено усаглашавање потраживања са дужницима и обелодањивање неусаглашених потраживања?

5) Да ли се предузимају мере наплате потраживања у складу са прописима и интерним актима?

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа којим се уређује расподела добити и потраживања од купаца;
- анализу интерних аката Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд);
- испитивање активности, одлука Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) у вези са правилности пословања која се односи на расподелу добити и потраживања од купаца;
- интервјуисање одговорних особа Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд).

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са по Београд (Нови Београд) како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора“, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања“ и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања“.

²⁹ „Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др. закон и 92/2023)

IV Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Интерна финансијска контрола представља скуп политика и процедура које руководство успоставља у циљу економичног, ефикасног и ефективног испуњавања циљева субјекта ревизије, поштовања спољашњих правила и политика управљања, заштите имовине и података, спречавања и препознавања превара и грешака, очувања квалитета рачуноводствених евиденција и правовременог пружања поузданих финансијских и управљачких информација. Интерна контрола у јавном сектору код корисника јавних средстава обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу;
- 2) интерну ревизију;
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1. Финансијско управљање и контрола

Сагласно Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору³⁰, финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководилац корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола обухвата пет међусобно повезаних елемената: 1) контролно окружење; 2) управљање ризицима; 3) контролне активности; 4) информисање и комуникација; 5) праћење и процена система.

Органи Предузећа су Надзорни одбор и директор.

Надзорни одбор има пет чланова, од којих је један председник којег именује Оснивач на период од четири године под условима, на начин и по поступку утврђеним Законом.

Надзорни одбор Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) (председник и четири члана) именовала је Влада Републике Србије Решењима, број 24 Број: 119–2214/2015 од 12. марта 2015. године, 24 Број: 119–4812/2018 од 24. маја 2018. године, 4 Број: 119–9704/2019 од 26. септембра 2019. године, 24 Број: 119–4683/2021 од 20. маја 2021. године и 4 Број: 119–12151/2021 од 23. децембра 2021. године.

Чланом 17 став 1 Закона о јавним предузећима прописано је да председника и чланове надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија именује Влада на период од четири године, од којих је један члан надзорног одбора из реда запослених, а један члан мора бити независан члан надзорног одбора. Мандат председнику и члановима надзорног одбора престаје истеком периода на који су именовани, оставком или разрешењем, како је прописано чланом 21 став 1 Закона о јавним предузећима. У ставу 3 истог члана прописано је да председник и чланови надзорног одбора којима је престао мандат, дужни су да врше своје дужности до именовања новог надзорног одбора, односно до именовања новог председника или члана, а најдуже шест месеци.

30 „Службени гласник РС“ број 89/19

Чланови надзорног одбора Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) којима је престао мандат 12. марта 2019. године, 24. маја 2022. године и 26. септембра 2023. године наставили су да врше дужност чланова надзорног одбора дуже од шест месеци, након истека периода на који су именовани, што није у складу са чланом 21 став 3 Закона о јавним предузећима.

Решењем Владе Републике Србије 24 Број 119-12050/2017 од 5. децембра 2017. године именован је вршилац дужности директора Јавног предузећа за газдовање шумама Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд), који је ту функцију вршио у 2023. години и до разрешења 8. августа 2024. године, на основу Решења о разрешењу вршиоца дужности директора Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ са п. о., Београд број 24 Број 119-6121/2024 од 8. августа 2024. године.

Предузеће је у 2023. години имало седам извршних директора који су обављали послове у оквиру овлашћења која им је одредио директор.

Према Статуту Предузећа, из 2023. године, Предузеће има три извршна директора, који обављају послове у оквиру овлашћења, која им је одредио директор и који су именовани у 2024. години.

Предузеће има Комисију за ревизију, која има три члана и коју именује и разрешава Надзорни одбор.

Према Статуту Предузећа из 2023. године за обављање послова из делатности Предузећа организују се огранци Предузећа, и то:

- 1) Шумско газдинство „Врање“, Врање, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Јужноморавским шумским подручјем;
- 2) Шумско газдинство „Шума“, Лесковац, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Јабланичким шумским подручјем;
- 3) Шумско газдинство „Пирот“, Пирот, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Нишавским шумским подручјем;
- 4) Шумско газдинство „Ниш“, Ниш, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Моравским шумским подручјем;
- 5) Шумско газдинство „Топлица“, Куршумлија, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Топличким шумским подручјем;
- 6) Шумско газдинство „Тимочке шуме“, Бољевац, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Тимочким шумским подручјем;
- 7) Шумско газдинство „Северни Кучај“, Кучево, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Севернокучајским шумским подручјем;
- 8) Шумско газдинство „Јужни Кучај–“, Деспотовац, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Јужнокучајским шумским подручјем;
- 9) Шумско газдинство „Расина“, Крушевац, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Расинским шумским подручјем;
- 10) Шумско газдинство „Столови“, Краљево, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Доњеибарским шумским подручјем;
- 11) Шумско газдинство „Шумарство“, Рашка, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Горњеибарским шумским подручјем;
- 12) Шумско газдинство „Крагујевац“, Крагујевац, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Шумадијским шумским подручјем;

- 13) Шумско газдинство „Голија“, Ивањица, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Голијским шумским подручјем;
- 14) Шумско газдинство „Ужице“, Ужице, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Тарско– златиборским шумским подручјем;
- 15) Шумско газдинство „Пријепоље“, Пријепоље, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Лимским шумским подручјем;
- 16) Шумско газдинство „Борања“, Лозница, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Подрињско – колубарским шумским подручјем;
- 17) Шумско газдинство „Београд“, Београд, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Посавско – подунавским шумским подручјем;
- 18) Шумско газдинство „Ибар“, Лепосавић, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Ибарским шумским подручјем;
- 19) Шумско газдинство „Гњилане“, Гњилане, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Поморавским шумским подручјем;
- 20) Шумско газдинство „Штрпце“, Штрпце, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Неродимско – лепеначким шумским подручјем;
- 21) Шумско газдинство „Призрен“, Призрен, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Шарско – подримским шумским подручјем;
- 22) Шумско газдинство „Пећ“, Пећ, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Проклетијско – бистричким шумским подручјем;
- 23) Шумско газдинство „Приштина“, Приштина, за газдовање шумама и шумским земљиштем обухваћених Косовским шумским подручјем;
- 24) Ловно – шумско газдинство „Приштина“, Приштина
- 25) Биро за планирање и пројектовање у шумарству, Београд;
- 26) Остали шумски производи и услуге Београд.

Предузеће је у 2023. години делатност обављало преко 19 делова предузећа (17 шумских газдинства, Биро за планирање и пројектовање у шумарству и Заштитна радионица) састављених од 67 шумских управа и 17 радних јединица које представљају основне јединице планирања и организовања послова газдовања шумама. У Агенцији за привредне регистре, као огранци Предузећа регистровано је 26 делова Предузећа. На подручју Косова и Метохије, газдовање шумама од 1999. године до данас онемогућено је у седам шумских газдинстава.

У Предузећу се према Статуту Предузећа из 2023. године за обављање послова из делатности Предузећа организује Генерална дирекција.

У генералној дирекцији образују се Кабинет Предузећа и девет сектора и то :

- 1) Сектор за шумарство и заштиту животне средине,
- 2) Сектор за коришћење шума и остале ресурсе,
- 3) Сектор за ловство, рибарство и туризам,
- 4) Сектор за комерцијалне послове,
- 5) Сектор за развој и стратешко планирање,
- 6) Сектор за финансије и рачуноводство,
- 7) Правни сектор,
- 8) Сектор за јавне набавке и
- 9) Сектор за маркетинг.

У складу са чланом 47 Статута, који је донет у мају 2023. године, у коме је наведено да се организација рада и систематизација радних места у Предузећу утврђује посебним актом – Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова Предузећа, који доноси директор Предузећа. Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова Јавног предузећа за газдовање „Србијашуме“ донет је 15. марта 2024. године

Унутрашња организација Предузећа у 2023. години била је уређена Правилником о унутрашњој организацији Предузећа који је донет у 2009. години са изменама и допунама.

Предузеће је организовано у три организациона нивоа:

- Генерална дирекција
- Делови предузећа – Шумска газдинства (17), Биро за планирање и пројектовање у шумарству и Заштитна радионица и
- Радне јединице – Шумске управе (67) и 17 осталих радних јединица.

Генерална дирекција се бави стратегијским пословима. Њену организациону структуру чине сектори и одељења. Јединица за интерну ревизију, Служба унутрашње контроле, Служба за контролу јавних набавки и седам сектора којима руководе извршни директори.

Шумска газдинства су формирана на нивоу шумских подручја, а њихову организациону структуру чине службе. Шумске управе су основне јединице планирања и организовања послова газдовања шумама. Најниже организационе јединице су шумски ревири и у оквиру њих реони.

Правилником о систематизацији радних места са изменама и допунама који је донет у 2007. години систематизују се и групишу послови, утврђују радна места са посебним условима које запослени треба да испуњава, и прописује радно организовање и управљање пословима односно радним местима и њиховим извршиоцима.

Надзорни одбор Предузећа донео је 23. марта 2015. године Правилник о поступцима финансијског управљања и контроле којим се уређују поступци за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле. У 2018. години су усвојене листе пословних процеса, мапе пословних процеса, документација о систему и регистар ризика које су ажуриране у 2023. и 2024. години. Стратегија управљања ризицима усвојена је 10. марта 2021. године која је ажурирана 5. марта 2024. године.

У циљу организације и реализације послова из своје делатности Предузеће је донело низ правилника, одлука и процедура: Правилник о унутрашњој организацији, Правилник о систематизацији, Правилник о канцеларијском и архивском пословању, Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби, Правилник о чувању шума, о паши и жирењу, о условима коришћења споредних шумских производа, Правилник о унутрашњем реду у Парку природе и служби надзора „Голија“, Правилник о утврђивању висине и начина обрачуна накнада за коришћење природних вредности и услуга у Парку природе Голија, Правилник о решавању стамбених потреба запослених, о давању на коришћење станова за службене потребе, Правилник о печату Предузећа, Правилник о начину чувања пословне и друге тајне, Правилник о располагању непокретностима у државној својини, Правилник о информисању радника, Правилник о образовању и стручном усавршавању запослених, Правилник о информационом систему, Правилник о изради годишњих планова и програма и годишњих извештаја о пословању, Правилник о безбедности и здравља на раду, Правилник о финансијском пословању, Правилник о трошковима пословања, Правилник о штрајку, Правилник о методологији вредновања шума, Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби, Правилник о поступцима финансијског управљања и контроле, Правилник о интерно економско-финансијским односима у Предузећу, Правилник о трошковима рекламе и

пропаганде, благајничком пословању, коришћењу службених аутомобила, Правилник о начину кретања документације и бесправно посеченим дрвним сортиментата и методологији књиговодствене евиденције бесправно посеченог дрвета, Правилник о раду Надзорног одбора, о примени техничких норми и норматива, Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања, Правилник о организацији и спровођењу пописа имовине и обавеза, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке Предузећа, Интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама, Правилник о пословној тајни, Колективни уговор, Кодекс пословне етике и друга акта.

Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2023. годину број 4784 од 29. марта 2024. године достављен је Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Надзорни одбор Предузећа донео је 25. децембра 2015. године Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима којим се уређује успостављање система интерне контроле у Предузећу, утврђује контролно окружење, дефинишу управљачки контролни поступци, административни контролни поступци, рачуноводствени контролни поступци, поступци процене ризика, поступци информисања, поступци комуникације и поступци надгледања. Интерну контролу у Предузећу врши Служба унутрашње контроле која је установљена Правилником о изменама и допунама правилника о унутрашњој организацији Предузећа број 9344/2015 од 10. јуна 2015. године. Служба унутрашње контроле је сачинила Извештај о раду Службе унутрашње контроле за 2023. годину број 1723 од 30. јануара 2024. године који је достављен Надзорном одбору и вршиоцу дужности директора.

Пословне књиге се воде по систему двојног књиговодства (дневника, главне књиге и помоћних књига) на нивоу делова Предузећа. Главна књига на нивоу Предузећа добија се сабирањем позиција бруто стања главне књиге делова Предузећа уз искључење међусобних потраживања и обавеза, као и интерно насталих прихода и расхода између њих.

1.2 Интерна ревизија

Одредбама члана 82 Закона о буџетском систему прописана је обавеза успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору³¹ прописани су стандарди и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе су уређени послови интерне ревизије.

Одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, прописано је да се интерна ревизија успоставља на један од следећих начина:

(1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава;

(2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;

³¹ „Службени гласник РС“, број 99/2011, 106/2013 и 84/2023

(3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија.

Правилником о изменама и допунама правилника о унутрашњој организацији Предузећа број 28/2015-12 од 23. марта 2015. године установљена је интерна ревизија, као организациона јединица, под називом Јединица за интерну ревизију. Јединица за интерну ревизију има руководиоца Јединице за интерну ревизију и три извршиоца, интерна ревизора.

Стратешки план рада интерне ревизије за период 2022 – 2025. године одобрио је в. д. директора 14. априла 2022. године. План рада јединице за интерну ревизију за 2023. годину одобрио је в. д. директор 26. јануара 2023. године.

Током 2023. године сачињени су извештаји јединице за интерну ревизију о извршеној ревизији планирања, конкурисања и извршења уговора о коришћењу средстава буџета Републике Србије за одрживи развој и унапређење шумарства Републике Србије број 10243 од 12. јула 2023. године и извршења уговора о јавним набавкама закључених у 2022. и 2023. години број 18532 од 21. децембара 2023. године.

Извештај о раду Јединице за интерну ревизију за 2023. годину број 467 од 15. јануара 2024. године достављен је вршиоцу дужности директора 15 јануара 2024. године.

Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2023. годину број 4783 од 29. марта 2024. године достављен је Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Прилог 2 – Расподела добити

Законом о јавним предузећима³² прописано је да је јавно предузеће дужно да део остварене добити уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, по завршном рачуну за претходну годину, а да се висина и рок за уплату добити утврђује се законом, односно одлуком о буџету за наредну годину. Истим законом прописано је да одлуку о расподели добити, односно начину покрића губитка доноси надзорни одбор јавног предузећа, уз сагласност Владе, надлежног органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Предузеће је у финансијским извештајима за 2023. годину исказало нераспоређену добит у износу од 2.164.160 хиљада динара.

Табела број 1: Структура нераспоређеног добитка

– у хиљадама динара –

Нераспоређена добит	2023.година	2022.година
Нерапоређени добитак ранијих година	1.438.480	1.032.321
Нерапоређени добитак текуће године	725.680	737.878
Укупно:	2.164.160	1.770.199

Увидом у нераспоређену добит која је исказана у пословним књигама у износу од 2.164.160 хиљада динара утврђене су следеће промене:

Табела број 2: Преглед промена на рачуну нераспоређене добити

– у хиљадама динара –

Година	Добит	Уплата у буџет Републике Србије 50% добити	Исплате запосленима	Инвестициона улагања	Резерве	Укидање ревалор. резерви приликом отуђења НПО у корист добити и процена	Нераспоређена добит 31.12.2023
2018.	857.739	428.870	183.809	230.072			245.061
2019.	756.158	378.079	75.551	90.497	200.000	94.092	196.620
2020.	474.542	237.271	77.574	48.596	100.000	39.285	98.982
2021.	871.135	435.567				35.989	471.557
2022.	737.878	368.939				20.099	389.038
2023.	725.680					37.222	762.902
Укупно	4.423.132	1.848.726	336.934	369.165	300.000	226.687	2.164.160

Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину прописано је да су јавна предузећа дужна да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године, део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2018. годину, уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија, а да изузетно, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће које донесе одлуку да из добити покрије губитак, односно повећа капитал, а расположива ликвидна средства употреби за финансирање инвестиција.

Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину прописано је да су јавна предузећа дужна да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године, део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2019. годину, уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија, а да изузетно, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће које донесе одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину прописано је да су јавна предузећа дужна да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године, део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2020. годину, уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди Министарство надлежно за послове финансија, а да изузетно, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће које донесе одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција. Надаље је прописано да, уколико јавно предузеће не поступи у складу са наведеним одредбама, министарство надлежно за послове финансија – Одељење за буџетску инспекцију, може након спроведене инспекцијске контроле донети одлуку о уплати сразмерног дела добити у буџет Републике Србије за тог субјекта.

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину прописано је да су јавна предузећа дужна да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2021. годину уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија, а да изузетно, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће које донесе одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција. Надаље је прописано да, уколико јавно предузеће не поступи у складу са наведеним одредбама, министарство надлежно за послове финансија – Одељење за буџетску инспекцију, може након спроведене инспекцијске контроле донети одлуку о уплати сразмерног дела добити у буџет Републике Србије за тог субјекта.

Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину прописано је да су јавна предузећа дужна да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године, део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2022. годину, уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија, а да изузетно, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће које донесе одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција. Надаље је прописано да, уколико јавно предузеће не поступи у складу са наведеним одредбама, министарство надлежно за послове финансија – Одељење за буџетску инспекцију, може након спроведене инспекцијске контроле донети одлуку о уплати сразмерног дела добити у буџет Републике Србије за тог субјекта.

Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину прописано је да су јавна предузећа дужна да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године, део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2023. годину, уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија, а да изузетно, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће које донесе одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција. Надаље је прописано да, уколико јавно предузеће не поступи у складу са наведеним одредбама, министарство надлежно за послове финансија – Одељење за буџетску инспекцију, може након спроведене инспекцијске контроле донети одлуку о уплати сразмерног дела добити у буџет Републике Србије за тог субјекта.

Законом о раду³³ прописано је да се Уговором о раду или одлуком послодавца може утврдити учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, у складу са законом и општим актом.

³³ „Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење)

У Колективном уговору Предузећа број 17881/2019 од 26. новембра 2019. године одредбама члана 61 дефинисано је да запослени могу учествовати у расподели средстава из добити остварене у пословној години, сходно одлуци надлежног органа Послодавца, а уз сагласност оснивача.

Расподела добити остварене у 2018. години

Надзорни одбор Предузећа је 27. децембра 2019. године, донео Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2018. годину, број 98/2019-2, у којој је наведено да према финансијским извештајима Предузећа, исказана нето добит за 2018. годину износи 857.739.000 динара и распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50% што износи 428.869.500 динара и Јавном предузећу „Србијашуме“ 50% што износи 428.869.500 динара, од тог износа се 230.072.031 динара расподељује за финансирање инвестиционих улагања, а износ од 198.797.468 динара се расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2018. године и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити.

Сходно одредбама члана 61 Колективног уговора запосленима ће бити исплаћен укупан нето износ од 124.640.000 динара, који са порезом у износу од 31.807.594 динара, те доприносима за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 41.349.873 динара, чини укупан бруто износ од 198.797.468 динара.

Влада Републике Србије је дала сагласност на наведену одлуку Решењем 05 Број: 41-875/2020 од 6. фебруара 2020. године.

Предузеће је износ од 428.869.500 динара, који чини 50% остварене добити за 2018. годину, који припада Оснивачу уплатило у Буџет Републике Србије 28. новембра 2019. године.

Након давања сагласности Владе Републике Србије на одлуку надзорног одбора о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2018. годину, Предузеће је у 2020. години исплатило запосленима на име учешћа у оствареној добити износ од 183.809.081 динара (нето износ од 116.888.000 динара увећан за припадајуће порезе и доприносе) за 2.923 запослених.

Увидом у обрачун и исплату добити запосленима, утврђено је да је Предузеће у 2020. години извршило исплату запосленима у износу од 40.000 динара нето добити за 2.923 запослених, што износи 116.888.000 динара нето добити, односно 183.809.081 динара са порезима и доприносима. Исплаћени износ на име добити за 2018. годину мањи је за 14.988.417 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2018. годину.

Предузеће није у поступку ревизије презентовало списак запослених који су стекли право на исплату добити у складу са одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2018. годину од 27. децембра 2019. годину, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 6. фебруара 2020. године и Одлуком Надзорног одбора није утврђен нето износ добити који ће се исплатити по запосленом и није презентован акт из кога се види како је утврђено да се по запосленом исплаћује нето износ од 40.000 динара. Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у делу Предузећа који није остварило интерни позитиван резултат у 2018. години.

Расподела добити остварене у 2019. години

Надзорни одбор Предузећа је 24. марта 2022. године, донео Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2019. годину, број 128/2022-2, у којој је наведено да према финансијским извештајима Предузећа, исказана нето добит за 2019. годину износи 756.158.000 динара и распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50%, што износи 378.079.000 хиљада динара и Јавном предузећу „Србијашуме“ 50%, што износи 378.079.000 хиљада динара, од тог износа се 200.000.000 динара расподељује у резерве, износ од 90.496.968,75 динара у инвестициона улагања, а износ од 87.582.031,25 динара се расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2019. године, и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити.

Сходно одредбама члана 61 Колективног уговора запосленима ће бити исплаћен укупан нето износ од 56.052.500 динара (17.500 динара нето по запосленом), који са порезом у износу од 14.013.125 динара, те доприносима за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 17.516.406 динара, чини укупан бруто износ од 87.582.031 динара.

Влада Републике Србије је дала сагласност на наведену одлуку Решењем 05 Број: 41-2802//2022 од 31. марта 2022. године.

Предузеће је износ од 378.079.000 динара који чини 50% остварене добити за 2019. годину који припада Оснивачу уплатило у Буџет Републике Србије 30. новембра 2020. године.

Након давања сагласности Владе Републике Србије на одлуку надзорног одбора нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2019. годину, Предузеће је у 2022. години исплатило запосленима на име учешћа у оствареној добити износ од 75.550.781 динара (нето износ од 48.370.000 динара увећан за припадајуће порезе и доприносе).

Предузеће није у поступку ревизије сачинило списак запослених који су стекли право на исплату добити у складу са одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2019. годину од 24. марта 2022. године на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 31. марта 2022. године.

Увидом у обрачун и исплату добити запосленима, који су презентовани од стране Предузећа, утврђено је да је Предузеће у 2022. години извршило исплату запосленима у износу од 17.500 динара нето добити за 2.764 запослених, што износи 48.370.000 динара нето добити, односно 75.550.781 динара са порезима и доприносима. Исплаћени износ на име добити за 2019. годину мањи је за 12.031.250 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2019. годину. Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у деловима Предузећа који није остварили интерни позитиван резултат у 2019. години, док је у другом делу предузећа које је није остварило интерни позитиван резултат у 2019. години извршило исплату добити.

Расподела добити остварене у 2020. години

Надзорни одбор Предузећа је 24. марта 2022. године, донео Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2020. годину, број 128/2022-3, у којој је наведено да према финансијским извештајима Предузећа, исказана нето добит за 2020. годину износи 474.542.604 динара и распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50%, што износи 237.271.302 динара и Јавном предузећу „Србијашуме“ 50%, што износи 237.271.302 динара, од тог износа се 48.595.520 динара расподељује за финансирање инвестиционих улагања, износ од 100.000.000 динара расподељује се у резерве, а износ од 88.675.781 динара се расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2020. године и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити.

Сходно одредбама члана 61 Колективног уговора запосленима ће бити исплаћен укупан нето износ од 56.752.500 динара (17.500 динара нето по запосленом), који са порезом у износу од 14.188.125 динара, те доприносима за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 17.735.156 динара, чини укупан бруто износ од 88.675.781 динара.

Влада Републике Србије је дала сагласност на наведену одлуку Решењем 05 Број: 41–2804//2022 од 31. марта 2022. године.

Предузеће је износ од 237.271.302 динара који чини 50% остварене добити за 2020. годину који припада Оснивачу уплатило у Буџет Републике Србије 30. новембра 2021. године.

Након давања сагласности Владе Републике Србије на одлуку надзорног одбора нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2020. годину, Предузеће је у 2022. години исплатило запосленима на име учешћа у оствареној добити износ од 77.574.218 динара (нето износ од 49.630.000 динара увећан за припадајуће порезе и доприносе).

Предузеће није у поступку ревизије сачинило списак запослених који су стекли право на исплату добити у складу са одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2020. годину од 24. марта 2022. године на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 31. марта 2022. године.

Увидом у обрачун и исплату добити запосленима, који су презентовани од стране Предузећа, утврђено је да је Предузеће у 2022. години извршило исплату запосленима у износу од 17.500 динара нето добити за 2.836 запослених, што износи 49.630.000 динара нето добити, односно 77.574.218 динара са порезима и доприносима. Исплаћени износ на име добити за 2020. годину мањи је за 11.101.562 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2020. годину. Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у деловима Предузећа који нису остварили интерни позитиван резултат у 2020. години, док је у три дела Предузећа која нису остварила интерни позитиван резултат у 2020. години извршило исплату добити.

Откривена неправилност:

Предузеће није извршило исплату добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину у складу са одлукама Надзорног одбора о расподели добити за наведене године, на које је сагласност дала Влада Републике Србије, јер Предузеће није сачинило списак запослених који су стекли право на исплату добити у складу са наведеним одлукама, није извршило исплату добити запосленима у свим деловима Предузећа и исплаћени износи на име добити запосленима за 2018, 2019. и 2020. годину мањи су за укупно 38.121.229 динара од износа добити који је наведеним одлукама Надзорног одбора одређен за исплату запосленима.

Наиме, Предузеће није извршило исплату добити за 2018. годину у складу са Одлуком о расподели добити за 2018. годину Надзорног одбора, на коју је Влада Републике Србије дала сагласност 6. фебруара 2020. године, којом је дефинисано да се 198.797.468 динара се расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2018. године и на дан доношења ове одлуке, јер Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у делу Предузећа који није остварило интерни позитиван резултат у 2018. години и исплаћени износ на име добити за 2018. годину мањи је за 14.988.417 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2018. годину. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2018. годину и није презентовало акт из кога се види како је утврђено да се по запосленом исплаћује нето износ од 40.000 динара.

Предузеће није извршило исплату добити за 2019. годину у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2019. годину од 24. марта 2022. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 31. марта 2022. године, којом је дефинисано да се 87.582.031 динара расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2019. године и на дан доношења ове одлуке, јер Предузеће није исплатило добит ниједном запосленом у делу Предузећа који није остварило интерни позитиван резултат у 2019. години и исплаћени износ на име добити за 2019. годину мањи је за 12.031.250 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2019. годину. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2019. годину.

Предузеће није извршило исплату добити за 2020. годину у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2020. годину од 24. марта 2022. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије 31. марта 2022. године, којом је дефинисано да се 88.675.781 динара расподељује запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2020. године и на дан доношења ове одлуке, јер Предузеће није извршило исплату добити ниједном запосленом у деловима Предузећа који нису остварили интерни позитиван резултат у 2020. години, док је у три дела Предузећа која нису остварила интерни позитиван резултат у 2020. години извршило исплату добити и исплаћени износ на име добити за 2020. годину мањи је за 11.101.562 динара од износа добити који је Одлуком Надзорног одбора одређен за исплату запосленима за 2020. годину. Предузеће није сачинило преглед запослених који су стекли право на исплату добити у складу са Одлуком Надзорног одбора за расподелу добити за 2020. годину.

Препорука број 1:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да расподелу добити запосленима врши у складу са законом, општим актом и одлукама о расподели добити.

Расподела добити остварене у 2021. години

Надзорни одбор Предузеће је 31. октобра 2022. године, донео Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2021. годину, број 136/2022–3, у којој је наведено да према финансијским извештајима Предузећа, исказана нето добит за 2021. годину износи 871.135.000 динара и распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50%, што износи 435.567.500 динара и Јавном предузећу „Србијашуме“ 50%, што износи 435.567.500 динара, од тог износа се 125.270.625 динара распоређује за финансирање инвестиционих улагања, износ од 100.000.000 динара расподељује се у резерве Предузећа, а износ од 210.296.875 динара расподељује се запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2021. године, и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Наведена одлука упућена је на сагласност Влади 1. новембра 2022. године.

До дана вршења ревизије Влада Републике Србије није дала сагласност на Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2021. годину коју је донео Надзорни одбор Предузећа 31. октобра 2022. године.

Предузеће је износ од 435.567.500 динара који чини 50% остварене добити за 2021. годину уплатило у Буџет Републике Србије 29. новембра 2022. године.

Расподела добити остварене у 2022. години

Надзорни одбор Предузеће је 30. јануара 2024. године, донео Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2022. годину, број 152/2024–8, у којој је наведено да према финансијским извештајима Предузећа, исказана нето добит за 2022. годину износи 737.878.000 динара и распоређује се на следећи начин: Оснивачу 50%, што износи 368.939.000 динара и Јавном предузећу „Србијашуме“ 50%, што износи 368.939.000 динара, од тог износа се 100.000 хиљада динара расподељује за финансирање инвестиционих улагања, износ од 95.216.777,64 динара расподељује се у резерве Предузећа, а износ од 173.722.222,36 динара расподељује се запосленима који су били у радном односу на дан 31. децембар 2022. године, и на дан доношења ове одлуке, на име учешћа у делу добити. Наведена одлука упућена је на сагласност Влади 31. јануара 2024. године.

До дана вршења ревизије Влада Републике Србије није дала сагласност на Одлуку о расподели нето добити Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2022. годину коју је донео Надзорни одбор Предузећа 30. јануара 2024. године.

Предузеће је износ од 368.938.814 динара који чини 50% остварене добити за 2022. годину уплатило у Буџет Републике Србије 29. новембра 2023. године.

Прилог 3 – Потраживања од купаца

Евидентирање потраживања од купаца у пословним књигама Предузећа

Предузеће за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима примењује Међународне стандарде финансијског извештавања МСФИ. Предузеће за састављање финансијских извештаја примењује Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ број 116/2021-4 од 29. априла 2021. године, као и Правилник о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 126/2022–9 од 1. фебруара 2022. године и Правилник о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 151/2023 од 28. децембра 2023. године које је донео Надзорни одбор Предузећа.

У члану 29 поменутог акта, регулисана су краткорочна потраживања, која обухватају потраживања од купаца из специфичних послова и осталих правних и физичких лица у земљи и иностранству по основу продаје производа, робе и услуга. Краткорочна потраживања од купаца мере се по вредности из оригиналне фактуре.

Финансијски извештаји за 2023. годину усвојени су од стране Надзорног одбора 10. јуна 2024. године.

Делатност Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ утврђена је Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ са п.о. Београд са Законом о јавним предузећима 05 број 023-11194/2016 од 29. новембра 2016. године и Статутом Јавног предузећа „Србијашуме“ Београд број 144/2023-3 од 30. маја 2023. године на који је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 110-4862/2023 од 22. јуна 2023. године.

Делатност Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ од општег интереса је заштита, коришћење, унапређење и управљање шумама и дивљачи као добрима од општег интереса и она обухвата:

- гајење, одржавање и обнова шума, реконструкција и мелиорација деградираних шума и шикара, производња шумског семена и садног материјала и подизање нових шума и шумских засада;
- производња шумских сортимената и коришћење других шумских производа и њихов транспорт, коришћење шума за рекреацију, узгој и лов дивљачи и друго коришћење шума;
- пројектовање, изградња и одржавање шумских саобраћајница, паркова и зелених рекреативних површина и других објеката који служе газдовању шумама; израда програма, пројеката и основа газдовања шумама;
- извођење геодетских радова за посебне намене, вршење стручних послова у шумама сопственика;
- слатководни риболов и слатководна аквакултура;
- узгој и лов дивљачи;
- управљање заштићеним подручјима.

Предузеће је уредбама Владе Републике Србије и одлукама органа локалне самоуправе и града Београда одређено за управљача 56 заштићених подручја и Предузеће је у 2023. години газдовало са 28 ловишта.

Предузеће управља рибарским подручјима то: рибарским подручјем Београд, рибарским подручјем Млава, рибарским подручјем Дунав и рибарским подручјима у заштићеним подручјима.

Предузеће је у 2023. години делатност обављало преко 19 делова предузећа (17 шумских газдинства, Биро за планирање и пројектовање у шумарству и Заштитна радионица) састављених од 67 шумских управа и 17 радних јединица које представљају основне јединице планирања и организовања послова газдовања шумама. У Агенцији за привредне регистре, као огранци Предузећа регистровано је 26 делова Предузећа. На подручју Косова и Метохије, газдовање шумама од 1999. године до данас онемогућено је у седам шумских газдинстава.

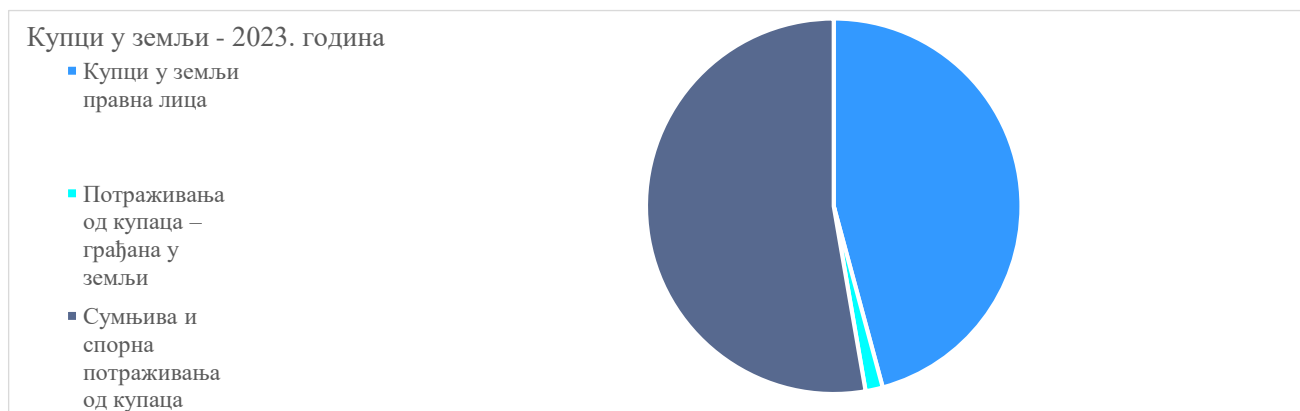
Предузеће води пословне књиге по систему двојног књиговодства (дневника, главне књиге и помоћних књига) на нивоу делова Предузећа. Главна књига на нивоу Предузећа добија се сабирањем позиција бруто стања главне књиге делова Предузећа уз искључење међусобних потраживања и обавеза, као и интерно насталих прихода и расхода између њих. Потраживања од купаца евидентирају се у оквиру делова Предузећа.

Предузеће је у финансијским извештајима за 2023. годину исказало потраживања по основу продаје која се односе на потраживања од купаца у износу од 411.682 хиљаде динара, а структуру ових потраживања чине:

Табела број 3: Структура потраживања по основу продаје

	– у динарима –	
Купци у земљи	2023.година	2022.година
Купци у земљи правна лица	400.591.018	337.132.256
Потраживања од купаца – предузетника у земљи		27.382.472
Потраживања од купаца – грађана у земљи	13.009.938	10.412.246
Сумњива и спорна потраживања од купаца	461.140.438	469.595.287
Укупно:	874.741.394	844.522.261
Купци у иностранству		
Купци у иностранству за извоз сопствених готових производа	373.096	364.459
Свега:	875.114.490	844.886.720
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(463.408.019)	(503.863.772)
Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству	(24.191)	(24.191)
Укупно:	(463.432.210)	(503.887.963)
Свега:	411.682.280	340.998.757

Графикон број 1: Приказ потраживања од купаца у земљи за 2023. годину

Чланом 20 став 1 Закона о рачуноводству прописано је да Предузеће врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на крају пословне године, а ставом 3 истог члана прописано је да се усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама врши пре пописа имовине и обавеза и пре састављања годишњих финансијских извештаја.

Предузеће је извршило попис потраживања са стањем на дан 31. децембар 2023. године и сачинило Извештај о извршеном попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2023. године број 1126 од 23. јануара 2024. године, који је усвојио Надзорни одбор Предузећа, 30. јануара 2024. године.

Потраживања од купаца правних лица у земљи исказана су у износу од 400.591 хиљаде динара. У наредном табеларном прегледу дат је приказ потраживања од купаца са значајнијим износом дуговања са стањем на дан извештајног периода:

Табела број 4: Потраживања од купаца правних лица у земљи

– у динарима –

Купци у земљи правна лица	2023. година
Kronospan Srb д. о. о., Лапово (Варошица)	41.838.843
Bio energy point д. о. о., Београд	30.917.931
Броња д. о. о., Нови Пазар	20.196.813
Град Београд – Секретаријат за заштиту животне средине	13.986.575
АД Електромрежа Србије, Београд	13.277.782
Sparrow д. о. о., Варварин	9.202.370
Симпо а. д., Врање	8.022.077
Моца д. о. о., Јабланица, Крушевац	7.205.388
Радовановићи тза и ур за сечу дрвета, Ивањица	6.692.578
Телеком Србија а. д., Београд	6.354.540
Асмо-2019 д. о. о., Тутин	5.448.406
Пгм Будућност а. д., Прешево	5.429.813
Министарство унутрашњих послова	5.191.129
Луђо – стил Међа радња за резање, Лесковац	5.058.160
Вапја комерс Бекамент д. о. о., Бања	5.025.850
Гир д. о. о., Адрани	4.727.182
Standard Serbia д. о. о., Ћуприја	4.549.311
Тасуари д. о. о., Београд – стари град	4.396.136
Star Jela д. о. о., Пријеполје	4.352.653
Stobex д. о. о., Лозница	4.282.896
Blažeks export– import д. о. о., Краљево	3.849.932
Transkor export– import д. о. о., Параћин	3.735.462
Дивља ријека д. о. о., Сјеница	3.726.298
Остали купци у земљи	183.122.893
Укупно:	400.591.018

Потраживања од купаца са значајнијим износом дуговања са стањем на дан 31. децембар 2023. године се односе на потраживања за продате дрвне сортименте, накнаду за заштићена подручја, закуп земљишта као и потраживања од Града Београда по основу уговора о реализацији програма управљања заштићених подручја на територији града Београда.

Потраживања од купаца – грађана у земљи исказана у износу од 13.009.938 динара односе се највећим делом на потраживања за продају дрвних сортимената, лов и риболов и туристичке услуге.

Табела број 5: Потраживања од купаца – грађана у земљи по деловима Предузећа

Назив	–у динарима– 2023. година
Генерална дирекција	722.006
„Београд“ Београд	99.101
„Северни Кучај“ Кучево	1.635.068
„Тимочке шуме“ Бољевац	83.937
„Крагујевац“ Крагујевац	19.685
„Борања“ Лозница	46.095
„Ужице“ Ужице	460.882
„Пријепоље“ Пријепоље	25.949
„Голија“ Ивањица	1.259.008
„Шумарство“ Рашка	33.573
„Столови“ Краљево	10.092
„Расина“ Крушевац	2.141.459
„Топлица“ Куршумлија	77.134
„Ниш“ Ниш	104.891
„Пирот“ Пирот	2.095.843
„Шума“ Лесковац	3.079.699
„Врање“ Врање	150.753
Заштитна радионица и заштита на раду Србијашуме	964.765
Укупно:	13.009.938

Откривена неправилност:

Предузеће је у оквиру потраживања од купаца која су исказана у износу од 13.009.937 динара исказало потраживања од запослених у износу од 1.754.449 динара, што није у складу са чланом 16 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике³⁴

Препорука број 2:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да потраживања од купаца евидентирају у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Сумњива и спорна потраживања од купаца, исказана у износу од 461.140.438 динара која су обезвређена, односе се на потраживања која су старија од годину дана, утужена потраживања и потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације (Напомена – Мере наплате потраживања).

34 „Службени гласник РС“ број 89/2020

Табела број 6: Сумњива и спорна потраживања од купаца

Сумњива и спорна потраживања од купаца	– у динарима – 2023.година
ЈП Путеви Србије, Београд	21.106.958
Племен д. о. о., Београд	6.235.997
Банбус д. о. о., Обреновац	6.155.751
Igm Megalit–šumnik д. о. о., Рашка – УППР	38.848.546
Mmba Miljković д. о. о., Меровина – УППР	24.002.607
Taxus д. о. о., Београд	6.180.540
Viskoprom д. о. о., Лозница	7.236.093
Дивља ријека д. о. о., Сјеница	19.844.015
Dnv – Micron д. о. о., Рашка	10.334.631
Kubik д. о. о., Рашка	12.617.187
Lexin д. о. о., Чачак	5.390.582
Шик Копаоник Лесонит д. о. о., Куршумлија у стечају	25.549.369
Шик Копаоник Пилана д. о. о., Куршумлија у стечају	19.925.027
Телеком Србија а. д., Београд	58.324.294
WP energy systems д. о. о., Београд	12.989.835
Остала сумњива и спорна потраживања	186.399.006
Укупно:	461.140.438

Потраживања по основу продаје односе се на фактурисану реализацију купцима за продају производа коришћења шума– дрвних сортимената, продаје семена и садница, осталих шумских и пољопривредних производа, услуга закупа земљишта, објеката, услуга у ловству и риболовству, туризма, осталих услуга из оквира обављања делатности Предузећа као и наплате накнада за коришћење заштићених подручја.

Предузеће је у финансијским извештајима за 2023. годину исказало приходе од продаје производа и услуга у износу од 10.010.537 хиљада динара, као и остале пословне приходе у износу од 530.627 хиљада динара од чега се износ од 368.186 хиљада динара односи на приходе од закупа, на приходе од накнада за коришћење шумских саобраћајница и остале пословне приходе.

Највећи део прихода од продаје производа и услуга на домаћем тржишту чине приходи од продаје дрвних сортимената у износу од 9.123.529 хиљада динара, што представља основни приход Предузећа и чини 91% прихода од продаје производа и услуга, приходи од наплате накнаде за коришћење заштићених подручја у износу од 255.017 хиљада динара, приходи од услуга у рибарству у износу од 66.728 хиљада динара, приходи од продаје семена и садница у износу од 40.616 хиљада динара, приходи од услуга у приватним шумама и одржавања излетничких шума у износу од 209.491 хиљаде динара, приходи од продаје производа ловства и услуге у ловству у износу од 29.350 хиљада динара, остали пословни приходи од закупа земљишта, објеката и опреме у износу од 228.185 хиљада динара и приходи од накнаде за коришћење шумских саобраћајница у износу од 108.884 хиљаде динара.

Графикон број 2: Приказ структуре прихода од продаје

На основу члана 69 Закона о јавним предузећима, ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу, Влада односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.) осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган, и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга.

Надзорни одбор Предузећа донео је Пословну политику Предузећа за 2023. годину Одлуком број 137/2022–2 од 30. новембра 2022. године којом је обухваћена и политика продаје на домаћем и иностраном тржишту. Вршилац дужности директора Предузећа донео је 14. новембра 2022. године Одлуку о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину број 16861.

Откривена неправилност:

Предузеће није прибавило сагласност оснивача на Пословну политику Предузећа за 2023. годину, коју је донео Надзорни одбор Предузећа 30. новембра 2022. године, ни на Одлуку в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину број 16861 од 14. новембра 2022. године, којима се утврђују услови и начин продаје дрвених сортимената, што није у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима, којим је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др), осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга.

Препорука број 3:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да прибаве сагласност оснивача на акта Предузећа о општим условима за испоруку производа и услуга у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима.

У 2023. години Предузеће је уговарало продају производа и услуга на основу следећих ценовника:

– ценовник основних производа шумарства – дрвних сортимената број 133/2022-3 који је донео Надзорни одбор Предузећа 10 септембра 2022. године, на који је сагласност дала Влада Решењем о давању сагласности на Одлуку о усвајању Ценовника основних производа шумарства – дрвних сортимената Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“, 05 број 338-6421/2022 од 11. августа 2022. године. У ценовнику је наведено да су цене из овог ценовника утврђене на паритету фсо шумскокамионски пут и полазна су основа за утврђивање почетних цена код лицитација, цена на паритету фсо „на пању“, цена на паритету фсо „поред пања“, цена на паритету „главно стовариште“ и цена на паритету фсо „купац“;

– ценовник огревног дрвета на пању, дел.бр. 134/2022-4 који је донео Надзорни одбор 1. септембра 2022. године;

– ценовник основних производа на главном стоваришту, дел.бр. 134/2022-5 који је донео Надзорни одбор 1. септембра 2022. године;

– ценовник дозвола за привредни риболов на рибарским подручјима чији је корисник Предузеће за 2023. годину дел.број 435/2022-8 који је донео Надзорни одбор 1. септембра 2022. године;

– заштитни ценовник за продају огревног дрвета тврдих лишћара 1 класе синдикатима и удружењима пензионера дел.бр. 134/2022-6 који је донео Надзорни одбор Предузећа 1. новембра 2022. године;

– ценовник борових облица, полуоблица и услуга машинске обраде Предузећа дел.бр 138/2022-9 који је донео Надзорни одбор 20. децембра 2022. године;

– ценовник дрвне галантерије, Предузећа дел.бр. 138/2022-8 који је донео Надзорни одбор 20. децембра 2022. године;

– ценовник уловљене дивљачи и услуга у лову за ловну 2023/2024 годину дел.број 142/2023-35 који је донео Надзорни одбор 12. априла 2023. године,

– ценовник живе дивљачи и меса дивљачи и делова дивљачи за ловну 2023/2024 сезону у ловиштима Предузећа дел.бр. 142/2023-36 који је донео Надзорни одбор 12. априла 2023. године;

– ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа дел.бр. 138/2022-6 који је донео Надзорни одбор 20. децембра 2022. године;

– ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа за инострано тржиште дел.бр. 138/2022-7 који је донео Надзорни одбор 12. априла 2023. године;

– ценовник хортикултурног садног материјала ШГ Београд Предузећа дел.бр. 138/2022-5 који је донео Надзорни одбор 20. децембра 2022. године;

– ценовник коришћења шумског земљишта који је донео Надзорни одбор Предузећа 12. априла 2017. године, дел.бр. 61/2017-60, а који садржи ценовник коришћење шумског земљишта по основу закупа, ценовник за повремено и привремено коришћење шумског земљишта и коришћење шумског земљишта по други основама.

Откривена неправилност:

Предузеће није прибавило сагласност оснивача на следеће ценовнике које је донео Надзорни одбор Предузећа и које Предузеће примењује у свом пословању:

– ценовник коришћења шумског земљишта од 12. априла 2017. године дел.бр. 61/2017-60 (који садржи ценовник коришћење шумског земљишта по основу закупа и ценовник за повремено и привремено коришћење шумског земљишта и коришћење шумског земљишта по други основама);

- заштитни ценовник за продају огревног дрвета тврдих лишћара прве класе синдикатима и удружењима пензионера дел.бр. 134/2022-6 од 1. новембра 2022. године;
- ценовник борових облица, полуоблица и услуга машинске обраде Предузећа дел.бр. 138/2022-9 од 20. децембра 2022. године; ценовник дрвне галантерије Предузећа дел.бр. 138/2022-8 од 20. децембра 2022. године;
- ценовник уловљене дивљачи и услуга у лову за ловну 2023/2024 године дел.број 142/2023-35 од 12. априла 2023. године;
- ценовник живе дивљачи и меса дивљачи и делова дивљачи за ловну 2023/2024 сезону у ловиштима Предузећа дел.бр. 142/2023-36 од 12. априла 2023. године;
- ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа дел.бр. 138/2022-6 од 20. децембра 2022. године;
- ценовник шумског садног материјала, шумских воћкарица и семена шумских врста дрвећа за инострано тржиште дел.бр. 138/2022-7 од 12. априла 2023. године и
- ценовник хортикултурног садног материјала ШГ Београд Предузећа дел. бр. 138/2022-5 од 20. децембра 2022. године.

Наведено није у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима којим је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу, Влада даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.), осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга.

Препорука број 4:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да прибави сагласност оснивача на све ценовнике производа које продаје и услуга које врши, у складу са чланом 69 Закона о јавним предузећима.

Потраживања од продаје дрвних сортимената у 2023. години

Законом о јавној својини прописано је да су добра од општег интереса у јавној својини, у смислу овог закона, ствари које су законом одређене као добра од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и др.), због чега уживају посебну заштиту и да се начин и услови искоришћавања и управљања добрима у општој употреби и добрима од општег интереса уређују посебним законом. Истим законом прописано је да се правни режим грађевинског земљишта, пољопривредног земљишта, водног земљишта, шума и шумског земљишта у јавној својини уређује посебним законом.

У Закону о шумама прописано је да је корисник шума правно лице које газдује шумама у државној својини у складу са овим законом и другим прописима. Истим законом прописано је да је корисник дужан да коришћење (сечу, израду и продају) дрвних сортимената у државним шумама врши по принципу максималног квалитативног и квантитативног искоришћења. Законом о шумама нити другим прописом није прописан начин продаје дрвних сортимената од стране корисника шума.

У стратегији развоја шумарства Републике Србије 05 број: 322–3931/2006 од 6. јула 2006. године коју је усвојила Влада Србије, у одељку 4.6. дрвна индустрија и тржиште производа, наведено је да је циљ стварање одрживог и економски ефикасног сектора дрвне индустрије који ће бити конкурентан на светском тржишту и тиме доприносити унапређењу сектора шумарства, заштити животне средине и развоју домаће привреде. За постизање овог циља, стратегијом је планирано више мера, између којих су и: стална међусобна комуникација представника сектора шумарства и дрвне индустрије о променама у окружењу и изазовима на страним тржиштима и стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

У Стратешком плану Предузећа за период 2017–2026. године изражена је тежња Предузећа да техничко дрво буде пласирано купцима са већим степеном обраде, односно произвођачима финалних производа.

На основу члана 69 Закона о јавним предузећима, ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу, Влада Републике Србије даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.) осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган, и на акт о општим условима за испоруку производа и услуга.

Највећи део прихода од продаје производа и услуга на домаћем тржишту чине приходи од продаје дрвних производа у износу од 9.123.529 хиљада динара, што представља основни приход Предузећа и чине 91% прихода од продаје производа и услуга и 82 % од пословних прихода Предузећа.

У 2023. години Предузеће је извршило продају дрвних сортимената на основу уговора за испоруку робе у 2023. години закључених након јавног позива, слободном продајом и лицитацијом. Испорука робе вршена је на паритету испоруке ФЦО шумски камионски пут, ФЦО главно стовариште, на пању и поред пања.

Табела број 7: Преглед продаје дрвних сортиментима у 2023. години по местима продаје (шумски камионски пут, главно стовариште, на пању) и по највећим купцима

Место продаје/ купци дрвних сортимената у 2023. години		Пањ и шума		Шумски пут		Стовариште		Укупно фактурисано за све врсте продаје	
р.бр.	Назив купца	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Укупно фактурисана количина	Укупно фактурисана вредност са ПДВом
1	Kronospan SRB д. о. о., Лапово (Варошица)	33.699	145.740.070	55.998	277.489.136	–	–	89.697	423.229.207
2	Био Енегу point д. о. о., Београд	9.534	50.202.093	67.430	352.456.949	–	–	76.964	402.659.042
3	Sparrow д. о. о. Варварин	8.211	31.737.603	62.005	306.455.983	–	–	70.216	338.193.587
4	Броња д. о. о., Нови Пазар	4.575	24.770.595	25.780	279.822.840	–	–	30.355	304.593.435
5	Симпо ШИК д. о. о., Куршумлија	7.985	35.733.715	31.259	182.438.149	4	26.308	39.248	218.198.173
6	Стругара Радановић д. о. о., Лозница	1.287	5.176.613	28.877	190.333.481	–	–	30.164	195.510.093
7	Microtri д. о. о., Београд	–	–	18.107	182.849.770	26	386.629	18.134	183.236.399
8	Милутиновићи д. о. о., Ивањица	–	–	20.609	176.160.374	–	–	20.609	176.160.374
9	Еко step pellet д. о. о., Петровац на Млави	3.907	16.609.468	30.165	158.677.001	–	–	34.072	175.286.469
10	Star jela д. о. о., Пријеполје	4.425	18.580.268	24.888	151.529.330	–	–	29.313	170.109.598
11	Crown forest д. о. о., Ивањица	–	–	20.600	168.962.971	29	342.998	20.629	169.305.969
12	Весна Самарцић ПР, Мали Зворник	1.959	10.499.460	15.237	135.563.477	–	–	17.196	146.062.937
13	Wood chips д. о. о., Шабац	2.611	10.539.797	25.370	133.353.616	–	–	27.981	143.893.414
14	Амбалажерка д. о. о., Београд	11.045	49.021.840	12.966	92.096.934	–	–	24.011	141.118.774
15	Standard Serbia д. о. о., Туприја	–	–	12.787	124.509.465	143	2.010.554	12.929	126.520.019
16	Мрки промет, Плужац, Осечина	–	–	11.270	115.363.287	–	–	11.270	115.363.287
17	ГИР д. о. о., Адрани	3.193	14.076.091	11.672	92.244.234	184	1.948.664	15.049	108.268.989
18	Радочело Милеће, Краљево	1.698	9.284.770	11.274	93.858.312	–	–	12.972	103.143.082

*Извештај – Јавно предузеће за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) – за 2023. годину*

Место продаје/ купци дрвних сортимената у 2023. години		Пањ и шума		Шумски пут		Стовариште		Укупно фактурисано за све врсте продаје	
р.бр.	Назив купца	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Укупно фактурисана количина	Укупно фактурисана вредност са ПДВом
19	Хиперактивна група д. о. о., Београд	12.601	45.575.560	10.802	56.733.871	–	–	23.403	102.309.431
20	Рањеловић д. о. о. Стојковце	–	–	8.164	97.669.721	–	–	8.164	97.669.721
21	Ванија-pal д. о. о., Темерин	–	–	13.673	89.457.278	–	–	13.673	89.457.278
22	Ravas house д. о. о., Ивањица	701	4.552.925	7.121	77.896.141	–	–	7.822	82.449.066
23	Златар шпед д. о. о., Нова Варош	2.602	9.710.363	9.200	70.084.157	98	1.549.247	11.900	81.343.766
24	Mintero д. о. о., Ивањица	–	–	7.091	80.733.025	–	–	7.091	80.733.025
25	Пелет Вуковић д. о. о., Лозница	–	–	7.702	77.932.635	25	340.458	7.727	78.273.092
26	Дрвошпед, Ужице	–	–	14.708	77.717.095	–	–	14.708	77.717.095
27	Drvo-produkt Д. О. О., VELIKA GRABOVNICA	–	–	6.589	70.816.944	–	–	6.589	70.816.944
28	Miraja exsport- import д. о. о., Краљево	1.530	6.464.191	12.499	64.286.936	–	–	14.028	70.751.127
29	Пунишићи д. о. о., Ивањица	284	1.235.715	10.841	68.695.293	–	–	11.125	69.931.009
30	Моса д. о. о., Јабланица, Крушевац	61	510.853	6.155	66.921.729	–	–	6.216	67.432.582
31	Џокеј радња за искоришћавање шума, Стагари	550	3.908.042	5.817	60.466.537	42	778.542	6.409	65.153.121
32	Saniprex СІЕ д. о. о., Београд	–	–	6.316	63.907.726	28	368.465	6.344	64.276.191
33	Маја Wood д. о. о., Прилике	20	80.397	5.760	63.503.339	26	349.683	5.806	63.933.419
34	ASMO-2019 д. о. о., Тутин	346	2.073.181	5.461	61.381.114	–	–	5.807	63.454.294
35	Нумановић СНС д. о. о., Нови Пазар	4.114	23.360.161	7.569	39.058.909	–	–	11.683	62.419.070
36	S biom plus д. о. о., Лозница	725	3.460.444	11.976	57.929.738	–	–	12.701	61.390.182
37	Kljun international д. о. о., Вучје	–	–	4.309	59.492.079	–	–	4.309	59.492.079

*Извештај – Јавно предузеће за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) –за 2023. годину*

Место продаје/ купци дрвних сортимената у 2023. години		Пањ и шума		Шумски пут		Стовариште		Укупно фактурисано за све врсте продаје	
р.бр.	Назив купца	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Укупно фактурисана количина	Укупно фактурисана вредност са ПДВом
38	Alfa L д. о. о., Ивањица	238	1.587.845	5.072	54.819.151	–	–	5.310	56.406.996
39	Орлијак СР Крагујевац, Крагујевац	–	–	5.360	55.381.662	61	967.886	5.421	56.349.547
40	Златић д. о. о., Краљево	27	177.374	5.346	56.076.011	–	–	5.374	56.253.385
41	Ото пром СЗТР, Бистрица	736	3.145.226	7.797	50.605.932	125	1.982.368	8.657	55.733.526
42	Луђо – стил, Међе	–	–	4.994	55.262.989	13	116.532	5.006	55.379.521
43	Прогрес д. о. о., Мали Зворник	335	1.306.443	10.463	53.277.348	–	–	10.797	54.583.791
44	Горштак д. о. о., Бајина Башта	4.681	11.621.921	5.782	41.440.349	41	578.507	10.505	53.640.776
45	Презентпаркет д. о. о., Горњи Милановац	–	–	6.903	53.480.244	–	–	6.903	53.480.244
46	Технопрема д. о. о., Краљево	–	–	5.276	52.932.453	41	539.568	5.317	53.472.021
47	Радовановићи, Ивањица	355	2.739.424	5.990	50.708.299	–	–	6.344	53.447.724
48	Еуро принц д. о. о., Београд	–	–	5.260	53.151.457	–	–	5.260	53.151.457
49	СИМ Палете, Рудоно	1.166	4.449.208	5.436	46.383.359	–	–	6.602	50.832.567
50	ДОО Vland, Злоћудово – Лесковац	–	–	4.270	50.383.323	27	402.644	4.296	50.785.967
51	Глигорић 91, Лозница	–	–	7.233	49.733.647	–	–	7.233	49.733.647
52	Секула Пејовић ПР, Ивањица	185	1.212.840	5.340	48.510.327	–	–	5.525	49.723.167
53	Виктор пелет д. о. о., Лесковац	4.742	20.150.036	4.738	29.402.537	–	–	9.480	49.552.573
54	Holz– tim д. о. о., Ивањица	210	215.107	9.242	48.073.438	–	–	9.452	48.288.545
55	Жаравине промет д. о. о., Пријеполје	803	2.916.509	4.998	43.578.641	35	562.186	5.836	47.057.337
56	Термо pellet, Бојник	2.161	6.306.939	8.408	40.734.564	–	–	10.568	47.041.503
57	Нова Шумадија д. о. о., Гроцка	–	–	4.165	46.633.840	–	–	4.165	46.633.840
58	АБД Комерц д. о. о., Борча	–	–	3.916	44.923.322	–	–	3.916	44.923.322
59	Мики, Конарево– Краљево	29	207.029	4.064	43.234.275	25	331.556	4.118	43.772.860

*Извештај – Јавно предузеће за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) – за 2023. годину*

Место продаје/ купци дрвних сортимената у 2023. години		Пањ и шума		Шумски пут		Стовариште		Укупно фактурисано за све врсте продаје	
р.бр.	Назив купца	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Укупно фактурисана количина	Укупно фактурисана вредност са ПДВом
60	Mobi furniture factory д. о. о., Књажевац	–	–	4.400	43.730.476	–	–	4.400	43.730.476
61	Дрвар, Нови Бечај	–	–	6.902	42.609.557	–	–	6.902	42.609.557
62	Bio-Therm д. о. о., Прилике	2.023	8.135.667	6.673	33.700.793	–	–	8.696	41.836.459
63	Fondi export д. о. о., Сакуле	–	–	3.489	41.640.455	–	–	3.489	41.640.455
64	Јела–универзал д. о. о., Радаљево	286	1.291.244	4.903	39.560.800	–	–	5.189	40.852.044
65	Евро–трговина д. о. о., Ивањица	–	–	3.462	39.473.758	26	334.822	3.488	39.808.580
66	Душан Јеротијевић ПР СЗР, Прилике	2.380	13.488.105	2.422	25.772.506	–	–	4.802	39.260.611
67	Владива д. о. о., Мачковац	–	–	3.971	38.997.368	–	–	3.971	38.997.368
68	Sand ЗИП, Мали Зворник	–	–	3.703	38.323.785	24	285.078	3.727	38.608.863
69	Minesal д. о. о., Панчево	–	–	4.151	37.863.092	–	–	4.151	37.863.092
70	Дрвопродукт– Коцић д. о. о., Лесковац	–	–	3.247	37.220.827	–	–	3.247	37.220.827
71	DN company д. о. о., Владичин Хан	296	1.190.628	2.800	35.696.546	–	–	3.097	36.887.174
72	Oli ogi XXI д. о. о., Вранићи	–	–	3.249	33.800.743	197	2.749.005	3.446	36.549.748
73	М.Д.М. Ивањица	92	671.422	3.413	35.665.133	–	–	3.505	36.336.554
74	Матком д. о. о., Пријеполје	669	2.714.595	3.744	31.544.424	61	1.013.304	4.474	35.272.323
75	Labor SRB д. о. о., Сремска Митровица	–	–	2.025	34.149.755	39	715.600	2.064	34.865.355
76	Снјежана ПНЈ д. о. о., Панчево	–	–	6.642	34.832.359	–	–	6.642	34.832.359
77	Brethil wood д. о. о., Београд	–	–	3.568	34.177.540	–	–	3.568	34.177.540
78	Forest 014 д. о. о., Београд	5.893	23.172.752	1.304	10.424.910	–	–	7.197	33.597.663
79	Станковић Д ПР, Лесковац	–	–	2.777	32.951.980	–	–	2.777	32.951.980
80	ABC natura д. о. о., Краљево	–	–	2.757	32.237.200	–	–	2.757	32.237.200

*Извештај – Јавно предузеће за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) –за 2023. годину*

Место продаје/ купци дрвних сортимената у 2023. години		Пањ и шума		Шумски пут		Стовариште		Укупно фактурисано за све врсте продаје	
р.бр.	Назив купца	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Фактурисана количина у м ³	Фактурисана вредност са ПДВ	Укупно фактурисана количина	Укупно фактурисана вредност са ПДВом
81	Комарани компани д. о. о., Нова Варош	784	3.215.876	2.746	24.303.969	231	3.373.684	3.760	30.893.529
82	Nanix wood д. о. о., Нова Варош	39	86.940	6.026	30.003.647	93	657.006	6.159	30.747.593
83	Papir holz д. о. о., Ужице	11.594	30.737.652	–	–	–	–	11.594	30.737.652
84	Остали купци	214.325	806.070.234	52.068	280.605.726	382	2.936.561	163.111	659.405.880
Укупно:		371.709	1.469.715.232	1.204.290	9.033.919.269	5.915	77.910.915	1.581.915	10.581.545.417

Годишњи обим производње дрвних сортимената планира се на основу усвојених Основа газдовања шумама (десетогодишњих оперативних планова) на које је сагласност даје Министарство пољопривреде и заштите животне средине. Годишњим програмом пословања Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ за 2023. годину планирана је производња нето дрвне запремине 1.607.127 m³.

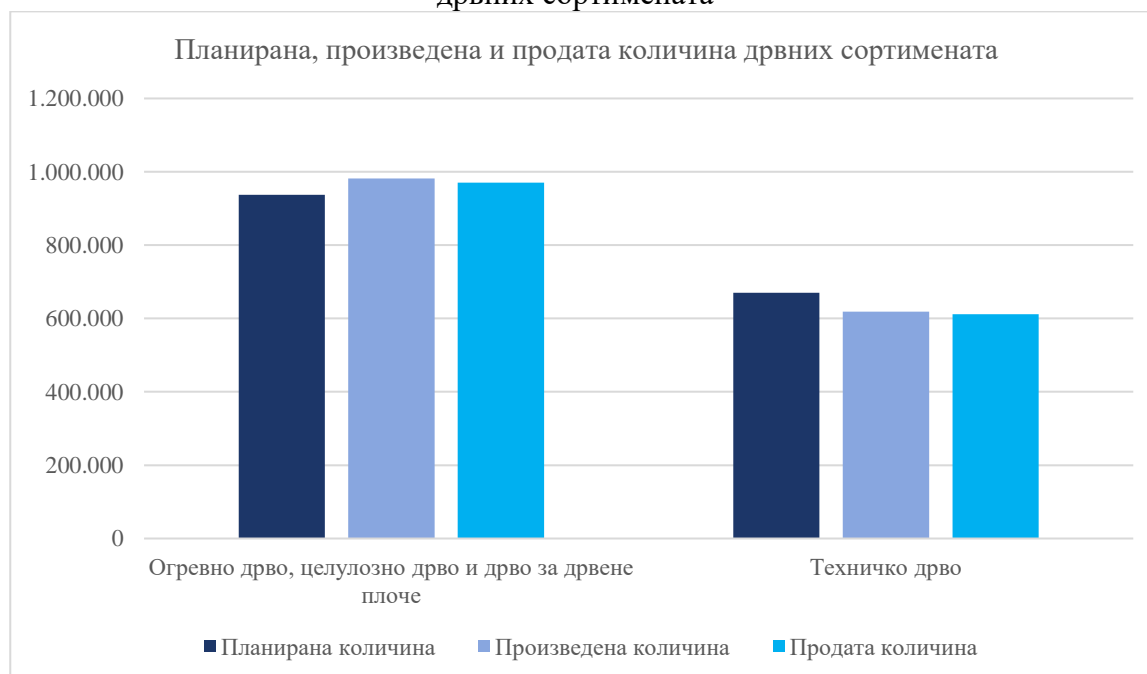
Према презентованим подацима остварена производња дрвних сортимената у 2023. години износи 1.600.230 m³ нето дрвне запремине.

У 2023. години Предузеће је продало 1.581.915 m³ дрвних сортимената, од тога 611.699 m³ техничког дрвета и 970.215 m³ огревног дрвета и дрвета за дрвене плоче.

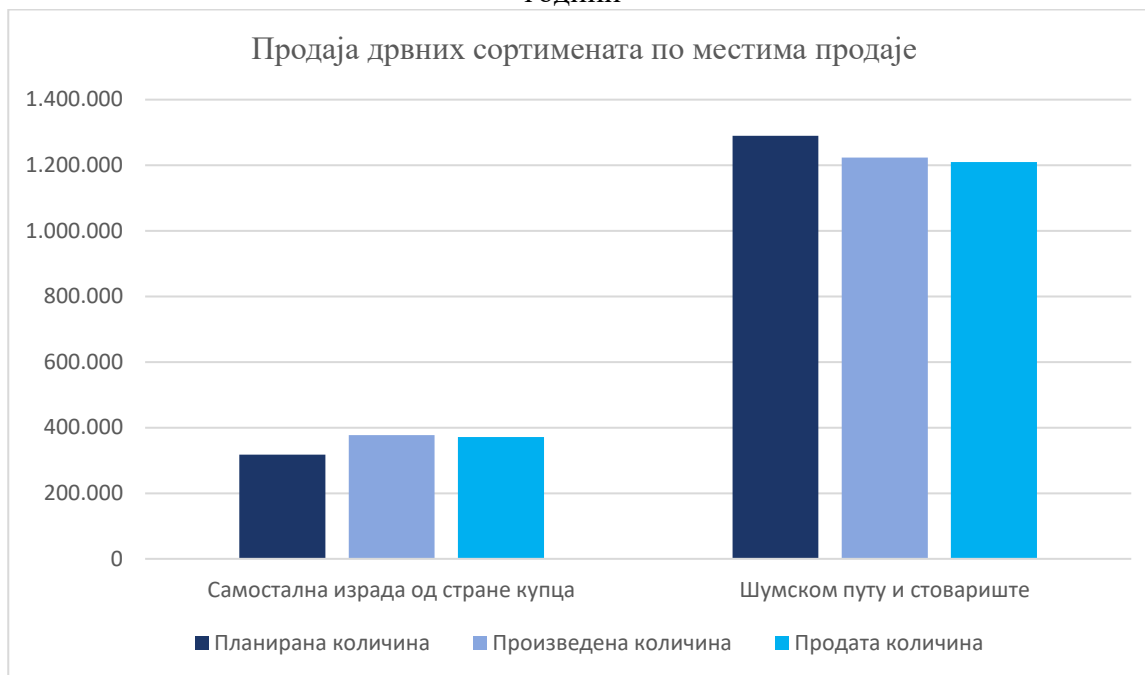
Табела број 8: Преглед планиране, произведене и продате количине дрвних сортимената
- у m³ -

Дрвни сортименти	Планирана количина	Произведена количина	Продата количина
Огревно дрво, целулозно дрво и дрво за дрвене плоче	936.969	981.525	970.215
Самостална израда (на пању) – од стране купца	262.527	302.955	297.186
Властита режија и услуге (на шумском путу и стовариште) – од стране продавца	674.442	678.570	673.029
Техничко дрво	670.158	618.705	611.699
Самостална израда (на пању) – од стране купца	54.754	73.936	74.523
Властита режија и услуге (на шумском путу и стовариште) – од стране продавца	615.404	544.769	537.176
Укупно:	1.607.127	1.600.230	1.581.915

Графикон број 3: Однос планиране количине, произведене и продате количине дрвних сортимената

Графикон број 4: Преглед продаје дрвних сортимената по местима продаје у 2023. години

Надзорни одбор Предузећа донео је Пословну политику Предузећа за 2023. годину Одлуком број 137/2022-2 од 30. новембра 2022. године којом је обухваћена и политика продаје на домаћем и иностраном тржишту. У Пословној политици је наведено да ће сектор за комерцијалне послове Предузећа и комерцијалне службе Предузећа у 2023. години вршити продају производа коришћења шума, семена, садног материјала, осталих шумских и пољопривредних производа, услуга у ловству, рибарству и шумарству, на основу утврђене јединствене политике цена и услова продаје и да се годишњим производним програмом одређује место продаје и количина производа који ће бити продати на одређеном месту продаје. Даље је у Пословној политици, између осталог, наведено и следеће:

– Да ће у 2023. години Предузеће вршити продају дрвних сортимената путем уговора за сукцесивну испоруку, лицитацијом и малопродајом, при чему ће се закључивати више врста уговора, од којих су издвојени:

а) уговори о дугорочној пословној сарадњи на период до 10 година са стратешким купцима са минулом и без минуле сарадње;

б) уговори о дугорочној пословној сарадњи на период до 5 година са стратешким купцима, са минулом и без минуле сарадње;

в) уговори о продаји дрвних сортимената „на шумскокамионском путу“ и „на централном главном стоваришту“;

г) уговори о продаји дрвних сортимената fco купац;

д) уговори о продаји дрвних сортимената „на пању“;

ђ) уговори са купцима који су у поступку лицитационе продаје понудили најповољније услове;

е) уговори о продаји огревног дрвета синдикалним организацијама и удружењима пензионера;

ж) уговори о јавној набавци добара који ће се закључивати са правним лицима која се по Закону о јавним набавкама сматрају наручиоцима (МУП, Војска Србије, просветне и здравствене установе, општине и сл.) и која су у обавези да набавку огревног дрвета врше у одговарајућем поступку јавне набавке, при чему су дужна да сачине конкурсну документацију која садржи модел уговора.

– Да у складу са овлашћењима, директор Предузећа може да закључи уговор о дугорочној пословној сарадњи облог техничког дрвета на период од 5 или 10 година на тај начин да уговорена запремина не пређе 20% укупне производње истих за наведени период.

– Да ће у новембру 2022. године на веб сајту Предузећа бити објављен Јавни позив купцима за уговарање продаје дрвних сортимената за 2023. годину, а потписивање уговора са купцима ће се обавити у децембру 2022. године;

– Да по предлогу Сектора за комерцијалне послове, директор Предузећа доноси одлуку–упутство о начину и условима продаје дрвних сортимената и условима плаћања за 2023. годину;

– Да, уколико више купаца испуњава исте услове, сагласно напред наведеним критеријумима, предност приликом уговарања имаће купци који поседују валидан сертификат одрживог газдовања шумама (ФСЦ и слично);

– Да се уговори на пању (продаја непосечених стабала, у шуми) закључују путем слободне продаје или лицитацијом са купцима који купују обло (техничко) дрво без обзира на количину и са купцима који купују просторно дрво у количини преко 20 м³ на нивоу Генералне дирекције.

По донетој одлуци од стране директора Предузећа, предлог за закључивање уговора о продаји дрвних сортимената „на пању“ шумско газдинство доставља Сектору за комерцијалне послове. По захтеву шумског газдинства, уз мишљење и предлог Сектора за развој и стратешко планирање, Сектора за шумарство и заштиту животне средине, Сектора за коришћење шума и остале ресурсе, и Сектора за комерцијалне послове, директор Предузећа доноси одлуку о начину и условима продаје дрвних сортимената „на пању“ (лицитацијом или слободном продајом). По захтеву шумског газдинства, за количине које нису планиране за продају „на пању“, Директор ЈП може донети одлуку о условима и начину продаје само у изузетним случајевима (случајни приноси, санитари и сл.) уз мишљење и предлог других надлежних сектора. Купци за количине изнад 20 м³ могу бити само правна лица и предузетници, а физичка лица су ограничена на 6 м³ техничког дрвета и 6 м³ огревног за потребе једног домаћинства. Продаја техничког дрвета на пању вршу се у складу са Одлуком Управног одбора број 11/2010–18 од 13. априла 2010. године (у којој је наведено да ће се техничко дрво продавати на пању у изузетним случајевима и уз писану сагласност генералног директора, путем лицитације или слободне продаје, да ће почетне цене предложити комисија коју именује директор уз примену техничких норми које важе у Предузећу и параметара исказаних у Извођачком плану; да би се одобрила ова продаја трошкови сече, израде и извлачења за који се умањује цена на шумскокамионском путу, да би се формирала цена на пању, не могу бити више од 10% од збира пондерисаних јединичних цена сече, израде и извлачења изабраних извођача на нивоу односног шумског газдинства), односно важећом одлуком органа управљања Предузећа у периоду подношења захтева за продају од стране шумског газдинства.

– Да ће се у току 2023. године спроводити лицитациони поступак продаје дрвних сортимената за којима постоји увећана тражња на паритету шумски пут или главно стовариште и да ће кроз лицитациони поступак продаје тржишту бити понуђено до 10% од укупне количине трупаца букве и тополе која је планирана на годишњем нивоу, а у зависности од тржишних услова и производних могућности тај проценат може бити увећан за још 10%. Право учешћа у лицитационо поступку немају физика лица;

– Да ће малопродаја, односно продаја дрвних сортимената физичким лицима у 2023. години бити ограничена на продају за сопствене потребе, на по 6 м³ техничког дрвета и на по 6 м³ огревног дрвета за потребе једног домаћинства на паритету шумски пут и на пању.

– Да купци дрвних сортимената са којима се закључи уговор о продаји дрвних сортимената за 2023. годину, а који у поступку јавне набавке буду изабрани и за даваоце услуга на пословима коришћења шума, изузетно могу бити и купци и из одељења у којима изводе поменуте услуге и то: техничког и просторног дрвета максимално по 20% од укупно израђених или извучених (изнешених) количина и то са равномерно заступљеном квалитативном структуром (без пробирања).

У Пословној политици Предузећа је наведено да директор Предузећа може потписати уговоре о дугорочној пословној сарадњи на период од десет или пет година са стратешким купцима „са минулом сарадњом“, уколико купац задовољава следеће критеријуме/параметре; да се у области енергетике пружају услуге од општег економског интереса, што је утврђено актом надлежног органа; за количине преко 20.000 м³ дрвних сортимената; технолошке опремљености; инсталирани производни капацитети; остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године, број фаза прераде у току производног процеса; степен развијености општине у којој се налази седиште купца, односно погони са већинским бројем запослених; за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса. Даље је наведено да ће се са сваким стратешким купцем са којим се закључи уговор о дугорочној пословној сарадњи потписати крајем текуће године годишњи уговор за наредну годину, којим ће се прецизирати количине дрвних сортимената и услови продаје у складу са усвојеном пословном политиком за годину на коју се предметни годишњи уговор односи.

У Пословној политици Предузећа је наведено да директор Предузећа може потписати уговоре о дугорочној пословној сарадњи на период од десет или пет година са стратешким купцима „без минуле сарадње“, уколико купац задовољава критеријуме/параметре уколико купац задовољава следеће критеријуме/параметре: да се у области енергетике пружају услуге од општег економског интереса, што је утврђено актом надлежног органа; за количине преко 10.000 м³, односно 20.000 м³ дрвних сортимената; планирани степен технолошке опремљености; планирани производни капацитети; планирани број фаза прераде у току производног процеса; степен развијености општине у којој се налази седиште купца; за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса уз обавезу купца да достави банкарску гаранцију за озбиљност посла, чија би вредност била једнака просечној тромесечној вредности уговора.

Дугорочни уговори

Према презентованој документацији, у 2023. години у Предузећу је био на снази 41 уговор о дугорочној пословној сарадњи који су закључени у претходним годинама, у периоду од 2018–2022. године, којима је Предузеће са купцима уговорило купопродају дрвних сортимената из производног асортимана Предузећа на пет или десет година и на основу којих је Предузеће преузело обавезу да испоручи, а купци преузели обавезу да преузму и плате 963.250 м³ дрвних сортимената годишње на шумском камионском путу, од чега 766.350 м³ огревног дрвета и 196.900 м³ техничког дрвета.

У сваком од ових уговора постоји одредба уговора, у којој се продавац обавезује да, током важења овог дугорочног уговора, годишње прода а купац се обавезује да годишње купи дрвне сортименте, одређене врте и у количини тачно дефинисаној у кубним метрима.

У сваком од ових уговора постоји и одредба у којој је уговорено да ће ближе међусобне обавезе уговорних страна у оквиру дугорочне пословне сарадње предвиђене дугорочним уговорима, односно конкретно купопродаја дрвних сортимената из производног асортимана Продавца, бити регулисани годишњим уговорима које ће уговорне стране закључити у писменој форми, држећи се основних принципа и одредница успостављених дугорочним

уговором. Даље се у овој одредби наводи да ће се годишњим уговорима који ће се закључивати на основу дугогодишњег уговора регулисати нарочито: предмет купопродаје дрвних сортимената по врсти и количини, начин извршења уговорних обавеза од стране продавца, рокови односно динамика испоруке дрвних сортимената који су предмет купопродаје, обавезе купца у погледу дефинисања предмета уговора о купопродаји дрвних сортимената (врста, количина, динамика испоруке, квалитет и друго), обавезе купца у погледу плаћања, мере уговорне дисциплине (уговорна казна, затезна камата), одговорност за накнаду штете, услове и начин преуговарања у случају наступања више силе или промењених околности које нису изазвале уговорне стране, услове и рокове отказивања годишњих уговора.

Предмет ових Уговора о дугорочној пословној сарадњи није јасно одређен јер је одредба дугорочног уговора у којој је уговорена обавеза продавца да прода и купца да купи дефинисану количину одређене врсте дрвних сортимената годишње контрадикторна другој одредби истог уговора у којој је уговорено да ће се годишњим уговором регулисати предмет купопродаје по врсти и количини дрвних сортимената.

Купци који имају закључен дугогодишњи уговор подносили су захтеве за закључивање уговора о испоруци дрвних сортимената по јавном позиву Предузећа од 14 новембра 2023. године. У неким од ових захтева, купци су тражили количину предвиђену дугорочним уговорима, у неким мању количину од количине предвиђене дугорочним уговором, а у једном случају купац који има дугорочни уговор о пословној сарадњи уопште није доставио захтев за испоруку овог дрвног сортимената у 2023. години.

Предузеће је са купцима који имају закључене дугорочне уговоре закључивало годишњи уговор у неким случајевима на количину предвиђену дугорочним уговором, у неким случајевима на мању количину од количине предвиђене дугорочним уговором и од количине из захтева купца, а у неким случајевима и на већу количину од количине из захтева купца.

У уговорима о купопродаји дрвних сортимената чији је рок испоруке у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године није наведено да ли се закључују на основу дугорочног уговора или јавног позива.

У Пословној политици Предузећа за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. годину наведено је да директор Предузећа може потписати уговор о дугорочној пословној сарадњи са стратешким купцима са минулом сарадњом или без минуле сарадње, уколико купац задовољава критеријуме/параметре који су наведени: да се у области енергетике пружају услуге од општег економског интереса, што је утврђено актом надлежног органа; за количине преко 20.000 м³ дрвних сортимената (односно 10.000 м³ дрвних сортимената за уговор на пет година); технолошке опремљености; инсталирани производни капацитети; остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године; број фаза прераде у току производног процеса; степен развијености општине у којој се налази седиште купца, односно погони са већинским бројем запослених; за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса.

Критеријуми за закључивање дугорочних уговора који су наведени у Пословној политици Предузећа нису јасно и прецизно одређени, јер није наведено која је то потребна технолошка опремљеност купца, колики инсталирани производни капацитети су потребни, колики број фаза прераде је потребан да би Предузеће са неким купцем закључило дугорочни уговор; да ли је самосталан критеријум да је остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године или је потребно још неки критеријум кумулативно испунити, како се примењује критеријум за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса и да ли је самосталан критеријум да се дугорочни уговор може закључити за количине преко 10.000 м³ односно 20.000 м³ дрвних сортимената.

Из овако одређених критеријума произилази да се на основу пословне политике може закључити дугорочни уговор и са купцима који немају производне капацитете, што није у складу са одређењем Владе које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

Предузеће је закључило уговоре о дугорочној пословној сарадњи и са купцима за које није презентован доказ да имају, односно где им се налазе инсталирани производни капацитети, или се подаци у презентованим доказима разликују од јавно доступних података, што није у складу са одређењем Владе које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

Предузеће је закључило уговоре о дугорочној пословној сарадњи са седам купаца за које није презентован доказ да имају, односно где им се налазе инсталирани производни капацитети или се подаци у презентованим доказима разликују, (Drvosped, Ужице; АЗТР Пунишићи, Ивањица; Gat д. о. о., Нови Сад; Мото Јасеново д. о. о., Нова Варош; Pavas house д. о. о., Ивањица; ПР АПТР Поледица транс Бедина Варош, Ивањица; ПР Rojal wood team, Краљево) са којима је уговорило годишњу испоруку 96.000 м³ дрвних сортимената у периоду трајања дугогодишњег уговора (пет или десет година), што није у складу са одређењем Владе које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

С друге стране, два купца (Мото јасеново д. о. о., Нова Варош и Pavas house д. о. о., Ивањица) са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 20.500 м³ дрвних сортимената годишње, нису испуњавала ниједан од критеријума за закључивање дугорочних уговора које је Предузеће прописало у делу Пословне политике Предузећа која се односи на комерцијалне послове. Два купца (Віомах д. о. о., Нова Варош и Gat д. о. о., Нови Сад) са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 50.000 м³ дрвних сортимената годишње, која у време закључења дугорочног уговора нису имала остварену пословну сарадњу у претходном периоду не краћем од годину дана, нису доставила банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа.

За купце Drvosped, Ужице, АЗТР Пунишићи, Ивањица, Gat д. о. о., Нови Сад, Мото Јасеново д. о. о., Нова Варош, Pavas house д. о. о., Ивањица, ПР АПТР Поледица транс Бедина Варош, Ивањица, ПР Rojal wood team, Краљево, са којима је уговорило годишњу испоруку 96.000 м³ дрвета у периоду трајања дугогодишњег уговора (пет или десет година) Предузеће није презентовало доказ да имају, односно где им се налазе инсталирани производни капацитети.

За два купца са којима је Предузеће закључило дугорочни уговор, на десет година за испоруку 20.500 м³ дрвних сортимената годишње, не може се препознати ниједан од критеријума за закључивање дугорочног уговора из Пословне политике Предузећа:

Са купцем Pavas house д. о. о., Ивањица, 10. децембра 2021. године закључен је дугорочни уговор на 10 година за испоруку 5.500 м³ техничког дрвета јеле/смрче и белог бора годишње и за испоруку 5.000 м³ техничког дрвета (буква) годишње, док је критеријум за доделу уговора 20.000 м³ годишње. Купац нема инсталиране производне капацитете, нити је технолошки опремљен, нема претежну делатност прераде дрвета.

Са купцем Мото јасеново д. о. о., Нова Варош, закључен је 21. маја 2021. године дугогодишњи уговор на 10 година за испоруку 5.000 м³ техничког дрвета годишње (док је критеријум из Пословне политике 20.000 м³ годишње), његова претежна делатност није прерада дрвета, нити има доказ о погону, нити капацитете за прераду дрвета, те се не препознаје ниједан критеријум за дугорочни уговор из Пословне политике.

Два купца (Биомах д. о. о., Нова Варош и Gat д. о. о., Нови Сад) са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 50.000 м³ дрвних сортимената годишње, која у време закључења дугорочног уговора нису имала остварену пословну сарадњу у претходном периоду, не краћем од годину дана, нису доставила банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа:

Биомах д. о. о., Нова Варош је основан у мају 2021. године. Први уговор о продаји робе са овим купцем Предузеће је закључило 20. октобра 2021. године. Уговор о дугорочној пословној сарадњи закључен је 17. јуна 2022. године, у време када није била остварена пословна сарадња у претходном периоду, не краћем од годину дана, а купац није доставио банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа.

Са купцем Gat д. о. о., Нови Сад закључен је 29. марта 2023. године дугогодишњи уговор на 10 година за испоруку 30.000 м³ огревног дрвета годишње, овај купац у претходној години није имао годишњи уговор, са овим купцем није остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године, сам купац је у захтеву за закључивање годишњег уговора за 2023. годину по јавном позиву, навео да у 2022. години нема прихода од продаје дрвета, у изводу из РГЗ стоји да је власник објекта који је фарбара, а не погон за прераду дрвета. Овај купац није доставио банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа.

Откривена неправилност:

У Пословној политици Предузећа за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. годину наведено је да директор Предузећа може потписати уговор о дугорочној пословној сарадњи са стратешким купцима са минулом сарадњом или без минуле сарадње, уколико купац задовољава критеријуме/параметре који су наведени и набројани: да се у области енергетике пружају услуге од општег економског интереса, што је утврђено актом надлежног органа; за количине преко 20.000 м³ дрвних сортимената (односно 10.000 м³ дрвних сортимената за уговор на пет година); технолошке опремљености; инсталирани/планирани производни капацитети; остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године; број фаза прераде у току производног процеса; степен развијености општине у којој се налази седиште купца, односно погони са већинским бројем запослених; за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса.

Критеријуми за закључивање дугорочних уговора који су наведени у Пословној политици Предузећа нису јасно и прецизно одређени, јер није наведено која је то потребна технолошка опремљеност купца, колики инсталирани производни капацитети су потребни, колики број фаза прераде је потребан да би Предузеће са неким купцем закључило дугорочни уговор; да ли је самосталан критеријум да је остварена пословна сарадња у претходном периоду не краћем од једне године или је потребно још неки критеријум кумулативно испунити; како се примењује критеријум за подручја за која постоји неусклађеност инсталираних производних капацитета са могућностима шумских ресурса и да ли је самосталан критеријум да се дугорочни уговор може закључити за количине преко 10.000 м³, односно 20.000 м³ дрвних сортимената.

Из овако одређених критеријума произилази да се на основу пословне политике може закључити дугорочни уговор и са купцима који немају производне капацитете, што није у складу са одређењем Владе, које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

Предузеће је закључило уговоре о дугорочној пословној сарадњи са седам купаца, за које није презентован доказ да имају, односно где им се налазе инсталирани производни капацитети или се подаци у презентованим доказима разликују од јавно доступних података, са којима је уговорило годишњу испоруку 96.000 м³ дрвних сортимената у периоду трајања дугогодишњег уговора (пет или десет година), што није у складу са одређењем Владе које је изражено у Стратегији шумарства Републике Србије, да се врши стимулација извоза производа са већом додатном вредности, дестимулација извоза сировине и стимулација извоза финалних производа.

С друге стране, два купца, са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 20.500 м³ дрвних сортимената годишње, нису испуњавала ниједан од критеријума за закључивање дугорочних уговора које је Предузеће прописало у делу Пословне политике Предузећа која се односи на комерцијалне послове. Два купца са којима је Предузеће закључило дугорочне уговоре на десет година за испоруку 50.000 м³ дрвних сортимената годишње, која у време закључења дугорочног уговора нису имала остварену пословну сарадњу, у претходном периоду не краћем од годину дана, нису доставила банкарску гаранцију за озбиљност посла, како је предвиђено Пословном политиком Предузећа.

Препорука број 5:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да Пословну политику Предузећа доносе у складу са Стратегијом шумарства Републике Србије.

Откривена неправилност:

У 2023. години у Предузећу је био на снази 41 уговор о дугорочној пословној сарадњи, који су закључени у периоду од 2018–2022. године, којима је Предузеће са купцима уговорило купопродају дрвних сортимената из производног асортимана Предузећа на пет или десет година и на основу којих је Предузеће преузело обавезу да испоручи, а купци преузели обавезу да преузму и плате 963.250 м³ дрвних сортимената годишње, на шумском камионском путу, од чега 766.350 м³ огревног дрвета и 196.900 м³ техничког дрвета.

Предмет ових Уговора о дугорочној пословној сарадњи није јасно одређен, јер је одредба дугорочног уговора у којој је уговорена обавеза продавца да прода и купца да купи дефинисану количину одређене врсте дрвних сортимената годишње, контрадикторна другој одредби истог уговора у којој је уговорено да ће се годишњим уговором регулисати предмет купопродаје по врсти и количини дрвних сортимената.

Препорука број 6:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да приликом закључивања дугорочних уговора јасно одређује права и обавезе свих уговорних страна.

Јавни позив

Вршилац дужности директора Предузећа донео је 14. новембра 2022. године Одлуку о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину. У Одлуци је дефинисано следеће:

– уговарање продаје огревног дрвета, дрвета за дрвне плоче, целулозног дрвета, трупаца четинара, тополе, храста и осталих врста и осталог техничког дрвета вршиће се за авансно плаћање или за одложено плаћање до 30 дана, а уговарање продаје трупаца букве могуће је вршити и на одложено плаћање до 45 дана;

– уговори морају бити обезбеђени инструментом обезбеђења плаћања и то: за авансна плаћања, за преузете дрвне сортименте чија је укупна вредност већа од износа уплаћеног аванса, два соло меницама, са потписаним меничним овлашћењима и овереном копијом картона депонованих потписа; за одложено плаћање до 30 дана, банкарском гаранцијом на износ који покрива просечну једномесечну вредност робе која је предмет испоруке по уговору; за одложено плаћање до 40 дана, банкарском гаранцијом на износ који покрива просечну једномесечну вредност робе која је предмет испоруке по уговору;

– уговори ће се потписивати само са купцима који у измирили све доспеле обавезе према Предузећу;

– критеријуми за избор купаца заснивају се на следећим елементима:

1. да ли има инсталиране сопствене дрвнопрерађивачке капацитете,
2. фаза прераде коју обавља, односно степен обраде,
3. минула сарадња (поштовање досадашњих уговорених обавеза),
4. учешће у лиценцијоним поступцима продаје трупаца,
5. географска припадност и степен развијености општине у којој се налази седиште купца, односно погони за прераду са већинским бројем запослених.

Предност приликом уговарања имаће купци који поседују ФСЦ стандарде.

– Уговори ће се закључивати на основу поднетих писаних захтева купаца. Приликом расподеле дрвених сортимената техничког дрвета, приоритет ће се дати купцима финалистима.

– Количина техничког дрвета распоређиваће се купцима у зависности од производа који израђују, по следећем распореду:

1. намештај од масива (столови, столице, кревети, комоде, кухиње, дечји намештај и слично;
2. фурнир, паркет и подне облоге (паркет, бродски под и сл.)
3. грађевинску столарију (прозори и врата)
4. дрвене монтажне куће,
5. масивне плоче,
6. елементе за израду намештаја од масива,
7. резану грађу (греде, даске, летве и сл.)
8. дрвену амбалажу (гајбице, палете и сл.)

– Количина просторног – огревног дрвета распоређиваће се купцима у зависности од производа који израђују, и то по следећем распореду:

1. Локално становништво за сопствене потребе, удружења пензионера, синдикати, државне и локалне установе;
2. Индустијска предузећа чији је процес производње условљен снабдевањем огревним дрветом,
3. Произвођачи плоча на бази дрвета (иверице, влакнатице и др.),
4. Произвођачи дрвног пелета и брикета и
5. Трговци – куповина за даљу продају.

– јавни позив купцима за уговарање продаје дрвних сортимената објављује се на интернет страници www.srbijasume.rs, и уз исти и обрасци по којима ће купци достављати захтеве за закључење уговора.

– На основу поднетих захтева од стране купаца и на основу наведених критеријума и редоследа за расподелу сировине, Генерална дирекција Предузећа ће закључивати уговоре о продаји.

Предузеће је објавило јавни позив за уговарање продаје дрвних сортимената за 2023. годину деловодни број 16860 од 14. новембра 2022. године, којим се позивају заинтересовани купци да до 25. новембра 2022. године, поднесу Захтев за закључење уговора о испоруци дрвних сортимената и изјаву купца на обрасцима који се налазе у прилогу овог позива, за трупце букве, тополе, јеле – смрче, храста и осталих врста, осталог техничког дрвета (рудничко дрво, стубови за водове и др) за испоруку на паритету шумски пут и главно стовариште, као и огревног дрвета, дрвета за дрвне плоче и целулозног дрвета за испоруку на паритету шумски пут, за период од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. У јавном позиву је наведено да ће се захтеви који стигну на адресу након 25. новембра 2022. године узимати у разматрање у току пословне 2023. године уколико се појаве расположиве количине за продају.

У јавном позиву је наведено: да су сви купци који потписују уговор о продаји дрвних сортимената по овом јавном позиву дужни да доставе следећа документа: извод из регистрације којим доказује основну делатност, односно да је регистрован за обављање делатности прераде дрвета, ОП образац лица овлашћених за заступање, доказ о власништву производног погона за прераду дрвета (власнички лист) или уговор о закупу погона за прераду дрвета и потврду од НБС да рачун предузећа није био у блокади за последњих шест месеци; да су купци који су у 2022. години имали закључен уговор о испоруци дрвних сортимената са Предузећем, пре закључивања овог уговора, дужни да измире све доспеле обавезе; да су сви купци по потписаним уговорима дужни да доставе одговарајућа средства финансијског обезбеђења у зависности од изабраног начина плаћања који је наведен у захтеву; наведени су могући начини плаћања за сваку категорију дрвних сортимената; наведени су елементи на којима се заснивају критеријуми за избор купца (одређени Одлуком директора од 14. новембра 2022. године), распоред по коме ће се распоређивати количина техничког дрвета и распоред по коме ће се распоређивати количина огревног дрвета (одређен Одлуком директора од 14. новембра 2022. године); да Предузеће задржава право да провери тачност података о врсти и степену финализације и да, у случају да се утврди да подаци о врсти производње и степену финализације дрвне сировине нису тачним предузеће ће једнострано раскинути уговор и дрвну сировину понудити другим купцима.

У обрасцу Захтева за закључење уговора о испоруци дрвних сортимената заинтересовани купац треба да попуни следеће податке: врсту дрвета коју жели да купи, количину и захтевану динамику испоруке; податак да ли је у текућој години имао закључен уговор (без лицитације) са Предузећем о испоруци тражених дрвних сортимената; уколико постоји већа разлика између уговорених и преузетих количина и уколико постоји прекорачење уговорених рокова плаћања у посматраном периоду, треба да наведе разлоге због којих је дошло до одступања од уговора; податак да ли је у текућој години учествовао на лицитационим продајама тражене врсте дрвета и уколико јесте, податак о излицитираној, преузетој и плаћеној количини и вредности; податак да ли дрвне сортименте купује ради даље прераде и коју врсту производа прави или ради даље продаје; податке о фазама прераде – обраде коју подносилац захтева врши у производним погонима; податак о начину превоза дрвних сортимената; да изврши избор понуђених начина плаћања (авансним уплатама или уплатом у року од 30 или 45 дана од дана преузимања робе); свој облик организовања, матични број, ПИБ, текући рачун, приходе од продаје дрвета у текућој години, вредност извоза од продаје производа од дрвета у текућој години и број стално запослених у делатности прераде дрвета.

Заинтересована лица која желе да купе дрвне сортименте ради даље прераде уз Захтев треба да доставе Изјаву купца на прописаном обрасцу у којој, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу изјављују да су тачни подаци које је навео у Захтеву за закључење уговора, да је власник односно закупац погона за прераду дрвета и да дрвне сортименте које купује од Предузећа не купује ради даље продаје него користи искључиво као сировину за производњу – означених производа која се налази у Изјави.

У поступку ревизије утврђено је следеће:

– У Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године и у јавном позиву од 14. новембра 2022. године утврђени су критеријуми за избор купаца дрвених сортимената и редослед за распоређивање количина дрвених сортимената али није одређено колики се значај, односно колико се бодова даје по сваком критеријуму за избор купаца.

– Увидом у захтеве за закључење уговора о купопродаји дрвених сортимената за испоруку у 2023. години поднете по јавном позиву од 14. новембра 2022. године, уговорене количине као и презентовани преглед Предузећа о поднетим захтевима по јавном позиву и одобреним количинама, утврђено је да постоје купци са којима је закључен уговор за тражену количину, купци са којима је закључен уговор за мању количину од захтеване и купци који су послали захтев, а са којима није закључен уговор, а Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвених сортимената заинтересованим лицима за куповину дрвених сортимената по јавном позиву, односно како су примењени критеријуми за избор купаца дефинисани у Одлуци директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и у јавном позиву и како су примењени подаци које су заинтересована лица за куповину дрвених сортимената доставила у прописаном обрасцу Захтева за закључење уговора о испоруци дрвених сортимената приликом расподеле,

– Предузеће је закључило са купцима Drvosped, Ужице, АЗТР Пунишићи Ивањица, Gat д. о. о., Нови Сад, Мото Јасеново д. о. о., Нова Варош, Ravas house д. о. о., Ивањица, ПР АПТР Поледица транс Бедина Варош, Ивањица, ПР Rojal wood team, Краљево, Арбор д. о. о., Место, Прогрес, Мали Зворник, Асмо 2019, Тутин, Производно занатска радња Мики, Конарево уговоре о купопродаји дрвених сортимената за испоруку у току 2023. године који нису доставили доказ о поседовању погона за прераду дрвета, што није у складу са критеријумима из Одлуке в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године (у којој су критеријума за избор купаца да има инсталиране сопствене дрвнопрерађивачке капацитете и фаза прераде коју обавља, односно степен обраде) ни са захтевом Предузећа из Јавног позива од 14. новембра 2022. године у коме је наведено да су сви купци који потписују уговор о продаји дрвених сортимената по овом јавном позиву дужни да доставе и доказ о власништву производног погона за прераду дрвета (власнички лист) или уговор о закупу погона за прераду дрвета (а ови купци су у својим захтевима навели да купују дрвне сортименте ради прераде).

– Закључило је уговор и са купцима чија регистрована претежна делатност није прерада дрвета, што је захтевано у јавном позиву од 14. новембра 2022. године и то: Хиперактивна група д. о. о., Београд, Весна ЗТР Мали Зворник, З.Т.У.А.Р. Радочело ПР, Милиће, АЗТР Пунишићи Ивањица, Матком д. о. о., Ravas house д. о. о., Ивањица, Мото Јасеново д. о. о., Нова Варош.

– Предузеће је закључило уговоре о продаји просторног – огревног дрвета са купцима Цокеј радња за искоришћавање шума, Стругари за 19.500 м³ и Васиљевић СВ, Љубовија за 3.000 м³ који су у својим захтевима за куповину огревног дрвета по јавном позиву написали да огревно дрво купују ради даље продаје, док 157 купаца који су написали у захтевима да огревно дрво купују ради прераде, није добило ниједан м³, што није у складу са редоследом за распоређивање количина огревног дрвета који је Предузеће навело у Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и јавном позиву од 14. новембра 2022. године.

Предузеће је у Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и у јавном позиву навело да ће се распоређивање огревног дрвета купцима вршити по следећем распореду:

1. Локално становништво за сопствене потребе, удружења пензионера, синдикати, државне и локалне установе;
2. Индустријска предузећа чији је процес производње условљен снабдевањем огревним дрветом;
3. Произвођачи плоча на бази дрвета (иверице, влакнатице и др.);
4. Произвођачи дрвног пелета и брикета и
5. Трговци – куповина за даљу продају.

– Предузеће је добило захтев од два купца за приближно исту количину огревног дрвета – 30.000 м³. Са купцем Drvosped, Ужице, који је у захтеву навео да огревно дрво купује за производњу дрвене амбалаже (палете и гајбице) који има једног запосленог и остварен приход у претходној години од 112.570.604,42 динара, Предузеће је закључило уговор на тражену количину од 30.000 м³, а са купцем Милутиновићи д. о. о., Ивањица који има 150 запослених и приход од 436.819.086 динара у 2022. години, који огревно дрво купује за дрвени пелет и брикет, закључио је уговор на 13.500 м³, због чега није јасно како је применио своје критеријуме за распоред количина из јавног позива, јер је огревно дрво продао купцу који је у изјави навео да производи производ који се прави од техничког дрвета и са купцем који има мањи приход и мањи број запослених закључио уговор на тражену количину, а са купцем који има већи приход и већи број запослених закључило је уговор на мању количину односно на 45% од тражене количине.

Предузеће је добило захтев од два купца за исту количину огревног дрвета – 20.000 тона и са купцем Хиперактива група д. о. о., Београд који има шест запослених и остварен приход у претходној години од 16.205.400 динара закључило уговор на тражену количину – 20.000 м³, а са купцем Прогрес д. о. о., Мали Зворник који има 17 запослених и приход од 152.181.770 динара закључио уговор на 10.000 м³.

Предузеће је од купца Симпо ШИК д. о. о., Куршумлија који има 360 запослених и приходе од 1.143.513.000 динара добило захтев за 15.000 м³ трупаца букве и закључило уговор на 5.000 м³, што је 33% од тражене количине, док је од купца Весна С.В. ЗТР, Мали Зворник који има 40 запослених и приход од 240.148.000 динара, а није ни регистрована за прераду дрвета као претежну делатност, што је био захтев Предузећа, добило захтев за 15.000 м³ трупаца букве и закључило уговор на 14.000 м³, што је 93 % од тражене количине, док је са купцем Санипрех д. о. о., Београд, који има 29 запослених и приход од 115.100.000 динара, од кога је добио захтев на 12.000 м³ закључио уговор на 8.500 м³ што је 70 %, при чему сви ови редовно измирују обавезе и немају дуговања на крају године. Надаље, са купцем Standard Serbia д. о. о., Њуприја, који има 385 запослених и приход од 872.994.281,92 који је захтевао количину од 25.000 м³, закључило је уговор на 12.500 м³ што је 50% тражене количине.

Табела број 9: Преглед поднетих захтева за куповину дрвних сортимената по јавном позиву и закључених уговора

– м³ –

Преглед захтеваних количина	Уговорена количина већа од захтеване			Уговорена количина једнака захтеваној			Уговорена количина мања од захтеване			По захтевима није није одобрена никаква количина			Укупно за све захтеве		
	Захтевана количина	Одобрена количина	Број лица	Захтевана количина	Одобрена количина	Број лица	Захтевана количина	Одобрена количина	Број лица	Захтевана количина	Одобрена количина	Број лица	Захтевана количина	Уговорена количина	Број Захтева
Просторно дрво	67.000	79.500	2	207.900	207.900	34	1.693.138	978.322	149	585.740	-	184	2.553.778	1.265.722	369
Буква	-	-	-	97.500	97.500	35	706.190	404.100	152	177.720	-	125	981.410	501.600	312
Остали дрвни сортименти	3.500	4.000	2	51.000	51.000	29	554.830	217.500	192	243.130	-	168	852.460	272.500	391
Укупно:	70.500	83.500	4	356.400	356.400	98	2.954.158	1.599.922	493	1.006.590	-	477	4.387.648	2.039.822	1.072

Откривена неправилност:

У Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године и у јавном позиву од 14. новембра 2022. године утврђени су критеријуми за избор купаца дрвених сортимената и редослед за распоређивање количина дрвених сортимената, техничког дрвета у зависности од производа који израђују и огревног дрвета у зависности од намене потрошње, али није одређено колики се значај, односно колико се бодова даје по сваком критеријуму за избор купаца.

Увидом у захтеве за закључење уговора о купопродаји дрвених сортимената за испоруку у 2023. години, поднете по јавном позиву од 14. новембра 2022. године, уговорене количине, као и презентовани преглед Предузећа о поднетим захтевима по јавном позиву и одобреним количинама, утврђено је да постоје купци са којима је закључен уговор за тражену количину, купци са којима је закључен уговор за мању количину од захтеване и купци који су послали захтев, а са којима није закључен уговор, а Предузеће није донело одлуку о додели уговора по објављеном јавном позиву, нити постоји други акт који садржи образложење како је извршена расподела количина дрвених сортимената заинтересованим лицима за куповину дрвених сортимената по јавном позиву, односно како су примењени критеријуми за избор купаца дефинисани у Одлуци директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и у јавном позиву и како су примењени подаци које су заинтересована лица за куповину дрвених сортимената доставила у прописаном обрасцу Захтева за закључење уговора о испоруци дрвених сортимената приликом расподеле (висина прихода од продаје производа од дрвета и број стално запослених у делатности прераде дрвета).

Препорука број 7:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да утврди значај сваког критеријума за доделу уговора о купопродаји дрвених сортимената путем јавног позива и да на основу одређених критеријума и њиховог вредновања доноси одлуку о додели уговора о купопродаји дрвених сортимената по објављеном јавном позиву.

Откривена неправилност:

Предузеће је са 11 купаца који нису доставили доказ о поседовању погона за прераду дрвета закључило уговоре о купопродаји дрвених сортимената за испоруку у току 2023. године, што није у складу са критеријумима из Одлуке в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину од 14. новембра 2022. године (у којој су критеријума за избор купаца да има инсталиране сопствене дрвнопрерађивачке капацитете и фаза прераде коју обавља, односно степен обраде), ни са захтевом Предузећа из Јавног позива од 14. новембра 2022. године, у коме је наведено да су сви купци који потписују уговор о продаји дрвених сортимената по овом јавном позиву дужни да доставе и доказ о власништву производног погона за прераду дрвета (власнички лист) или уговор о закупу погона за прераду дрвета (а ови купци су у својим захтевима навели да купују дрвне сортименете ради прераде).

Предузеће је закључило два уговора о продаји укупно 22.500 м³ просторног – огревног дрвета, са купцима који су у својим захтевима за куповину огревног дрвета по јавном позиву, навели да огревно дрво купују ради даље продаје, док 157 купаца који су у захтевима за куповину навели да огревно дрво купују ради прераде, нису добили ниједан м³, што није у складу са редоследом по коме ће се вршити распоред огревног дрвета, који је Предузеће навело у Одлуци в. д. директора о условима и начину продаје дрвених сортимената за 2023. годину и јавном позиву од 14. новембра 2022. године.

Постоје случајеви да је Предузеће са купцима, који имају мањи приход и мањи број запослених и чија регистрована претежна делатност није прерада дрвета, закључивало уговоре за испоруку количина у већем проценту од тражених количина дрвних сортимената, од купаца који имају већи приход и већи број запослених са којима је закључивало уговоре за испоруку количина у мањем проценту од тражених количина дрвних сортимената.

Цена дрвних сортимената (које Предузеће производи обављајући делатност газдовања државним шумама које су добро од општег интереса) одређена је Ценовником Предузећа, на који сагласност даје Влада и иста је за све купце, па је потребно да дрвни сортименти, по цени утврђеној од стране Владе, буду на располагању прерађивачима у количинама довољним за њихове прерађивачке капацитете (односно процентуално сразмерно умањеним количинама у односу на тражене, уколико нема довољне количине за све прерађиваче), а да само преостали вишак буде понуђен купцима за даљу продају.

Препорука број 8:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да продају дрвних сортимената врше само купцима који испуњавају критеријуме за избор купаца и по распореду који су прописани у јавном позиву за продају дрвних сортимената.

Предузеће је за 2023. годину планирало производњу дрвних сортимената у количини од 1.607.127 м³ од чега је 1.289.846 м³ за испоруку на шумском камионском путу и стоваришту (властита режија). Стање залиха дрвних сортимената на дан 31. децембар 2022. године износе 61.770,85 м³. Предузеће је у 2022 и 2023. години закључило уговоре о продаји дрвних сортимената у количини од 2.039.822 м³ са роком испоруке од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023. године.

Извршење уговора

Табела број 10: Преглед продаје дрвних сортимената путем јавног позива

– у м³ –

Продаја дрвних сортимената путем јавног позива	Планирана количина	Произведена количина	Тражена количина	Уговорена количина	Продата количина	Процент одобрених количина	Процент преузетих од уговорених количина	Процент прода-тог од произведеног
Огревно дрво	674.442	678.570	2.580.818	1.265.722	673.029	49%	53%	99%
Техничко дрво	615.404	544.769	1.830.520	774.100	537.176	42%	69%	99%
Укупно:	1.289.846	1.223.339	4.411.338	2.039.822	1.210.205	46%	59%	99%

Предузеће је у 2023. години закључило уговоре са купцима за количине дрвних сортимената у износу од 2.039.822 м³ за испоруку на шумском камионском путу и стоваришту са роком испоруке од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023. године, док је укупна планирана количина за производњу дрвних сортимената на шумском камионском путу и стоваришту и на пању 1.607.127 м³. Стање залиха дрвних сортимената на дан 31. децембар 2022. године износе 61.770,85 м³. Предузеће је наведеним уговорима преузело обавезу да у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године испоручи већу количину дрвних сортимента него што по плану може да има на располагању, због чега постоји ризик да га купци туже за накнаду штете за неизвршење уговора.

Предузеће је у 2022 и 2023. години закључило уговоре о продаји дрвних сортимената у количини од 2.039.822 м³ са роком испоруке од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023. године којима је дефинисана количина дрвних сортимената испорука робе, квалитативни и квантитативни пријем робе, рок и динамика испоруке робе, цена и начин плаћања. Одредбама наведених уговора дефинисано је да :

– Продавац има право и обавезу да писмено обавести купца о дану испоруке робе која је предмет продаје. У случају Купац није у могућности да по обавештењу прими робу, Продавац има право да понуђену количину усмери другим купцима без права купца да ту исту количину тражи у наредном периоду;

– Предузеће као Продавац и Купац преузимају обавезу да примопредају робе изврше у периоду од 01. јануара до 31. децембра 2023. године по утврђеној динамици. За спровођење динамике одговорни су директор шумског газдинства и Купац. Уколико шумско газдинство, због наступања више силе није у могућности испоручити уговорену робу Купцу по утврђеној динамици, обавезује се да у наредном периоду испоручи заосталу количину. Уколико Купац није у могућности да испоштује наведену динамику и о томе за време трајања дефинисаног динамичког периода писмено обавести Продавца, Продавац има право да уговорену количину, коју Купац није у могућности да преузме у одређеном периоду, усмери другим купцима, без права Купца да ту исту количину тражи у наредном периоду. Продавац није одговоран за динамику испоруке, ако се законом, подзаконским актима или, појединачним актима надлежних државних органа промене услови пословања Продавца који се односе на предмет овог уговора.

– да је цена робе која је предмет уговора утврђена важећим Ценовником основних производа шумарства за домаће тржиште Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ на паритету ФЦО шумскокамионски пут, као и важећем Ценовнику основних производа шумарства – дрвних сортимената за продају на главном стоваришту за паритет ФЦО главно стовариште. Наведеним уговорима дефинисана је накнада за коришћење шумских саобраћајница за транспорт дрвних сортимената утврђена Законом о накнадама за коришћење јавних добара.

Пре почетка сваке предаје односно испоруке робе која је предмет продаје, Купац је у обавези да плати све доспеле и неизмирене обавезе.

– купац плаћање врши авансно или на одложено плаћање до 30 дана или до 45 дана;

–купац треба да преда инструмент обезбеђења плаћања и то: за авансна плаћања, за преузете дрвне сортименте чија је укупна вредност већа од износа уплаћеног аванса, две соло менице, са потписаним меничним овлашћењима и овереном копијом картона депонованих потписа; за одложено плаћање банкарску гаранцију на износ који покрива просечну једномесечну вредност робе која је предмет испоруке по уговору; за одложено плаћање до 40 дана, банкарску гаранцију на износ који покрива просечну једноипомесечну вредност робе која је предмет испоруке по уговору;

– када је уговорено авансно плаћање, Купац је у обавези да авансно плати робу која је предмет продаје и то у року од три дана по достављеном предрачуну за понуђену, односно за количину робе која је спремна за утовар. Уколико купац у остављеном року по достављеном предрачуну не плати понуђену, односно количину робе која је спремна за утовар, губи право на исту и она му се одузима од укупно уговорене количине и распоређује на друге купце. Дан по извршеној уплати аванса купац може да дође на преузимање робе која је предмет испоруке по овом уговору.

У поступку ревизије је утврђено да је:

– Предузеће је приликом фактурисања дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговоре о продаји дрвних сортимената примењивало цене из важећих Ценовника основних производа шумарства за домаће тржиште Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ на паритету ФЦО шумскокамионски пут, као и важећи Ценовник основних производа шумарства – дрвних сортимената за продају на главном стоваришту за паритет ФЦО главно стовариште и обрачунавало накнаду за коришћење шумских саобраћајница за транспорт дрвних сортимената утврђену Законом о накнадама за коришћење јавних добара,

– Да су купци који су се определили за авансно плаћање преузели дрвне сортименте иако исти нису платили аванс пре преузимања дрвних сортимената што је супротно одредбама уговора о продаји дрвних сортиментима којима је дефинисано да дан након извршене уплате аванса купац може да дође на преузимање робе која је предмет испоруке. Предузеће је по том основу на дан 31. децембар 2023. године исказало потраживања од купаца за дрвне сортименте у износу од најмање 49.816.379 динара.

Према образложењу комерцијалног сектора како би се минимизирала могућност девастирања дрвних сортимента у току пословне године, а најчешће у летњим месецима мај–август када је тај процес убрзан потребно је дрвне сортименте у што краћем року отпремити купцима који би могли исте да прераде. У истом периоду велики број купаца избегава односно не одазива се на послате диспозиције за утовар робе, па је на основу тога Предузеће у највећој мери приморано да дрвне сортименте отпрема купцима који у неким моментима имају дуговања према Предузећу, а који су заинтересовани да преузму исту како би Предузеће остварило планирани приход од продаје дрвних сортимената и како би продали робу у класи квалитета у којој су дрвни сортименти произведени. На тај начин Предузеће смањује ризике од непотребног пропадања робе и губитака у финансијском смислу који би се проузроковали опадањем квалитета дрвних сортимената. Из Сектора за комерцијалне послове сваког јануара на почетку пословне године достављају се дописи шумским газдинствима о начину слања купца на утовар робе. Сви поменути купци поседују средстав финансијског обезбеђења и сви купци су измирили своја дуговања према Предузећу.

Увидом у део захтева за закључење уговора о купопродаји дрвних сортимената за испоруку у 2024. години поднете по јавном позиву од новембра 2023. године, у делу III захтева у коме купци наводе да ли постоји већа разлика између уговорених и преузетих количина (укупно и по уговореној динамици) и да ли постоји прекорачење уговорених рокова плаћања, у посматраном периоду, купци наводе разлоге због којих је дошло до одступања од уговора. Одређени број купаца (49 купаца) је навело да је разлог одступања између уговорених и преузетих количина недостатак сировине у шумским газдинствима, а 14 купаца је навело да нису позивани, тј да им нису слате диспозиције, како би могли да преузму робу.

Предузеће је у 2023. години закључило уговоре са купцима за количине дрвних сортимената у износу од 2.039.822 м³, док је планирана производња за 2023. годину 1.607.127 м³, чиме је Предузеће преузело обавезу да испоручи већу количину дрвних сортимената, него што је по плану да има на располагању.

Увидом у фактурисане количине дрвних сортимената утврђено је да је неким купцима испоручена већа количина од уговорене, а некима мања количина од уговорене.

Од узоркованих 15 шумских газдинстава за узорковане купце трупаца букве, за два шумска газдинства смо добили доказе о обавештењу купаца да преузму уговорене количине дрвних сортимената о слању профактура и диспозиција купцима, док за 13 нисмо добили доказе да је Предузеће купцима слало обавештења да преузму уговорене количине дрвних сортимената, слало профактуре и диспозиције, а што је прописано одредбама закључених уговора о продаји дрвних сортимената за 2023. годину и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

У наредној табели је преглед реализације уговора узоркованих купаца по шумским газдинствима за које у поступку ревизије нису достављени докази (мејлови, повратнице) да су наведеним купцима слате профактуре и диспозиције:

Табела број 11: Преглед реализације уговора узоркованих купаца по шумским газдинствима за које у поступку ревизије нису достављени докази (мејлови, повратнице) да су наведеним купцима слате профактуре и диспозиције

Шумско газдинство / Купац	Уговорена количина	Фактурисана количина у м ³	Порцент извршења уговора
30 – „Северни Кучај“ Кучево	Уговорено	Фактурисано	% извршења
Јаре пром д.о.о, Липнички шор	300	60,50	20%
Веомарк трејд д. о. о., Доњи Милановац	3.000	477,85	16%
Стругара Урош д. о. о., Смедерево	1.000	491,19	49%
Микротри д. о. о., Београд	1.900	1.701	90%
Весна С.В.ЗТР, Мали Зворник	1.500	666,21	44%
31 – „Тимочке шуме“ Бољевац	Уговорено	Фактурисано	% извршења
Веомарк трејд д. о. о., Доњи Милановац	2.000	942,34	47%
Моби furniture factory д. о. о., Књажевац	4.000	3.650,64	91%
DN Company д. о. о., Владичин Хан	1.000	637,78	64%
Standard furniture Serbia д. о. о., Ћуприја	2.600	2.550,27	98%
Броња д. о. о., Нови Пазар	4.600	4.487,59	98%
Микротри д.о.о., Београд	3.600	3.495,76	97%
32 – „Јужни Кучај“ Деспотовац	Уговорено	Фактурисано	% извршења
PGTD Vir д. о. о., Велика Плана	250	33,27	13%
Standard furniture Serbia д. о. о., Ћуприја	1.000	996,61	100%
Микротри д. о. о., Београд	3.000	3.279,23	109%
Милутиновићи д. о. о., Ивањица	2.000	1.821,08	91%
Весна С.В. ЗТР, Мали Зворник	1.500	447,22	30%
З.Т.У.А.Р. Радочело ПР, Милиће	500	107,10	21%
33 – „Крагујевац“ Крагујевац	Уговорено	Фактурисано	% извршења
М.Д.М. Ивањица	200	199,76	100%
Милутиновићи д. о. о., Ивањица	1.100	336,10	31%
З.Т.У.А.Р. Радочело ПР, Милиће	200	144,98	72%
34 – „Борања“ Лозница	Уговорено	Фактурисано	% извршења
Милутиновићи д. о. о., Ивањица	1.000	329,14	33%
35 – „Ужице“ Ужице	Уговорено	Фактурисано	% извршења
М.Д.М. Ивањица	1.200	1.495,26	125%
Star Jela д. о. о., Пријеполје	100	20,30	20%
ПР АПТР Поледица транс Бедина Варош	500	22,31	4%
Raptor Wood д. о. о., Ивањица	100	35,64	36%
Аутопревозник ПР Црњево, Ивањица	200	67,62	34%
Jela-univerzal д. о. о., Радаљево	200	106,53	53%
Трго–промет д. о. о., Ивањица	150	101,48	68%
37 – „Голија“ Ивањица	Уговорено	Фактурисано	% извршења
М.Д.М. Ивањица	500	221,94	44%
Дрво ИН плус д. о. о., Прилике Ивањица	100	0	0%
Милутиновићи д. о. о., Ивањица	3.000	1.803,12	60%
З.Т.У.А.Р. Радочело ПР, Милиће	3.800	2.978,49	78%
38 – „Шумарство“ Рашка	Уговорено	Фактурисано	% извршења
Браћа Хабибовић, Тутин	50	0	0%
Броња д. о. о., Нови Пазар	1.500	594,68	40%
Милутиновићи д. о. о., Ивањица	800	133,68	17%
39 – „Столови“ Краљево	Уговорено	Фактурисано	% извршења
М.Д.М. Ивањица	500	271,83	54%
Дрво ИН плус д. о. о., Прилике Ивањица	50	31,24	62%
СИМ палете, Тавник	250	409,36	164%
42 – „Ниш“	Уговорено	Фактурисано	% извршења

*Извештај – Јавно предузеће за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) –за 2023. годину*

Mobi furniture factory д. о. о., Књажевац	1.000	495,71	50%
ПГТД Вир д. о. о., Велика Плана	100	163,64	164%
Standard furniture Serbia д. о. о., Туприја	5.300	5.723,42	108%
43 – „Пирот“ Пирот			
Mobi furniture factory д. о. о. Књажевац	300	254,03	85%
Standard furniture Serbia д. о. о., Туприја	3.000	3.135,95	105%
44– „Шума“ Лесковац	Уговорено	Фактурисано	% извршења
Ранђеловић д. о. о., Стројковце	3.300	3.483,21	106%
Валентина ТР ПР, Лесковац	100	16,41	16%
DE&MI Храст, Врање	500	32,98	7%
Јотик д. о. о., Горње Стопање	250	43,67	17%
Храст–промет д. о. о., Бошњаце Лебане	300	71,03	24%
Орах д. о. о., Прокупље	600	458,72	76%
Цигапродукт ПР, Вучје	250	87,66	35%
Поморавље СЗР, Лесковац	400	164,99	41%
ДАНИ, Стројковце	250	189,68	76%
Младеновић д. о. о., Стројковце	300	368,32	123%
Црни–Плус ТР, Накривањ	400	376,56	94%
Вихор д.о.о., Лесковац	650	377,65	58%
45 – „Врање“ Врање	Уговорено	Фактурисано	% извршења
Mobi Furniture factory д. о. о., Књажевац	700	0	0%
DN Comrapu д. о. о., Владичин Хан	2.500	2.159,32	86%
Броња д. о. о., Нови Пазар	1.600	1.611,81	101%
Ранђеловић д. о. о., Стројковце	3.200	3.387,29	106%

Откривена неправилност:

Предузеће је са купцима закључило уговоре за испоруку 2.039.822 м³ дрвних сортимената, на шумском камионском путу и стоваришту, са роком испоруке од 1. јануара 2023. до 31. децембра 2023. године, док је укупна планирана количина за производњу дрвних сортимената на шумском камионском путу и стоваришту и пању у 2023. години 1.607.127 м³. Предузеће је наведеним уговорима преузело обавезу да у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године испоручи за 27 % већу количину дрвних сортимената (432.695 м³) него што по плану може да има на располагању, због чега постоји ризик да га купци туже за накнаду штете за неизвршење уговора.

Неким купцима је Предузеће у 2023. години испоручило већу количину дрвних сортимената од уговорене количине, а неким мању количину од уговорене количине дрвних сортимената. Предузеће није презентовало доказе да је свим купцима слало писана обавештења да преузму уговорене количине дрвних сортимената, профактуре и диспозиције, а што је прописано одредбама закључених уговора о продаји дрвних сортимената за 2023. годину и није документовало како је распоређивало произведене количине дрвних сортимената купцима са којима је закључило уговор о купопродаји.

Купци дрвних сортимената, који су се определили за авансно плаћање, преузели су дрвне сортименте иако исти нису платили аванс пре преузимања дрвних сортимената, што је супротно одредбама уговора о продаји дрвних сортимената, којима је дефинисано да дан након извршене уплате аванса купац може да дође на преузимање робе која је предмет испоруке. Предузеће је по том основу, на дан 31. децембар 2023. године, исказало потраживања од купаца за дрвне сортименте у износу од најмање 49.816.379 динара.

Препорука број 9:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да закључује годишње уговоре са купцима у оквиру планираних количина за производњу дрвних сортимената и врши испоруку дрвних сортимената у складу са закљученим уговорима.

У 2023. години Предузеће је на основу одлука вршиоца дужности директора којима је дата сагласност шумским газдинствима за продају „на пању“ извршило продају дрвних сортимената на пању и поред пања у количини од 371.709 м³ лицитацијом или слободном продајом. Цена на пању за метарско огревно дрво утврђене су ценовником огревног дрвета на пању од 1. септембра 2022. године. Цене на пању вишеметарско огревно дрво и за техничко дрво утврђују се тако што се цене из ценовника основних производа шумарства – дрвних сортимената на шумскокамионском путу умањују за трошкове сече и привлачења из извођачких пројекта за предметно одељење. У случају да цена за вишеметарско огревно дрво добијена на основу ценовника основних производа шумарства – дрвних сортимената на шумском камионском путу која је умањена за трошкове сече и привлачења буде мања од цене која је дефинисана ценовником огревног дрвета и дрвета на пању од 1.9.2022.г. према категоријама терена, шумска газдинстава су у обавези да примењују већу цену односно повољнију за ЈП „Србијашуме“.

Одредбама уговора о продаји робе „на пању“ уговорено је да Предузеће као Продавац продаје, а Купац купује само дозначену дрвну масу у дубећем стању у одређеном одељку шумског газдинства и обавезује се да својом радном снагом, средствима рада и механизацијом изврши сечу, израду и извлачење (изношење дрвних сортимената), према уговореној динамици.

Потраживања од купаца за закуп

Предузеће је у оквиру прихода исказало приходе од закупа земљишта, објеката и опреме у износу од 229.717.354 динара.

На основу члана 99 став 2 Закона о шумама, којим је прописано да шумско земљиште у државној својини може да се да у закуп до његовог привођења намени утврђеној плановима газдовања шумама, Предузеће је закључивало уговоре о закупу шумског земљишта. Уговори су у највећем броју случајева закључени ради постављања опреме и уређаја система мобилне телефоније, ради експлоатације минералних сировина, ради сепарације шљунка, ради експлоатације подземних вода, постављања цевовода, постављања ветропаркова и изградња мини хидроелектрана на основу одобрења надлежних органа за експлоатацију минералних сировина, сепарацију шљунка за изградњу мини хидроелектрана.

Предузеће је испостављало закупцима рачуне по уговореним износима закупнине, а који су уговорени на основу ценовника Предузећа за коришћење земљишта по основу закупа број 61/201–60 који је усвојио Надзорни одбор Предузећа 12. априла 2017. године.

Откривена неправилност:

Предузеће је закључило 12 уговора, на основу којих је дало у закупу земљиште и објекте у јавној својини Републике Србије, у вредности годишње закупнине од 28.116,21 евра које Предузеће користи, без поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, при чему нису били испуњени услови за давање у закуп непосредном погодбом, што није у складу са члановима 6 и 10 Уредбе о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда, у вези са чланом 34 Закона о јавној својини. Од ових уговора, шест уговора се односи на закуп објеката, за које у поступку ревизије Предузеће није презентовало како је утврдило појединачни износ годишњег закупа сваког објекта, чија је укупна годишња вредност 26.786,28 евра.

Препорука број 10:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да уговоре о закупу закључују у складу са Законом о јавној својини и у складу Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда.

Потраживања за накнаде за заштићена подручја

Предузеће је у 2023. години исказало приходе од накнада за заштићена подручја у износу од 225.016.893 динара.

Табела број 12: Преглед заштићених подручја

– у динарима –	
Заштићена подручја	Износ накнаде
Парк природе „Голија“	12.961.933
Парк природе „Златибор“	43.213.806
Парк природе „Стара планина“	34.244.455
Парк природе „Сићевачка клисура“	16.300.326
Парк природе „Радан“	83.114.890
Специјални резерват природе „Јерма“	1.660.425
Специјални резерват природе „Сува планина“	3.563.570
Специјални резерват природе „Јелашничка клисура“	831.050
Споменик природе „Лазарев кањон“	513.861
Предео изузетних одлика „Лептерија – Сокоград“	241.080
Предео изузетних одлика „Камена гора“	3.925.315
Предео изузетних одлика „Озрен – Јадовник“	3.487.723
Предео изузетних одлика „Маљен“	4.967.179
Предео изузетних одлика „Авала“	3.775.947
Предео изузетних одлика „Космај“	8.226.378
Споменик природе „Бојчинска шума“	1.045.691
Споменик природе „Шума Кошутњак“	2.943.264
Укупно:	225.016.893

Табела број 13: Преглед обвезника накнаде

– у динарима –	
Обвезници накнаде	Износ накнаде
Парк природе "Голија"	12.961.933
Електродистрибуција Србије д.о.о., Београд	3.610.600
Geosystem energy д.о.о., Рашка	833.550
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	3.232.440
ЈП Пошта Србије, Београд	115.413
Каменчић - 933 Ненад Пењишевић ПР, Рашка	4.000
Карамела Коп Негослав Рашовић ПР, Баљевац	4.000
Socioberry д. о. о., Ратина	63.900
Телеком Србија а. д., Београд	5.098.030
Парк природе "Радан"	83.114.890
Butangas International д.о.о., Београд	210.000
Цетин д. о. о., Београд - Нови Београд	130.560
Електродистрибуција Србије д.о.о., Лесковац	10.839.200
Планинка а. д., Куршумлија	71.000.000
Телеком Србија а. д., Београд	935.130
Парк природе "Сићевачка клисура"	16.300.326
АД Електромрежа Србије Београд	8.190.000
Цетин д.о.о., Београд-Нови Београд	4.500
Електродистрибуција Србије д. о. о., Београд	6.068.006

*Извештај – Јавно предузеће за газдовање шумама
Србијашуме са п. о. Београд (Нови Београд) –за 2023. годину*

Обвезници накнаде	Износ накнаде
ЈП ЕПС Београд - Огранак Обновљиви извори, Београд	300.000
Телеком Србија а. д., Београд	1.737.820
Парк природе „Стара планина“	34.244.455
Цетин д. о. о., Београд-Нови Београд	31.500
Електродистрибуција Србије - Огранак ЕД, Пирот	6.360.900
Електродистрибуција Србије - Огранак ЕД, Зајечар	13.567.650
Електродистрибуција Србије - Огранак ЕД, Зајечар - Хотел Бабин зуб	50.400
Еmonte д. о. о., Београд	40.000
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	8.363.250
ЈП ЕПС Београд огранак, Ђердап	1.980.000
ЈП Скијалишта Србије, Београд	1.213.105
Спортско удружење, Књажевац	135.000
Телеком Србија а. д., Београд	2.502.650
Парк природе „Златибор“	43.213.806
АД Електромрежа Србије, Београд	27.967.500
АД Инфраструктура железнице Србије, Београд	3.570.000
Цетин д. о. о., Београд-Нови Београд	35.970
Голд Гондола Златибор	1.204.570
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	344.880
ЈП Скијалишта Србије, Београд	1.378.733
Компас д. о. о., Београд	90.000
Комунално јавно предузеће „Златибор“, Чајетина	127.440
Краљева вода, Зрењанин	541.915
Краљева вода, Златибор	16.087
МЧ д. о. о., Београд	293.011
Swisslion Таково д. о. о., Београд	200.000
Телеком Србија а. д., Београд	6.393.700
Златиборске електране д. о. о., Чачак	1.050.000
Предео изузетних одлика „Авала“	3.775.947
Бецко д. о. о., Београд	91.350
Цетин д. о. о., Београд-Нови Београд	501.465
Електродистрибуција Србије д. о. о., Београд	409.426
ЈП Електродистрибуција, Београд	409.426
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	2.067.975
Радио телевизија Србије, Београд	5.000
ТУП „Авала“ д. о. о. - Огранак Ресторан „Митровићев дом“	194.880
ТУП „Авала“ д. о. о. - Огранак Хотел „Авала“	96.425
Предео изузетних одлика „Камена Гора“	3.925.315
15. Август д. о. о., Београд	1.197.190
АД Електромрежа Србије, Београд	2.143.125
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	585.000
Предео изузетних одлика „Космај“	8.226.378
Електродистрибуција Србије д.о.о., Београд	7.364.848
ЈП „Србијагас“, Нови Сад	861.530
Предео изузетних одлика „Лептерија Сокоград“	241.080
Цетин д.о.о., Београд-Нови Београд	7.200
ЈП Електродистрибуција, Београд	78.480
Магсо Polo УР, Нови Сад	71.700
Народна банка Србије, Београд	83.700
Предео изузетних одлика „Маљен“	4.967.178,93
АД Електромрежа Србије, Београд	3.087.647,22
Електродистрибуција Србије д. о. о., Огранак Ваљево	1.003.245,67
Телеком Србија а. д., Београд	876.286,04
Предео изузетних одлика „Озрен Јадовник“	3.487.723,20
Цетин д. о. о., Београд-Нови Београд	25.080
Инфраструктура железнице Србије а. д., Београд	2.592.643,20
Оператор дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција д.о.о., Београд	270.000
Телеком Србија а. д., Београд	600.000
Специјални резерват природе „Јелашничка клисура“	831.050

Обвезници накнаде	Износ накнаде
АД Електромрежа Србије, Београд	755.000
Емонте д. о. о., Београд	20.000
Телеком Србија а. д., Београд	56.050
Специјални резерват природе „Јерма“	1.660.425
Цетин д. о. о., Београд-Нови Београд	1.740
ЕПС Дистрибуција Београд - Огранак ЕД Пирот	1.388.400
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	221.400
Телеком Србија а. д., Београд	48.885
Специјални резерват природе „Сува Планина“	3.563.570
АД Електромрежа Србије, Београд	2.116.000
Електродистрибуција Србије - Огранак ЕД Пирот	271.050
ЈП Емисиона техника и везе, Београд	745.920
Телеком Србија а. д., Београд	430.600
Споменик природе „Бојчинска шума“	1.045.691,20
Бојчин еко турс ДОО, Огранак Ресторан „Бојчинска колеба“	391.790
ЈП „Србијагас“, Нови Сад	624.907,20
ТО Градске општине Сурчин	13.992
Удружење „Ресурс центар Толинци“, Прогар	15.002
Споменик природе „Лазарев кањон“	513.861,11
Општина Бор-Улазнице за Лазареву пећину	506.611,11
Општина Бор-Улазнице за пећину Верњикица	7.250
Споменик природе „Шума Кошутњак“	2.943.263,60
БАС - Београдска аутобуска станица АД - Огранак „БАС-ГОЛФ“	1.363.145
Данило Поповић ПР, Аутоперионица и трговина „ГОЛФ“	42.042
ЈП „Србијагас“, Нови Сад	421.634,60
ЈП Електродистрибуција, Београд	1.040.692
МК „Cruisers“, Београд	50.500
Production pool д.о.о., Београд	25.250
Укупно:	225.016.893,27

Законом о накнадама за коришћење јавних добара³⁵ уведена је накнада за заштиту животне средине која обухвата и накнаду за коришћење заштићеног подручја.

Накнада за коришћење заштићеног подручја плаћа се за: 1) обављање делатности у заштићеном подручју (делатност путничких агенција, туроператора, услуге резервације и пратеће активности; делатности ресторана и покретних угоститељских објеката; делатност трговине, занатских услуга; рударства; енергетике; саобраћаја и др.) 2) постављање викендица и других некомерцијалних објеката за одмор у заштићеном подручју 3) употребу возила на моторни погон на заштићеном подручју 4) одржавање туристичких, рекреативних, спортских и других манифестација и активности 5) коришћење имена и знака заштићеног подручја 6) посету заштићеном подручју, његовим деловима и објектима 7) за заузеће простора за објекте који својим изгледом нарушавају својства заштићеног подручја, а који су у власништву правног лица, предузетника или физичког лица.

Обвезник накнаде је корисник заштићеног подручја, односно лице које обавља послове или располаже непокретностима и другим стварима на заштићеном подручју, посећује заштићено подручје ради одмора, спорта, рекреације и сличних потреба и на други начин користи заштићено подручје.

Утврђивање накнаде за коришћење заштићеног подручја врши управљач заштићеног подручја решењем за календарску годину, односно сразмерно периоду коришћења, када је период коришћења краћи од календарске године, у управном поступку.

На основу члана 110 овог Закона приходи остварени од накнаде за коришћење заштићеног подручја припадају Предузећу као управљачу.

35 „Службени гласник РС“, бр. 95/2018, 49/2019, 86/2019 – усклађени дин. изн., 156/2020 – усклађени дин. изн., 15/2021 – доп. усклађених дин. изн., 15/2023 – усклађени дин. изн., 92/2023 и 120/2023 – усклађени дин. изн.

Највиши износи накнаде за коришћење заштићеног подручја по предметима утврђивања те накнаде, прописани су у Прилогу 5. Закона о накнадама за коришћење јавних добара, а висину накнаде за коришћење заштићеног подручја својим актом утврђује управљач заштићеног подручја за предмете утврђивања накнаде које наплаћују на подручју којим управљају, највише до износа прописаних у Прилогу 5. овог закона.

Предузеће је уредбама Владе Републике Србије и одлукама органа локалне самоуправе и града Београда одређено за управљача 56 заштићених подручја.

Предузеће је, у оквиру износа прописаних Законом о накнадама за коришћење јавних добара, донело одлуке о накнадама за коришћење заштићених подручја.

На донета решења о утврђивању накнаде за коришћење заштићеног подручја у првостепенем управном поступку, обвезници накнаде имају право жалбе надлежном органу. По коначности донетог решења Предузеће издаје рачуне обвезницима и евидентира потраживања и приходе у пословним књигама.

Предузеће је у 2023. години доносило решења и издавало рачуне за накнаду за коришћење заштићених подручја за обављање делатности у заштићеном подручју и за одржавање туристичких, рекреативних, спортских и других манифестација и активности у висини утврђеној одлукама о накнадама за коришћење заштићених подручја.

Откривена неправилност:

Предузеће не обрачунава нити наплаћује накнаду за коришћење заштићеног подручја посетиоцима заштићених подручја, корисницима возила на моторни погон у заштићеним подручјима, корисницима земљишта за викендице нити корисницима сплавова и платформи, што није у складу са чланом 108 у вези са чланом 105 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

Предузеће није доставило Министарству финансија годишњи извештај о наплаћеним накнадама за 2023. годину у складу са чланом 268 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

Препорука број 11:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да наставе са предузимају активности које омогућавају да Предузеће као управљач заштићеног подручја утврђује и наплаћује накнаду за коришћење заштићеног подручја посетиоцима заштићених подручја, корисницима возила на моторни погон у заштићеним подручјима, корисницима земљишта за викендице, корисницима сплавова и платформи накнаду за коришћење заштићеног подручја, како је прописано чланом 108 у вези са чланом 105 овог Закона.

Према писаном образложењу Предузећа од 16. септембра 2024 године, према тренутном актуелном стању управних поступака који се у Предузећу воде ради наплате накнаде за коришћење заштићених подручја, не покрећу се и не воде поступци за коришћење заштићеног подручја за викендице. Разлог томе су тешкоће и немогућност утврђивања чињеничног стања које се односи на овај предмет накнаде, због неслагања катастарског и фактичког стања непокретности, отежане или готово немогуће идентификације власника објеката, непознаница да ли се објекат користи као викендица или као породична стамбена зграда, немогућност ступања у посед непокретности у приватној својини ради утврђивања података о површини објекта у м², што је основица за обрачун накнаде, неодазивања власника викендица на писмене налоге који су им остављани да се јаве управљачу ради утврђивања података, случајева да су се власници објекта изјашњавали да су ту трајно настањени иако је у катастру објекат уписан

као викендица; околност да би се ови поступци водили према физичким лицима што отежава поступак идентификације и достављања, а да прописани износ накнаде тренутно износи 136 дин по м² годишње, те не би покрио износ администрирања једног таквог поступка који се односе на сачињавање аката, канцеларијски материјал, поштанске трошкове, при чему би и у случају да се доспе до уредне доставе, странка имала право жалбе са одложним дејством, што додатно пролонгира могућност коначности решења и наплату накнаде.

Даље се у образложењу Предузећа наводи да је у вези са предметом накнаде коришћења возила на моторни погон у заштићеном подручју, прописано плаћање дневне накнаде и да је Предузеће разматрало могућности, али није могло да поставља наплатне рампе и да врши контролу улаза и излаза, услед нерешених имовинскоправних питања у вези са земљиштем на коме би се рампе евентуално поставиле, а у највећем делу због ограничења прописаног Законом о јавним путевима, да је у заштитном појасу поред јавног пута ван насеља забрањена изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација.

У вези са предметом накнаде „сплавови, платформе“ и „кампери, камп приколице“, у образложењу Предузећа се наводи немогућност управљача да утврди чињенично стање битних података о обвезницима накнаде и предметима накнаде јер је реч о објектима чији држаоци не добијају ни дозволе, нити сагласност за постављање, а постављају их на земљишту које је у јавној својини Републике Србије или локалних самоуправа, чији носиоци права коришћења су друга правна лица, те нема могућности да се изврши идентификација власника. Предузеће наводи да је, у случају када је поднело захтеве за покретање прекршајног поступка против непознатих лица која немају сагласност, а поставили су овакве објекте, у зони водоакумулације Завојско језеро у приобалном појасу, која је земљиште у јавној својиним чији уписани корисник земљишта је друго правно лице Електропривреда Србије а. д., огранак Хидроелектрана Ђердап 2, односно Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, изостала је било каква координација мера са носиоцима права на земљишту и органима локалне самоуправе надлежним за изградњу и постављање објеката, а тиме и могућности да се установе подаци о власницима објеката и карактеристикама предмета накнаде.

Предузеће у писаном образложењу наводи да се, као управљач заштићених подручја, након ступања на снагу Закона о накнадама за коришћење јавних добара, 2019. године, нашло у улози управног органа који покреће и води поступке по службеној дужности, на терет обвезника накнаде, да има законску обавезу да сам прибавља све расположиве исправе и доказе, да утврди оне податке који нису доступни у службеним регистрима и евиденцијама, а које обвезник накнаде у великом броју случајева одбија да достави или не доставља све што је од значаја за потпуно и тачно утврђивање чињеничног стања. Поред тога, када управљач по Закону о општем управно поступку, тражи податке од другог органа који води службене евиденције, а које нису јавно доступне, у великом броју случајева не добија податке нити било какав одговор замољеног органа, ни после поновљених ургениција, што све утиче на сложеност поступка и немогућност доласка до података који су услов за утврђивање накнаде и доношење решења. Предузеће наводи и да на трајање поступка утиче и то што жалба обвезника накнаде против решења управљача одлаже извршење решења.

Лов и риболов

Предузеће је у 2023. години по основу издавања дозвола за рекреативни и привредни риболов остварило приходе од услуга у рибарству у износу од 63.728 хиљада динара.

На основу члана 42 став 1 Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, Министарство заштите животне средине је 25. августа 2022. године донело Правилник о вредности дневне, вишедневне и годишње дозволе за рекреативни риболов за 2023. годину.

Надзорни одбор Предузеће донео је 29. септембра Ценовник дозвола за привредни риболов на рибарским подручјима чији је корисник Предузеће за 2023. годину уз претходну сагласност Министарства заштите животне средине.

Предузеће управља рибарским подручјем и то: рибарским подручјем Београд, рибарским подручјем Млава, рибарским подручјем Дунав и рибарским подручјима у заштићеним подручјима. Предузеће је у 2023. години примењивало ценовнике за рекреативни и привредни риболов.

Предузеће је у 2023. години исказало приходе по основу услуга ловства и продаје производа ловства у износу од 29.350 хиљада динара.

Предузеће се са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде уговоре којима се Предузећу дају на газдовање 28 ловишта на период од 10 до 20. година.

Надзорни одбор Предузећа донео је 12. априла 2023. године Ценовник уловљене дивљачи и услуга у лову за ловну 2023/2024. године дел.број 142/2023–35 и Ценовник живе дивљачи и меса дивљачи и делова дивљачи за ловну 2023/2024 сезону у ловиштима Предузећа дел.бр. 142/2023–36. Предузеће је у 2023. години примењивало ценовнике за уловљене дивљачи и услуга у лову за ловну 2023/2024. године и Ценовник живе дивљачи и меса дивљачи и делова дивљачи за ловну 2023/2024 сезону у ловиштима Предузећа.

Усаглашавање потраживања од купаца исказаних на дан 31. децембар 2023. године

Чланом 22 Закона о рачуноводству, прописано је да;

- су правна лица и предузетници дужни да пре састављања финансијских извештаја усагласе међусобна потраживања и обавезе, што се доказује одговарајућом исправом.

- Поверилац је дужан да, пре састављања финансијских извештаја, достави дужнику списак неплаћених обавеза.

- Лица из става 1. овог члана дужна су да одговоре на захтев овлашћеног ревизора за независну потврду стања потраживања и обавеза.

- Сва правна лица и предузетници који састављају Напомене уз финансијске извештаје дужни су да у том извештају у вези са неусаглашеним потраживањима и обавезама обелодане: 1) број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања и 2) број и укупан износ неусаглашених обавеза и њихов однос према броју и укупном износу обавеза.

Предузеће је у складу са одредбама члана 18 Закона о рачуноводству вршило усаглашавање потраживања од купаца путем ИОС образаца на нивоу делова Предузећа на дан 30. новембар 2023. године као и након 30. новембра 2023. године.

Предузеће је у Напоменама уз финансијске извештаје, обелоданило да је извршило усаглашавање потраживања и обавеза са стањем на дан 30. новембар 2023. године, да је на основу извода отворених ставки, потврђено 82,68 % потраживања од купаца и да није било материјално значајних– неусаглашених стања потраживања од купаца.

Откривена неправилност:

Предузеће је у Напоменама уз финансијске извештаје, обелоданило да је извршило усаглашавање потраживања и обавеза са стањем на дан 30. новембар 2023. године, да је на основу извода отворених ставки, потврђено 82,68 % потраживања од купаца и да није било материјално значајних – неусаглашених стања потраживања од купаца. Предузеће није у складу са чланом 22 став 4 Закона о рачуноводству обелоданило број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања.

Препорука број 12:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да у Напоменама уз финансијске извештаје, које чине саставни део сета финансијских извештаја обелодањује податке о неусаглашеним потраживањима у складу са чланом 22 став 4 Закона о рачуноводству.

Мере наплате потраживања од купаца

Предузеће је у финансијским извештајима за 2023. годину исказало потраживања од купаца у износу од 875.114 хиљаде динара која су обезвређена у износу од 463.432 хиљаде динара што износи 411.682 хиљаде динара.

Табела број 14: Старосна структура потраживања од купаца

– у динарима –

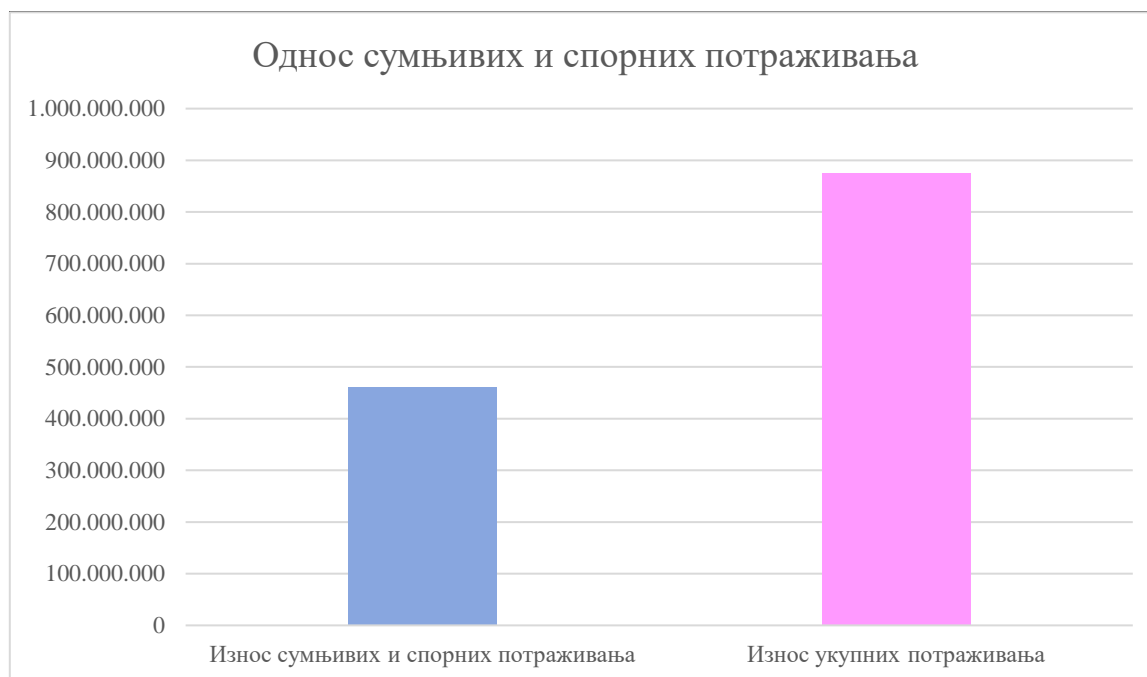
Старосна структура потраживања исказаних на дан 31.12.2023. године	Потраживања од купаца
Потраживања која нису доспела за плаћање	158.289.505
Доспела потраживања за плаћење до 60 дана	129.451.121
Доспела потраживања за плаћење од 60 дана до годину дана	95.089.093
Доспела потраживања за плаћење у 2022. години	40.804.201
Доспела потраживања за плаћење у 2021. години	150.071.451
Доспела потраживања за плаћење у 2020. години	301.263.566
Доспела потраживања за плаћење пре 2020. године	145.553
Укупно:	875.114.490
Исправка вредности потраживања	(463.432.210)
Укупно:	411.682.280

Графикон број 5: Приказ старосне структуре потраживања на дан 31. децембар 2023. године

У оквиру наведених потраживања Предузеће је исказало сумњива и спорна потраживања у износу од 461.140.438 динара која су обезвређена у целости, а односе се на потраживања која су старија од годину дана, утужена потраживања и потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације.

Графикон број 6: Однос сумњивих и спорних потраживања и укупних потраживања

Према подацима презентованим у поступку ревизије у оквиру сумњивих и спорних потраживања исказана су следећа потраживања:

Табела број 15: Сумњива и спорна потраживања

– у динарима –	
Сумњива и спорна потраживања	2023. година
Утужена потраживања	166.379.644
Купци у земљи у стечају и УППР–у	138.317.877
Потраживања која су старија од годину дана и за која нису предузете мере наплате до 31. децембра 2023. године	156.442.917
Укупно:	461.140.438

Према презентованим подацима правног сектора Предузеће је поднело 204 тужбе чији је износ тужбеног захтева укупно 177.772.939 динара и поднело 19 пријава потраживања у 19 стечајних поступака у износу од 138.317.877 динара.

Утужена потраживања на дан 31. децембар 2023. године у износу од 166.379.644 динара, која су у целости обезвређена, чине следећа потраживања:

Табела број 16: Преглед утужених потраживања:

– у динарима –	
Утужена потраживања	2023. година
Аqua сом д. о. о., Београд	2.064.000
Дивља ријека д. о. о., Сјеница	16.148.311
Dnv – Micron д. о. о., Рашка	4.083.434
Каменолом Драца д. о. о., Рековац	1.688.352
Дрвара Рашевић д. о. о., Бачка Топола	1.539.649
Дрвопласт ПТР, Конарево	2.773.911
Грмеч продукт д. о. о., Грмеч	3.088.393
Исаковић д. о. о., Лесница	2.679.589
ЈП Путеви Србије, Београд	16.153.808
Mixtard д. о. о., Обилић	2.093.275
Lana 992, Милатковце	4.736.517
Sloga – trade д. о. о., Крупањ	1.741.317
Taxus д. о. о., Београд	5.794.742
Телеком Србија а.д., Београд	58.280.064
WP energy systems д. о. о., Београд	7.252.323
Остали купци	36.261.958
Укупно:	166.379.643

Највећи део утужених потраживања односи се на потраживања за неплаћену закупнину (WP energy systems д. о. о., Београд, Телеком а. д., Београд, Dnv – Micron д. о. о., Рашка) и накнаду за заштићена подручја (ЈП Путеви Србије, Београд, Aqua сом д. о. о., Београд).

Предузеће је са закупцем Дивља ријека, Сјеница 13. децембра 2023. године закључило судско поравнање којим су се тужилац и тужени споразумели да тужени на име дуга за закупнину плати износ од 18.148.311 динара у три рате од по 6.049.437 динара, закључно са 15. мајем 2024. године. Дивља ријека д. о. о., Сјеница у 2023. години уплатила је износ од 2.000.000 динара, а до дана вршења ревизије извршена је уплата укупно две рате дуга.

Решењем Привредног суда у Ваљевоу од 26. децембра 2019. године и Решењем Привредног суда у Ваљевоу од 27. децембра 2019. године обустављено је извршење над извршним дужником Sloga – trade д. о. о., Крупањ и извршним дужником Исаковић д. о. о., Лесница, а потраживање дужника Грмеч продукт д. о. о., Грмеч прешло је на правног следбеника Gear product д. о. о., Београд који је брисан из Регистра привредних субјеката, због чега не постоји могућност наплате ових потраживања у износу од 7.509.299 динара.

Потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације на дан 31. децембар 2023. године у износу од 138.317.877 динара, која су у целости обезвређена, чине следећа потраживања:

Табела број 17: Аналитички преглед потраживања од купаца у стечају и УППР–у:

Купци у земљи Стечај–УППР	–у динарима– 2023.година
Igm Megalit–šumnik д. о. о., Рашка – УППР	38.848.546
Mmba Miljković д. о. о., Метрошина – УППР	24.002.607
Lexin д. о. о., Чачак – УППР	5.390.582
"Best link", д. о. о., Чачак у ликвидацији	1.861.381
ШИК Копаоник Лесонит д. о. о., Куршумлија у стечају	25.549.369
ШИК Копаоник Пилана д. о. о., Куршумлија у стечају	19.925.027
Viskoprom д. о. о., Лозница	7.236.093
Viskozna vlakna д. о. о., Лозница	2.472.186
Shamal д. о. о., Прилике, Ивањица стечају	1.278.189
Drina timber д. о. о., Љубовија у стечају	1.807.146
Масурица а.д., Сурдулица у стечају	1.088.533
Little bell forest д. о. о., Звонце	1.456.623
Златар СРБ д. о. о., Свилајнац у стечају	2.372.664
Mobi furniture factory д. о. о., Књажевац (стечајна маса Тина а.д., Књажевац)	1.358.725
Остали купци	3.670.206
Укупно:	138.317.877

Потраживања од купца Mmba Miljković д. о. о., Метрошина која су исказана у пословним књигама у износу од 24.002.607 динара која су у целости обезвређена призната су у Унапред припремљеном плану реорганизације у износу од 13.437.686 динара.

Пријављена потраживања у стечајном поступку у износу од 45.474.396 динара према дужницима Шик Копаоник Лесонит д. о. о. Куршумлија у стечају и Шик Копаоник Пилана д. о. о., Куршумлија у стечају су ненаплатива јер су у 2016. години оспорена од стране стечајног дужника.

Потраживања од стечајних дужника (Viskoprom д. о. о., Лозница, Вискозна влакна д. о. о., Лозница, Златар СРБ д. о. о., Свилајнац, Little bell forest д. о. о., Звонце, Shamal д. о. о., Прилике, Ивањица стечају, „Best link“, д. о. о., Чачак и Mobi furniture factory д. о. о., Књажевац (стечајна маса Тина а. д., Књажевац)) у укупном износу од 18.035.862 динара су ненаплатива јер су стечајни дужници брисани из Регистра привредних субјеката.

До дана вршења ревизије Предузеће је наплатило потраживања која су евидентирана на сумњивим и спорним потраживањима у износу од 18.134.973,46 динара.

Предузеће нема интерни акт, нити било какве писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања (које би обухватале писмене опомене, покретање извршног поступка ради наплате потраживања, могућност о отплати дуга на рате и друго), као и отпису доспелих, а ненаплаћених потраживања.

Према презентованим подацима за период од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године у циљу наплате потраживања послато је 159 опомена и активирана су средства обезбеђења (менице) у износу од 77 хиљада динара за потраживања по основу продаје дрвних сортимената која потичу из 2022. године, а у 2024. години активирана су средства обезбеђења (менице) у износу од 33.622 хиљаде динара и то за потраживања по основу продаје дрвних сортимената која потичу из 2022. и 2023. године у износу од 6.853 хиљаде динара и потраживања по основу закупа 26.769 хиљада динара која потичу из ранијих година.

Откривена неправилност:

Предузеће нема интерни акт, нити било какве писане процедуре о начину наплате потраживања и мерама наплате доспелих потраживања (које би обухватале писмене опомене, покретање извршног поступка ради наплате потраживања, могућност о отплати дуга на рате и друго), као и отпису доспелих, а ненаплаћених потраживања, што није у складу са члановима 8, 12, 17 и 18 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Препорука број 13:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да донесу интерни акт којим треба да се уреди начин наплате потраживања и мере наплате потраживања као и поступак за предузимање мера за наплату потраживања од купаца који не измирују своје обавезе у року доспећа.

Откривена неправилност:

Предузеће не води аналитичку евиденцију сумњивих и спорних потраживања, која су исказана у износу 461.140.438 динара и која су обезвређена у целости, на начин који омогућава преглед утужених потраживања, потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације, статус осталих потраживања од купаца које евидентира у оквиру сумњивих и спорних потраживања и која омогућава усаглашавање са подацима из евиденције правне службе, односно правни статус потраживања и увид у мере које су предузете ради наплате сумњивих и спорних потраживања, као и даље управљање наведеним потраживањима.

Такође, Предузеће није, на дан 31. децембар 2023. године вршило усаглашавање евидентираних потраживања у пословним књигама са статусом тих потраживања у поступцима покренутим ради наплате истих, због чега је Предузеће у пословним књигама (аналитичкој евиденцији) исказало потраживања и исправку вредности потраживања у износу од најмање 70.019.557 динара и то за потраживања од дужника који су брисани из Регистра привредних субјеката и за потраживања која нису призната или која нису пријављена у стечајном поступку.

Препорука број 14:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да аналитичку евиденцију потраживања купаца устроје на начин који омогућава преглед утужених потраживања, потраживања која су пријављена у стечајним поступцима и поступцима по унапред припремљеном плану реорганизације, статус осталих потраживања од купаца које евидентира у оквиру сумњивих и спорних потраживања и која омогућава усаглашавање са подацима из евиденције правне службе и увид у мере које су предузете ради наплате сумњивих и спорних потраживања, као и даље управљање наведеним потраживањима.

Откривена неправилност:

Предузеће није предузимало мере наплате за потраживања од купаца у најмањем износу од 148.406.817 динара, која су доспела за плаћање, због чега су потраживања у износу од најмање 19.970.721 динара застарела по члану 360 Закона о облигационим односима и нису наплатива судским путем.

Препорука број 15:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да благовремено предузима мере наплате потраживања од купаца, како би се отклонио ризик од застаревања потраживања од купаца.

Потраживања по основу камата исказана су у износу од 16.521 хиљаде динара односе се на:

Табела број 18: Потраживања по основу камата

Потраживања за камате	2023. година
Дивља ријека д. о. о., Сјеница	994
Esb Pellets д. о. о., Тутин	193
Инфомативни центар Коранд. о. о., Прибој	480
Колзец а. д., Београд	1.930
Племен д. о. о., Београд	904
Предраг Птеровић ПР Аутопревозничка радња	338
Симпо а. д., Врање	379
Тахус д. о. о., Београд	222
Асмо –2019 д. о. о., Тутин	173
Биоградско језеро д. о. о., Крушевац	150
Бремер д. о. о., Београд	157
Тристел д. о. о., Нишка Бања	217
Вино жупа а. д., Алексинац	369
Железара д. о. о., у стечају	3.146
Златни бор, Мачковац	186
Остала потраживања за камате	6.683
Укупно:	16.521

Предузеће је исказало приходе од обрачунатих камата у износу од 31.157.779 динара, које су највећим делом у износу од 20.250.098 динара односе на камате обрачунате по судским пресудама и решењима о извршењу. Међутим, Предузеће у 2023. години није обрачунавало законску затезну камату за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости што није у складу са одредбама члана 277 Закона о облигационим односима и члана 2 и 3 Закона о затезној камати.

Откривена неправилност:

Предузеће је у 2023. години није обрачунавало законску затезну камату за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као ни на потраживања која су плаћена након рока доспелости што није у складу са одредбама члана 277 Закона о облигационим односима и члановима 2 и 3 Закона о затезној камати.

Препорука број 16:

Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да обрачунавају законску затезну камату за сва доспела, а ненаплаћена потраживања, као и на потраживања која су плаћена након рока доспелости у складу са одредбама члана 277 Закона о облигационим односима и члана 2 и 3 Закона о затезној камати.